PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo - Cena 35 lir | Leto XVII. - Št. 26 (4800) | TRST, torek 31. januarja 1961

Kennedy je obrazložil svojo politiko v dolgi poslanici o stanju v državi

Ponovil je, da bo proučil vse možnosti sodelovanja s SZ in z drugimi državami in se bo zavzemal za sporazum o prepovedi jedrskega oboroževanja - Napovedal je akcijo za zaščito dolarja, ukrepe proti rasni diskriminaciji in proti kriminaliteti med mladino ter zvišanje minimalnih mezd

WASHINGTON, 30. — Predsednik Kennedy je prebral danes pred kongresom svojo poslanico o stanju v državi. V začetku svoje poslanice je, kakor je bilo pričakovati, posvaril ameriško javnost, naj ne meni, da je «nevarnost, ki jo predstavljata SZ in Kitajska, izginila s svetovne pozornice».

Pripomnil je, da je največja ovira, ki jo morajo ZDA premagati, v odnosih s SZ in Kitajsko. «Ne smemo se zazibati v ideji, da je ena ali druga od teh držav opustila svojo ambicijo, da bi nadvladovala svet. Naša naloga je, prepričati ju, da napad in prevrat nista učinkoviti sredstvi, da se doseže ta smoter.»

«Miroljubna konkurenca, je pripomnil Kennedy, in pri belem dnevu iz prestižnih vzrokov, za zavojevanje tržišč, za uresničenje znanstvenih odkritij in tudi za pridobitev duhov — je povsem drugačno vprašanje. Če bi boritelji za «svobodo» in za komunizem imeli za smoter boriti se za pridobitev duhov v svetu miru, bi jaz gledal v prihodnost z vedno večjim zaupanjem.»

Kennedy je izjavil, da morajo ZDA revidirati svoje stališče na vojaškem, gospodarskem in političnem področju. Poudaril je, «da en sektor ne sme imeti prednosti pred drugim». Dalje je izjavil, da mora zahodni svet biti opremljen «s tako silo, da bo vsak napad neučinkovit». Obžaloval je, da v preteklosti ni bilo skladne vojaške strategije, kar je treba po njegovem mnenju pripisati tekmovanju med štirimi sektorji oboroženih sil. Sporočil je, da je zahteval od tajnika za obrambo, naj sprejme takoj naslednje ukrepe: 1. Povečanje sredstev za pošiljanje sil in materiala po letalskem mostu, da bodo ZDA kos slehernemu vprašanju, «ki bi se nenadoma pojavilo na katerem koli delu sveta». 2. Pospešitev programa izdelovanja podmornic, opremljenih z izstrelki «Polaris». 3. Pospešitev celotnega programa za izdelovanje izstrelkov.

Kar se tiče evropskih vprašanj, je Kennedy izrekel mnenje, da ameriška zavezništva v Evropi niso v celoti delovala in da vlada v teh zavezništvih «nekaka zmeda». Vendar pa ne more nobena sila NATO sama rešiti skupnih vprašanj na področju obrambe, pomoči tujini, valutnih rezerv in na vseh drugih področjih.

Glede Afrike je Kennedy izjavil, da bodo ZDA še dalje podpirale v Kongu «junaške napore» OZN. Dodal je, da so ti napori še bolj težavni zaradi zmanjšanja podpore držav članic. ZDA bodo morale povečati svojo podporo OZN «kot orodju, ki ima nalogo končati hladno vojno, in ne kot pozorišču, v katerem naj se bije hladna vojna».

Glede Azije je poudaril, da «nenehni pritisk kitajskih komunistov ogroža varnost na vsem tem področju». Pripomnil je, da v Laosu «skušajo ZDA zagotoviti to, kar skušajo zagotoviti v vsej Aziji in pravzaprav na vsem svetu: svobodo za narode in neodvisnost njihovih vlad».

V zvezi z Latinsko Ameriko je predsednik dejal, da «komunistični agenti skušajo izkoristiti mirno revolucijo, ki se je dogodila na tem področju, in so postavili svoje oporišče na Kubi manj kakor 150 km od ZDA». Dodal je, da ameriška uprava nima nič proti naporom kubanskega ljudstva, da si zagotovi boljše življenje, «toda nasprotuje, da bi kubansko ljudstvo padlo pod tuje in zunanje tiranije».

«Socialne in gospodarske reforme na Kubi bodo morale dobivati spodbudo. O vprašanjih gospodarstva in trgovinske politike je vedno mogoče pogajati se. Toda komunistična dominacija na zahodni polobli ne more nikoli biti predmet pogajanj,» je izjavil Kennedy in dodal, da so se ZDA obvezale sodelovati z latinskoameriškimi republikami, «da osvobodijo Ameriko sleherne dominacije in sleherne tiranije».

Kennedy je govoril tudi o Vzhodni Evropi in je glede tega ponovil, kar je že večkrat izjavil Eisenhower, t. j. izrekel je «upanje, da bodo narodi Vzhodne Evrope lahko končno uživali svojo svobodo v blaginji». Dodal je, da je zahteval od kongresa pravico do večje svobode na gospodarskem področju, kar se tiče tega sektorja, «vsakikrat, ko bo to v narodnem interesu». Rekel je, da bo zahteval spremembo zakonodaje o programu vzajemne obrambe ter da upa, da bo s poljsko vlado «proučil možnost uporabe zmrznjenega poljskega imetja za uresničenje miroljubnih načrtov, ki bodo dokazali globoko prijateljstvo, ki ga ZDA gojijo do poljskega ljudstva».

Predsednik je pozval ZDA, naj se v največji meri poslužuje, da pomagajo nekomunističnemu svetu, da dobi zdravo in trdno gospodarstvo. Pripomnil je, da upa, da se bodo ZDA lotile te naloge z enako vnemo, s kakršno so se lotile izvajanja zakona o posojilu in zakupu in Marshallovega načrta. V ta namen je sporočil, da bo zahteval od kongresa odobritev programa o gospodarski, kulturni in socialni pomoči tujini, t a k o j š n j o ratifikacijo pogodbe o ustanovitvi organizacije za sodelovanje in razvoj (OCED) in dovoljenje za uporabo 500 milijonov dolarjev, ki so jih ZDA na podlagi sporazuma iz Bogote dale na razpolago Latinski Ameriki. Ameriški delegati v Organizaciji ameriških držav skupno v drugimi člani bodo okrepili ta organizem kot «organizem miru in sredstvo, da se prepreči tuja dominacija na zahodni polobli». V okviru programa «živež za mir» bo odpotovala v Latinsko Ameriko delegacija ameriških strokovnjakov, da prouči sredstva za uporabo ogromnih ameriških zalog živil v borbi proti lakoti na tej polobli. Sporočil je tudi, da je od ravnatelja omenjenega programa zahteval, naj prouči vprašanje uporabe ameriških kmetijskih presežkov predvsem za ustanovitev «svetovnih zalog živil».

Ponovno je predlagal ustanovitev skupin «prostovoljcev miru, ki naj bi jih sestavljali mladi ljudje, ki želijo pomagati nezadostno razvitim deželam».

Načel je vprašanje razorožitve in je sporočil, da je že sprejel ukrepe za koordinacijo proučevanja tega vprašanja; pri tem je poudaril, da je nadzorstvo nad oboroževanjem glavni smoter njegove politike. «Smrtna oboroževalna tekma in ogromna bogastva, ki jih požira, sta preveč časa metala svojo senco na vso našo dejavnost. Preprečiti moramo, da bi se nove države in nove jedrske sile pridružile tej tekmi, in preprečiti moramo, da bi se razširila v vesolje». Poudaril je, da hoče doseči glede tega učinkovit in izvedljiv sporazum.

Sporočil je tudi, da je trdno odločen naglo proučiti vse metode sodelovanja s Sovjetsko zvezo in z drugimi državami, zato da bo človeštvo uživalo čudovitosti znanosti. «Pozivam vse države, in tudi Sovjetsko zvezo, je dejal J. Kennedy, naj se pridružijo ZDA, da se pripravi načrt uporabljanja satelitov za meteorološka napovedovanja, nov program komunikacij s sateliti in načrt raziskovanja planetov Marsa in Venere, kar nam bo nekega dne lahko odkrilo največje tajnosti vesolja».

Kennedy je obljubil tudi, da bo sprejel ukrepe, ki so potrebni za nagel dvig ameriškega gospodarstva, ne da bi to škodovalo ravnotežju proračuna. Predvsem pa se je formalno obvezal, da ne bo razvrednotil dolarja. Pripomnil je, da je ameriško gospodarstvo v veliki zagati. «Položaj plačilne bilance povzroča zaskrbljenost, toda ne obup, ker je valutni in finančni položaj še vedno zelo trden». Pripomnil je, da imajo ZDA za 22 milijard dolarjev zlatih rezerv ter mednarodnih denarnih rezerv. «V tem trenutku, je dodal predsednik, se obvezujem, da se bodo vse te rezerve po potrebi uporabile, da se podpre vrednost dolarja». ZDA imajo v tujini mnogo imetja, katerega vrednost v veliki meri presega višino njihovih dolgov in izvoz je večji od uvoza. Obvezal se je, da ne bo uvedel nadzorstva nad izmenjavo ter se ne bo zatekal k protekcionizmu ali k deflaciji.

Dalje je izjavil, da ne bo sprejel nobenega ukrepa za zvišanje cene zlata. Prav tako ne bo zmanjšal ukrepov proti recesiji. Njegova uprava ne bo v nobenem primeru spremenila vrednosti dolarja.

Kennedy je naštel ukrepe za zmanjšanje primanjkljaja v plačilni bilanci. Ti ukrepi so: priteegniti investicije in tuje turiste; skrbeti za ameriški izvoz; revidirati davčne in carinske odredbe, ki spodbujajo izdatke privatnikov v tujini; sodelovati z zavezniki s pomočjo NATO, OCED in drugače pri vseh naporih za skupno obrambo zahodnega sveta in za prispevanje k gospodarskemu napredku nezadostno razvitih držav. «Dokler bo trajal sedanji primanjkljaj, je dodal, bomo skušali najti metode, da se zmanjšajo naši izdatki v tujini, ne da bi naprtili celotno breme družinam mož, od katerih smo zahtevali, naj služijo domovini».

Sporočil je, da bo v 14 dneh predlagal kongresu vrsto ukrepov, ki naj omogočijo takojšnji gospodarski dvig.

Omenil je, da bodo ZDA storile, «kar bo potrebno storiti», da rešijo velika vprašanja, ki se tičejo stanovanj, šolstva, zdravniških raziskovanj, socialnega skrbstva itd. Se posebno je poudaril, da morajo ZDA rešiti vprašanje kmininalitete med mladino in vprašanje rasne diskriminacije. «Dejstvo, da se nekaterim našim državljanom odrekajo ustavne pravice zaradi njihove rase, vznemirja narodno vest in nas pred svetovnim javnim mnenjem izpostavlja obtožbi, da naša demokracija ni zvesta plemenitim obljubam naše zgodovine».

Med ukrepi, ki jih namerava zahtevati od kongresa, je Kennedy omenil predvsem zvišanje pomoči brezposelnim, pospešeno razdeljevanje živil družinam brezposelnih in zvišanje minimalnih mezd ter ukrepe, ki naj spodbujajo gradbeno dejavnost, investicije in razvoj naravnih bogastev, ter «spodbujati ustaljenost cen».

V sredo bo imel Kennedy tiskovno konferenco, ki jo bodo oddajali tudi po televiziji.

Admiral Smith odšel na sestanek z Galvaom na ladji «Santa Maria»

Odpotoval je z ameriško vojno ladjo «Gearing» - Galvao bo verjetno skušal zavleči izkrcanje potnikov do danes opoldne, ko bo ustoličen novi brazilski predsednik Quadros

RECIFE, 30. — Zvedelo se je, da je kapitan ladje «Santa Maria» Galvao sprejel sestanek z ameriškim kontraadmiralom Smithom. Admiral Smith je odpotoval z ameriško vojno ladjo «Gearing», ki je prispela nocoj ob 22. uri v Recife. Z ladjo so prinesli ameriškemu admiralu tudi navodila, glede katerih vlada največja tajnost.

Smith upa, da bo lahko prišel do ladje «Santa Maria» opolnoči po srednjeevropskem času. Tudi vojni ladji «Vogelgesang» in «Wilson» plujeta naproti ladji «Santa Maria», s katero se bosta srečali 40 milj severnovzhodno od Recife.

Zaradi navzočnosti več ameriških vojnih ladij domnevajo, da bodo te ladje sprejele na krov potnike s portugalske ladje. Toda predstavniki ameriške mornarice ne dajejo glede tega nobenih pojasnil.

Predstavnik ameriške admiralitete je izjavil, da je imel vrhovni poveljnik za atlantsko področje admiral Dennison razgovor z Galvaom. Admiral je prepričan, da se bo vse rešilo na najboljši način.

Kontraadmiral Allen Smith in kapitan Galvao se bosta baje sestala jutri približno 35 milj vzhodno od Recife.

General Delgado je sinoči po televiziji izjavil, da so on in njegovi pristaši v vojni s Portugalsko. Razne agencije dajejo danes velik poudarek odgovoru, ki ga je guverner pokrajine Guanabara Carlos Lacerda sporočil Galvau. Prvotno je Lacerda izjavil, da se bo držal sklepov vlade ter dal zapleniti ladjo, dočim bo upornikom dovolil zatočišče. V svojem drugem odgovoru pa je Lacerda izjavil: «Kakor sporoča brazilski tisk, je izvoljeni predsednik izjavil, da vam bi pustil svobodno razpolaganje z ladjo. Čeprav niso bile te izjave uradno še potrjene, so v skladu z mislijo prihodnjega državnega poglavarja.» Ta odgovor je Lacerda baje poslal po poprejšnjem posvetovanju z zunanjim ministrom in z ministrom za mornarico v novi vladi, ki ji bo predsedoval Quadros, ko bo jutri opoldne uradno ustoličen.

Zatrjuje se tudi, da je Lacerda izdal ukaz za aretacijo vseh agentov portugalske politične policije, ki bi eventualno bili v pokrajini Guanabara.

Sestanek na ladji «Santa Maria» je bil organiziran sporazumno z brazilskimi oblastmi. To je sporočil predstavnik ameriške admiralitete poveljnik Raney na tiskovni konferenci. Pripomnil je, da pluje ladja «Santa Maria» z zmanjšano hitrostjo na kraj morja, ki je bil izbran za jutrišnji sestanek.

Na vprašanje, ali je ura sestanka na kak način v zvezi z ustoličenjem predsednika Quadrosa, je Raney odgovoril: «To je politično vprašanje, ki ga rajši ne komentiram.»

V političnih krogih v Recife so mnenja, da je general Delgado svetoval Galvau, naj ne privoli v izkrcanje potnikov pred 12. uro jutri, ko bo predsednik Quadros uradno ustoličen.

Raney je izjavil tudi, da bodo nekaterim časnikarjem dovolili, da prisostvujejo sestanku med admiralom Smithom in kapitanom Galvaom, toda ne bodo imeli dovoljenja, da pridejo na ladjo «Santa Maria» med razgovori.

V političnih krogih so mnenja, da se bo ladja «Santa Maria» usidrala blizu kakega obalnega otoka severno od Recife, toda izven brazilskih teritorialnih voda.

Predsednik Quadros je danes zanikal izjave, ki mu jih pripisujejo v zvezi z ladjo «Santa Maria». Poudaril je: «Jaz sem rekel samo, da je Galvao moj prijatelj in da je mogoče, da se bo izkrcal v Braziliji, ko bom jaz prevzel oblast».

General Delgado je poslal včeraj brzojavko laburističnemu voditelju Gaitskellu. Poziva ga naj javno sporoči podporo svoje stranke upornikom na ladji «Santa Maria» v primeru, da bi ta ladja zaplula v neko britansko pristanišče.

Moskovska «Pravda» komentira danes dogodke z ladje «Santa Maria», kakor sledi: «Zastava svobode, ki se je dvignila na portugalski cezoceanski ladji «Santa Maria», je pritegnila pozornost svetovnega javnega mnenja na najbolj odvratno dejstvo naše dobe: obstoj fašističnega režima v Španiji in na Portugalskem, ki se je porodil s pomočjo Mussolinija in Hitlerja. Fašistični diktator Salazar se boji poslati tudi posamezne enote vojne mornarice proti ladji «Santa Maria» iz strahu, da bi se pridružile upornikom.»

—«»—

Atentat v Parizu

PARIZ, 30. — Skupina Alžircev je nocoj ranila s strelnim orožjem nekega policijskega častnika ob vhodu policijskega komisarjata. Ranjeni častnik je kmalu zatem umrl v bolnišnici.

—«»—

LONDON, 30. — Predsednik britanske vlade Mac Millan se želi sestati s Kennedyjem, še preden se bo ta eventualno sestal marca s Hruščevom. Tako poroča konservativni list «Daily Mail».

«Daily Express» pa piše, da bo prvi državnik, ki ga bo Kennedy sprejel, bonnski zunanji minister von Brentano, ker je ameriška vlada baje sporočila, da ni naklonjena obisku Adenauerja.

Poostrena dejavnost nacionalističnih skrajnežev v Bocnu

Po neuspehu pogajanj o Južni Tirolski razstrelili spomenik v Ponte di Gardena

Možnost ponovnega sestanka med Italijo in Avstrijo v Salzburgu Gschnitzer o sestanku v Milanu - V senatu reforma pokojnin vojnih invalidov - Študenti umetnostne akademije v Rimu zasedli šolske prostore in proglasili stavko

(Od našega dopisnika)

RIM, 30. — Neuspeh prvega sestanka med italijansko in avstrijsko delegacijo v okviru pogajanj med obema deželama za rešitev vprašanja Južne Tirolske je naletel — kakor je bilo pričakovati — na različno reakcijo v političnih krogih. Medtem ko desnica ne skriva svojega zadovoljstva nad neuspehom, se KD v glavnem omejuje na ugotovitev neuspeha, ker je pač vedela že vnaprej, da ta prvi uradni stik ne bo mogel imeti odločujočega pomena spričo znanega stališča avstrijske vlade; v demokristjanskih krogih v Trentu in Bocnu pa so celo močno zaskrbljeni in opozarjajo pred «psihozo neuspeha». Ta neuspeh bodo predvsem izkoristili fašisti, ki so že pred tem predložili v poslanski zbornici resolucijo o vprašanju Južne Tirolske, v kateri napadajo celotno zadržanje italijanske vlade glede tega vprašanja in celo to, da je pristala na diskusijo v generalni skupščini ZN.

Vodo na mlin nacionalističnemu razpoloženju dela italijanskega javnega mnenja predstavlja tudi atentat, ki so ga južnotirolski skrajneži zagrešili na škodo spomenika «Italijanskemu geniju» v bližini Ponte di Gardena. Razne politične osebnosti so ostro obsodile dejanje in poudarile, da morajo podobna dejanja je še bolj zaostriti položaj, nikakor pa prispevati k rešitvi vprašanja Južne Tirolske.

V zvezi z atentatom na italijanski spomenik v bližini Ponte di Gardena, je senator Turchi (MSI) predložil vprašanje, v katerem postavlja zahtevo, da sodna oblast razpusti SVP (Južnotirolsko ljudsko stranko).

Včeraj je zunanji minister Segni imel razgovor s Fanfanijem in skupno sta pripravila poročilo za bližnje zasedanje ministrskega sveta, ki se bo vršilo prihodnji četrtek, ali petek; predsedniku republike Gronchiju pa bosta poročala o sestanku v Milanu še danes ali pa jutri.

Jutri bo avstrijski zunanji minister Kreisky poročal na seji vlade o poteku razgovorov v Milanu; v bližnjih dneh bo avstrijsko zunanje ministrstvo izročilo italijanskemu veleposlaniku Guidottiju listino, katere vsebino je Kreisky mogel obrazložiti le ustmeno na sestanku v Milanu. V tej listini so označene bistvene točke avstrijskega stališča glede deželne avtonomije za Južno Tirolsko. Predvidevajo, da bo avstrijska vlada v kratkem povabila italijansko vlado, naj bi se nadaljevala ta poganja.

Avstrijski podtajnik za zunanje zadeve Gschnitzer je na vprašanje urednika «Tiroler Nachrichten», kaj je privedlo do neuspeha pogajanj v Milanu, dejal, da je italijanska delegacija odklonila, da bi kakor koli spremenili obstoječi statut za bocensko pokrajino. Na vprašanje, kakšne možnosti odstajajo po neuspehu pogajanj, je Gschnitzer dejal, da se bodo poslužili sredstev, ki jih predvideva resolucija ZN, ker je zelo dvomljivo, da bi nastala kakšna sprememba v italijanskem stališču. Državni podtajnik je še dodal, da je zadržanje italijanske delegacije v Milanu pomenilo «hudo razočaranje» in da ni moglo približati vprašanja Južne Tirolske k neki rešitvi.

V senatu so začeli z diskusijo o reformi pokojnin vojnih invalidov. Senatorja Angelilli in Carelli (oba KD) sta kritizirala vladni osnutek reforme in poudarjala, da je treba unesti vanj razne popravke, Carelli pa je celo predložil reoslucijo, v kateri se postavlja zahteva, da se upošteva stanje vdov in staršev padlih in pogrešanih, ki že sedem let prejemajo 13.439, oziroma 5.691 lir mesečne pokojnine. Tudi De Luca in Palermo (KPI) ter Lussu (PSI) so kritizirali vladni osnutek. Barbaro, Capalozza in D'Albora pa so zahtevali čimprejšnjo odobritev ukrepa v korist vojnih invalidov. S tem je bila zaključena splošna diskusija. Minister bo odgovoril jutri.

Na področju krajevnih uprav imamo nekatere novosti. V pokrajinskem svetu v Anconi je bil republikanec odv. Borgiani izvoljen za predsednika pokrajine z glasovi socialističnih in komunističnih svetovalcev. Pred tem so se KD, PSDI in PRI skoro tri mesece pogajali s PSI, ne da bi dosegli sporazuma. Po izvolitvi je Borgiani podal ostavko.

V Bariju je bil izvoljen za župana prof. Renato dell'Andro (KD) s komaj 23 glasovi (KD in PSDI), medtem ko jih je za večino potrebnih 26. Tudi tu so se vršila pogajanja s socialisti. Upravna odbora levega centra pa imamo v Pontremoliju in Fondiju; v obeh primerih je župan demokristjan, KD in PSI pa imata po dva občinska odbornika.

V Genovi so preteklo soboto odložili sejo občinskega sveta, da bi nadaljevali pogajanja med vladnimi strankami in socialisti. Tudi za sestavo občinskega odbora v Firencah se pogajanja nadaljujejo.

Kakih 60 študentov Akademije umetnosti v Rimu je danes zjutraj zasedlo šolske prostore in se v njih zabarikadiralo. Pozneje so izdali sporočilo, v katerem je rečeno, da se je danes ob 7. uri «začela stavka vseh italijanskih akademij umetnosti» in da bo trajala, dokler ne bo prosvetni minister Bosco sprejel njihove delegacije.

A. P.

Cenzurirana razstava jugoslovanske knjige v Pragi

Vlada ČSSR postavila na «indeks» - Karadžića

Poleg njega pa še vse knjige v jezikih narodnih manjšin, vso marksistično literaturo, filozofske knjige in statistični letnik FLRJ

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 30. — Na podlagi sporazuma o kulturnem sodelovanju med Jugoslavijo in Češkoslovaško so decembra v Bratislavi odprli razstavo jugoslovanske knjige. Pred samo razstavo pa je češkoslovaško prosvetno ministrstvo iz priloženega spiska knjig izbrisalo vse izdaje marksistične literature, knjige v jezikih narodnih manjšin, nekatere knjige iz zgodovine umetnosti in filozofije, statistični letnik Jugoslavije in celo Zbrana dela Vuka Karadžića. Pripomniti je treba, da so pred tem na razstavi češkoslovaške knjige v Beogradu bile svobodno razstavljene vse knjige, ki jih je poslalo češkoslovaško prosvetno ministrstvo.

«Postavljanje na indeks marksistične literature, knjig v jezikih manjšin in statističnega letnika, piše nocojšnja «Borba», jasno odkriva namere tistih, ki so sestavili ta indeks. Mogoče jih moti dejstvo, da se v Jugoslaviji tiska marksistična literatura, da se v Jugoslaviji narodne manjšine svobodno kulturno razvijajo, in verjetno se boje, da bi češkoslovaško ljudstvo iz statističnega letnika zvedelo resnico o gospodarskih uspehih Jugoslavije in o življenjski ravni Jugoslovanov. Vse kaže, da je Češkoslovaška pričakovala, da bo Jugoslavija svojo razstavo knjig odpovedala, kajti pred samo razstavo je bila odpovedana dogovorjena tiskovna konferenca in sprejem, a češkoslovaški tisk ni niti z eno besedico omenil razstave. Tako ravnanje je v nasprotju s tolikokrat naglašeno željo v Pragi o razvoju sodelovanja med Jugoslavijo in Češkoslovaško na kulturnem področju», ugotavlja «Borba».

V začetku februarja se bo začelo v Kairu prvo zasedanje mešanega odbora Jugoslavije in Združene arabske republike. Ustanovitev odbora je bila dogovorjena v juniju lani na sestanku med Titom in Naserjem z nalogo, da proučuje in poišče ukrepe za razširitev sodelovanja med obema državama na področju gospodarskih odnosov, posebno na področju napredovanja trgovinske izmenjave, tehničnega sodelovanja in industrijskega sodelovanja. Na čelu jugoslovanske delegacije, ki bo 4. februarja odpotovala v Kairo, bo podpredsednik zveznega izvršnega sveta Mijalko Todorović, predsednik zveznega odbora za gospodarstvo. Na sestanku v Kairu bodo zastopniki Jugoslavije in Združene arabske republike proučili razna vprašanja s področja dvostranskih gospodarskih odnosov in izmenjali misli o raznih mednarodnih gospodarskih vprašanjih.

B. B.

Zasedanje «šestih»

BRUSELJ, 30. — Danes se je začelo v Bruslju prvo letošnje zasedanje sveta ministrov šestih držav skupnega tržišča. Na današnji seji se niso mogli sporazumeti o minimalnih cenah kmetijskih pridelkov v «mali Evropi». Dali so nalogo strokovnjakom, da v štirih tednih zadevo proučijo.

Jutri popoldne se bodo v Bruslju začeli posvetovati tudi zunanji ministri šestih držav, ki bodo pripravili konferenco državnih ali vladnih poglavarjev teh držav, ki bo 10. februarja v Parizu.

Tass objavila skoraj v celoti Kennedyjevo poslanico

MOSKVA, 30. — Agencija Tass je oddajala skoraj v celoti Kennedyjevo poslanico o stanju v državi. Vendar pa ni dodala nobenega komentarja.

—«»—

Šest Američanov pred sodiščem na Kubi

HAVANA, 30. — Državni pravdnik pri revolucionarnem sodišču je zahteval smrtno kazen proti šestim Američanom, ki so jih ujeli 7. januarja, ko so se skušali skrivaj pridružiti protirevolucionarnim silam na Kubi.

Novo spletkarjenje Belgije na ozemlju Ruanda-Urundi

Razglasila je republiko na ozemlju Ruanda in postavila svojo lutkovno oblast - Sovjetsko opozorilo predsedniku skupščine OZN - Nadaljuje se belgijska napadalnost tudi proti Kongu - Kasavubu napoveduje, da bo poklical imperialistične čete

NEW YORK, 30. — Sovjetski zunanji minister Zorin je poslal predsedniku Varnostnega sveta pismo, s katerim zahteva odločno akcijo tega sveta, da preneha belgijski napad proti Kongu. Kakor je znano, bo Varnostni svet razpravljal o Kongu v sredo na zahtevo skupine izvenblokovskih držav.

Zorin pravi, da so zadnji dogodki pokazali, da se namerava Belgija še dalje vmešavati v notranje zadeve Konga.

Zorin pravi dalje, da so belgijski kolonialisti bombardirali več kongoških mest, ki so pod nadzorstvom zakonite vlade; da pripravlja belgijska vlada tujsko legijo za Kongo; povečalo se je število Belgijcev, ki v Kongu opravljajo funkcije svetovalcev in inštruktorjev Combejeve slamnate vojske in Mobutujevih oboroženih tolp. Raten tega pošilja Belgija nove čete v Ruando Urundi.

Zorin je poslal pismo tudi predsedniku skupščine OZN, v katerem pravi, da Belgija vztraja pri razpisu upravnih volitev na ozemlju Ruanda Urundi v nasprotju s sklepom skupščine od 20. decembra (sklenjeno je bilo, da se volitve odložijo). Zorin ugotavlja, da bi morala datum novih volitev določiti skupščina OZN, ko bo marca nadaljevala svoje delo. Ugotavlja tudi, da je skupščina pozvala Belgijo, naj razglasi amnestijo in ukine izredni režim, da omogoči izgnanim in zaprtim osebnostim povratek k politični dejavnosti še pred volitvami.

Razen tega je Belgija, v pričakovanju razglasitve neodvisnosti ozemlja Ruande Urundi, napravila še en korak z namenom, da zaostri notranja nasprotja. V soboto so na sestanku županov in občinskih svetovalcev tega ozemlja sklenili odstaviti kralja. Zatem pa je predsednik začasne imenovane skupščine razglasil republiko. Za predsednika je bil imenovan voditelj stranke «Parmehutu» Bonymutwa.

Predstavnik indonezijskega zunanjega ministrstva je v Djakarti izjavil, da indonezijska vlada ne misli preklicati svojega sklepa o umiku svojih čet iz Konga kljub zadevni zahtevi Hammarskjoelda. Dodal je, da bi Indonezija pustila svoje čete v Kongu, samo če bi to služilo kongoškim narodnim interesom, ki jih poveljstvo OZN do sedaj ni bilo sposobno braniti.

Kakor je sporočil predstavnik OZN, je danes «neidentificirano letalo» odvrglo šest bomb na mesto Manono v Severni Katangi, ki je pod nadzorstvom zakonite kongoške vojske. Ni znano, ali so bile žrtve.

V Ekvatorialni pokrajini je blizu mesta Bumba prišlo do spopada med enotami zakonite vojske in Mobutujevimi tolpami. Sile kongoške vlade so prišle iz Vzhodne pokrajine in se tam spopadle z Mobutujevimi četami, ki so jih v vsej naglici poslali iz Leopoldvilla. V Leopoldville pa je prišel neki belgijski general, ki ima nalogo organizirati Mobutujevo vojsko.

Na konferenci «pri okrogli mizi» v Leopoldvillu je delegacija osebnosti iz pokrajine Kasaj predložila resolucijo, s katero zahteva izpustitev vseh političnih voditeljev, ki so zaprti, vključno Lumumbe. Delegacija zahteva dalje, naj se konference udeležijo vsi poslanci, ker so bili demokratično izvoljeni.

Predsednik stranke Balubakat, Sendve je ponovno predlagal Combeju sestanek v Kamini pod okriljem OZN. Predsednik predstavniškega doma v Kongu Kasongo je izjavil, da je konferenca pri okrogli mizi nepredstavniška, ker pri njej ne sodeluje veliko število kongoških voditeljev. Zato ne more reševati kongoške krize. Pripomnil je, da bi morala konferenco sklicati kongoška vlada. Zaradi tega bi bilo treba odpreti parlament, ki je pristojen, da odloča o investituri vlade in da rešuje politično krizo. Kasongo je zavrnil udeležbo na konferenci. Za udeležbo je postavil naslednje pogoje: 1. Na konferenci morajo brez izjeme sodelovati vsi parlamentarci, ker predstavljajo kongoško ljudstvo. 2. Brez izjeme se morajo izpustiti vsi aretirani parlamentarci v katerem koli delu države. 3. Vsem udeležencem naj se zajamči osebna varnost, in tudi svoboda, da bodo na konferenci govorili, kar bodo želeli. 4. Konferenca mora biti v Leopoldvillu v palači parlamenta. Kasavubu pa je poslal Hammarskjoeldu pismo, s katerim zahteva, naj bi čete OZN nastopile proti četam zakonite vlade v Vzhodni pokrajini in v pokrajini Kivu, ter ustoličile tudi v teh pokrajinah predstavnike uzurpatorske oblasti. Kasavubu dodaja, da bo v primeru odklonitve zahteval vojaško pomoč od zunaj. Hammarskjoeld obljublja v svojem odgovoru, da bo to zahtevo sporočil Varnostnemu svetu (!), vendar ostaja pri svojem stališču glede ustavnega vprašanja, ki ni bilo še rešeno «z nobenim sklepom skupščine OZN ali Varnostnega sveta».

Petletni gospodarski načrt pred skupščino Slovenije

Narodni dohodek se bo dvignil za 10,7 odstotka - 50.000 novih stanovanj

LJUBLJANA, 30. — Ljudska skupščina Slovenije je začela danes razpravo o perspektivnem programu gospodarskega razvoja republike v dobi 1961-1965. Osnovna značilnost programa je intenziven gospodarski razvoj, ki predvideva 10.7-odstotno letno povečanje narodnega dohodka. Ta naloga bo dosežena z boljšim izkoriščanjem obstoječih tehničnih zmogljivosti, uvedbo najsodobnejših proizvajalnih sredstev in povečanjem produktivnosti dela. Kakor je izjavil podpredsednik republiškega sveta Slovenije Viktor Avbelj, bodo decentralizirana sredstva pospešila racionalno obnovo in razširitev obstoječih tovarn, nacionalizacijo, mehanizacijo in avtomatizacijo obratov.

V kmetijstvu bo razvoj slonel na družbeno organizirani proizvodnji, posebno družbenih posestev. Značilnost prihodnjega razvoja gospodarstva Slovenije je sorazmerno naglo večanje družbenega sektorja v kmetijstvu, ki bo v letu 1965 sodeloval z 91 odst. v skupni kmetijski proizvodnji.

V razpravi o predloženem gospodarskem programu je sodelovalo več ljudskih poslancev, ki so se med drugim dotaknili potrebe modernizacije gradbeništva, katerega naloga je, da v prihodnjih petih letih zgradi 50.000 novih stanovanj.

—«»—

Zasedanje ministrov Arabske lige

BAGDAD, 30. — Danes se je začela v Bagdadu konferenca zunanjih ministrov arabskih držav, ki bo trajala en teden. Danes je govoril iraški zunanji minister Hašim Javad.

Dnevni red konference je bil določen po dnevni seji med voditelji posameznih delegacij in vsebuje:

1. Alžirsko vprašanje, o katerem bodo razpravljali jutri zjutraj. 2. Palestinsko vprašanje. 3. Vprašanje Omana. 4. Odbor za revizijo statuta Arabske lige. 5. Sodelovanje med tajništvom Arabske lige in tajništvom OZN. 6. Proučitev sklepov konference v Casablanci. 7. Vprašanje Mavretanije.

V zvezi s palestinskim vprašanjem bodo razpravljali o poizkusih Izraela, da odvrne tok reke Jordan, o odnosih med Izraelom in Iranom, o francoski pomoči Izraelu, o protiarabski dejavnosti Izraela v Afriki, o palestinskem vprašanju na prihodnjem zasedanju OZN.

—«»—

Kmetijstvo v SZ

MOSKVA, 30. — Centralni komite KP Ukrajine je odobril resolucijo, ki zagotavlja, da bo Ukrajina storila vse mogoče, da doseže nove gospodarske uspehe še pred zasedanjem XXII. kongresa KP SZ, ki se bo začel 17. oktobra. Na zasedanju je dolgo govoril Hruščev. Moskovski radio poroča, da so ga udeleženci večkrat prekinili z dolgimi aplavzi.

Kakor poroča moskovska «Pravda», so prvi tajnik KP Ukrajine Podgorni in številni njegovi sodelavci priznali šibkosti partijskih organizmov pri vodstvu kmetijske politike. Podgorni je izjavil, da je doslej najboljša zemlja v Ukrajini določena za gojenje koruze. Sprejeli so tudi ukrepe za povečanje pridelka žita.

Hruščev je prišel danes v Rostov, kjer se bo udeležil konference kmetijskih voditeljev Severnega Kavkaza. Hruščev potuje po Sovjetski zvezi, da bi osebno nadzoroval vse ukrepe, ki jih bodo sprejeli zaradi pomanjkljivosti v kmetijstvu.

—«»—

BRIONI, 30. — Maršal Tito je sprejel novega sovjetskega poslanika v Beogradu Aleksija Jepčeva, ki je bil poslanik v Bukarešti.

—«»—

TUNIS, 30. — Tunizijski tednik «Afrique Action» piše, da je SZ načelno dovolila Tuniziji kredite za zgraditev treh jezov v severnozahodnem delu Tunizije. List dodaja, da je SZ dovolila tudi kredite za ustanovitev zavoda za vežbanje tehnikov.

—«»—

ALŽIR, 30. — Trinajst alžirskih nomadov je bilo ubitih, nekaj drugih pa ranjenih pri eksploziji mine, ko je nanjo naletel kamion, v katerem so se vozili na trg v Abu-Djelfa.

—«»—

MOSKVA, 30. — Predsednik Kambodže Sihanuk je poslal predsedniku Kennedyju poslanico, s katero poudarja potrebo nevtralizacije Laosa. Sihanuk poudarja, da bi nevtralizacija omogočila ureditev razmer v Laosu.

—«»—

BONN, 30. — Nehru je danes povabil Adenauerja na obisk v Indijo. Adenauer je vabilo sprejel. Menijo, da bo odpotoval šele jeseni. Adenauer je pred dnevi sprejel tudi vabilo za obisk v Paktistanu.

Vprašanje neodvisnosti ki je še zamegljeno

Februarja in marca bodo v veliki britanski koloniji Vzhodne Afrike — v Keniji — Afričani prvikrat volili svoje politične zastopnike. V novem parlamentu je določenih 33 mest za domorodce, 10 za Evropejce, 8 za Azijce in 2 za Arabce. Domorodci pričakujejo tudi sestavo svoje prve vlade.

Ta perspektiva «afriške Kenije» je postavila na dnevni red več problemov, ki jih v Londonu čedalje bolj resno obravnavajo. Predvsem je predvolilno gibanje postavilo v prvo vrsto prizadevanje Afričanov, da bi izpustili na svobodo njihovega nacionalnega prvaka Kenijato. To je sprožilo oboroževanje, organiziranje in mobilizacijo belih kolonialistov za nasilni odpor proti vsaki možni izpremembi njihovih sedanjih gospodarskih privilegijev.

Končno pa je dovedlo vso kolonijo na rob gospodarske katastrofe zaradi bega premoženja in bogastev dežele v Britanijo.

Pred desetimi dnevi je London obiskala delegacija vodilne afriške politične stranke — Kenijske afriške nacionalne unije. Delegacijo je vodil predsednik stranke Gičuru, ki je predložil peticijo «Svobodo Kenijati!». Iz Londona so jim prej sporočili, da je to potovanje odveč, ker jih minister za kolonije MacLeod ne bo sprejel, ker je predmet njihove peticije zadeva britanskega guvernerja. Delegacija je kljub temu prišla v London, kjer se je mudil guverner in mu izročila peticijo.

Gibanje za osvoboditev Kenijate se je v Keniji močno razmahnilo. Po vsej deželi prirejajo zborovanja, osvoboditev Kenijate pa zahtevajo tudi njegovi bivši nasprotniki iz afriških vrst. V Nairobiju je bilo pred petnajstimi dnevi veliko zborovanje, ki sta mu prisostvovala tudi ministrski predsednik Tanganjike Nierrere in prvak Severne Rodezije Kaunda.

Bila je to množična demonstracija za Kenijato, ki je presenetila kolonialno upravo v Londonu in izzvala jezo kolonistov, ker vztrajajo Afričani pri tem, naj bi Kenijata postal vodja Kenijcev tudi v parlamentu. Sekretar Kenijske afriške unije Tom Mboja je napovedal celo tridnevno splošno stavko in osebno gladovno stavko (od 1. februarja dalje) za osvoboditev Kenijate, čeprav pripada k nasprotujočemu plemenu.

Ta pritisk Afričanov postavlja London pred težavno izbiro. Izpustitev Kenijate na svobodo bi morda blagodejno vplivala na bližnje politične izpremembe, ki jih smatrajo kot neizogibne. Na drugi strani bi s svojo propagando v preteklosti napravili iz Kenijate strašilo za koloniste in edinega krivca za znane nemire gibanja Mau-Mau. Londonski vladi se zdi najtežje, kot kaže, da se Kenijata sam ne izjavlja o smeri svoje bodoče delavnosti.

Džomo Kenijata je bil namrec aretiran že leta 1952 in obsojen na sedem let ječe zaradi dozdevnega organiziranja gibanja Mau-Mau, kar ni bilo nikdar prepričljivo dokazano. Meseca aprila leta 1959 so ga premestili iz zapora in internirali v nekem oddaljenem kraju Kenije, kjer mu je prepovedana vsaka aktivnost, obiskovalci pa morajo imeti posebno dovoljenje. Čeprav je prestal kazen, so mu naknadno s posebno odredbo podaljšali kazen «v nedoločeno trajanje».

Vprašanje neodvisnosti Kenije je še vedno zamegljeno, kakor vse kaže. Jasno je le to, da je dal lanski londonski sporazum Afričanom možnost, da dobe v parlamentu večino. Kaj pa jim ta večina omogoča, je velika uganka. Britanski guverner bo namreč obdržal pravico veta za vse sklepe parlamenta. Glavni problem Kenije, zaradi katerega je nastalo tudi gibanje Mau-Mau, je namreč obdelovalna zemlja, ki je v posesti belih kolonistov, kar otežuje življenje plemena Kikuju.

Afričani seveda pričakujejo neodvisnost in reforme pri razdeljevanju zemlje, kolonisti pa ne bi radi izgubili teh privilegijev. Po nekem nedavnem pojasnilu ministra za kolonije je neodvisnost Kenije nelcčljiva od ustavnih pravic posameznika, skupaj z njegovo pravico do lastnine.

Mnogi kolonisti so sedaj mnenja, da bo razočaranje Afričanov nad učinkovitostjo njihovega parlamenta povzročilo «nasilja», zaradi česar se oborožujejo in delajo načrte o evakuaciji žena in otrok.

Za vsak primer že evakuirajo denar. Začeli so namreč na veliko prodajati zemljo in drugo posest, gotovina pa se naglo seli v London. Kenijska uprava je s tem ustvarila preplah in pričakuje občutno zmanjšanje proračunskih izdatkov za razvoj. Vse to seveda vodi k sabotiranju gospodarstva v celoti.

Kolonisti se sklicujejo na pravico do prenašanja kapitala kot eno izmed «osnovnih svobščin». Pomanjkanje vsakega nadzorstva nad paničnim prenašanjem kapitala lahko postane katastrofalno za šest milijonov in pol kenijskih Afričanov. Ali se ni nekaj podobnega zgodilo tudi z Belgijci v Kongu?

—«»—

TRENTO, 30. — Ivo Carlin je mesečnik. Prejšnjo noč je vstal in stopil na okno, tako da je zbudil še nekega drugega družinskega člana, ki je od strahu zakričal ter mesečnika zbudil, in s tem povzročil njegov padec na dvorišče. Ivo si je pri tem zlomil obe nogi. Nekaj podobnega se je lani zgodilo tudi njegovemu bratu.

LEGIJA V KONGU

Bodite brez skrbi. Odslej bodo ti dobri ljudje varovali vaša življenja in vaše imetje
(Iz beograjske «Politike». Kot je znano, je bila ustanovljena posebna tujska legija za Katango.)

Komemoracija v taborišču ob 16-letnici osvoboditve

Bivši interniranci v Auschwitzu opozarjajo na oživljanje nacizma

Komemoracijski govor poljskega ministra Galinskega
Prisotni so bili tudi delegati iz Italije

VARSAVA, 30. — «Zaskrbljeni smo zaradi razvoja dogodkov v Zahodni Nemčiji, kjer sile, ki nasprotujejo miru, dvigajo glavo in kjer iredentisti vedno bolj postavljajo ozemeljske zahteve proti Poljski in drugim državam. Solidarni smo z naprednimi silami nemškega naroda, ki se borijo proti bonnskemu militarizmu in proti iredentističnim tendencam v nemški zvezni republiki».

To je v glavnih mislih vsebina resolucije, katero so predstavniki bivših deportirancev in političnih preganjancev iz petnajstih evropskih dežel, med katerimi tudi iz Italije, ki so bile med vojno okupirane po nacistih, sprejeli v bivšem nacističnem taborišču v Auschwitzu, kjer je bila včeraj komemoracija ob 16-letnici osvoboditve preživelih internirancev.

V nasprotju z dosedanjimi komemoracijami žrtev nacizma v Auschwitzu je imel priložnostni govor poljski minister za kulturo in umetnost Tadeusz Galinski in ne predsednik vlade Jozef Cyrankiewicz, ki je bil tudi sam interniran v taborišču v Auschwitzu.

Govornik je med drugim poudaril, da obstajajo v bonnski republiki «poleg iredentističnih in militarističnih sil, ki ovirajo mirno sožitje tudi zdrave in napredne sile nemškega naroda, ki se — kot v času borbe proti Hitlerju — pogumno upirajo vsakemu poizkusu vojnih podpihovalcev».

—«»—

Aretirani nacisti

HANNOVER, 30. — Osumljen sodelovanja pri številnih umorih Židov v zloglasnih nacističnih «plinskih avtobusih», je bil aretiran policijski komisar v Hannovru Johannes Pradel. Iz sporočila notranjega ministrstva Spodnje Saške je razvidno, da je zavzemal Pradel važno mesto v tehničnem oddelku varnostnega ministrstva tretjega rajha in da je po obtožbi sodeloval pri dobavljanju naprav za «plinske avtobuse», v katerih so pokončavali Žide. Zaradi iste obtožbe je bil Pradel aretiran že pred petimi leti, vendar pa takrat niso zbrali proti njemu dovolj dokazov. Do njegove ponovne aretacije je prišlo očitno na podlagi novega dokaznega gradiva.

Poleg njega so bili v Hannovru aretirani še trije drugi bivši člani SS, prav tako v zvezi s «plinskimi avtobusi». Med aretiranimi je specializiran mehanik Wentritt, za katerega pravijo, da je bil idejni oče te grozne naprave, ki je baje presenetila celo samega Hitlerjevega glavnega krvnika Himmlerja.

LINZ, 30. — Na ukaz dunajskega tožilstva je bil danes aretiran bivši visoki funkcionar nacionalsocialistične stranke Stephan Schachermayer bivši inšpektor «Gau» Zgornje Podonavje (tako so nacisti označevali Zgornjo Avstrijo).

Zdi se, da je Schachermayer, ki je bil doslej uradnik nacionaliziranih jekleren «Woest», bil zelo aktiven nacist tudi v zadnjih letih.

V desetih dneh je to že druga aretacija med bivšimi nacisti v Avstriji.

—«»—

RIM, 30. — Sophia Loren in njen mož Carlo Ponti sta prispela danes popoldne iz Madrida z letalom v Rim. Sophia Loren ima zlomljeno ključnico, zato jo je na letališču Fiumicino čakal avto z bolničarji, da bi lahko takoj vstopila vanj in se izognila gneči številnih fotoreporterjev. To pa se ji ni posrečilo: do gneče je kljub temu prišlo in pri tem prerivanju je Sophia zadela ob zid ter od hude bolečine zavpila.

Ob popevkah iz Sanrema so podelili «srebrne mikrofone»

V rimski Sportni palači, kjer se je zbralo 10.000 ljudi, so danes ponovili vseh 12 popevk, ki so se v Sanremu plasirale v finale. Prireditev je organiziralo rimsko novinarsko društvo ob priložnosti podelitve «srebrnih mikrofonov 1960». Z orkestrom, ki ga je vodil Bruno Canfora, so peli: Mina, Bindi, Sentieri, Miranda Martino, Betty Curtis, Little Tony, Sergio Bruni, Milva, Gino Paoli, Teddy Reno, Gino Latilla, Tony Dallara in Arturo Testa. Pred izvajanjem popevk so podelili «srebrne mikrofone» umetnikom, časnikarjem ter radijskim in televizijskim napovedovalcem. Te nagrade so za l. 1960 prejeli: Gian Gaspare Napolitano (časnikar), Lello Bersani (radiokronist), Luca Di Schiena (telekronist), Anna Maria Gambineri (napovedovalka), Corrado Mantoni (napovedovalec), Lilly Lembo (napovedovalka), Peppino De Filippo in Ubaldo Lay (igralca), Monica Viti (igralka), Carlo Dapporto (revijski igralec), Lauretta Masiero (revijska igralka), Vladimiro Caioli (avtor), Vito Molinari (režiser), Alessandro Caracciolo (dirigent simfoničnega orkestra), Marcella Pobe (operna pevka), Giovanni Mancini (telefonska rubrika), Mina Mazzini (pevka lahke glasbe), Maria Grazia Puglisi (šolska rubrika na televiziji). Spominske medalje so bile podeljene za Maria Rivo, Guglielma Gianninija ter Nina Melonija. «Srebrne mikrofone» je izročil senator Giraudo, podtajnik za tisk in informacije pri predsedstvu vlade. Napovedovalca sta bila Lilly Lembo ter Silvio Gigli.

Pred kakimi spremembami v cerkvenih naukih?

Kardinal Bea, ki je menda jezuit, daje v zvezi s prihodnjim koncilom večkrat razne izjave. Včeraj zvečer je v Genovi predaval o «koncilu na poti protestantov». Dejal je, da kažejo protestanti mnogo zanimanja za koncil, toda to ne pomeni, da bi si smeli zakrivati oči pred težavami, ki jih ni malo in niso majhne. Nespremenljivost dogem imajo mnogi za «ječo dogem». Vendar pa, je dejal kardinal, ni treba izgubljati poguma. Potem je omenil, da bo treba poguma tudi za reformiranje nekaterih zakonov. Toda koncil bo mogel marsikaj, pri čemer bo znal upoštevati zahteve sedanjosti in bo tudi s tem napravil svobodnejšo in lažjo pot k enotnosti. Ali je v teh besedah kardinala mogoče videti napoved za kako spremembo, ki se je do danes zdela nemogoča? Znano je namreč, da protestanti ne priznavajo marsikatere dogme in ni verjetno, da bi za ceno morebitne združitve obeh cerkva, katoliške in protestantske, v vsem popustili samo protestanti.

Nagrada «Deux Magots»

Nagrado «Deux Magots» je včeraj prejel Bernard Jourdan za roman «Saint Picoussin». Razsodišče so sestavljali pisatelji in časnikarji, predsedoval pa je pesnik Jean Follain. Sestalo se je v znani istoimenski kavarni v Saint-Germain-des Pres.

Film, ki je v Veroni slabo naletel

Pokrajinsko predsedstvo združenja «Fronta družine» v Veroni je predložilo kvesturi prijavo proti filmu «Ferragosto in bikini», ki ga sedaj predvajajo v mestnih dvoranah. Razen tega je veronski odbor za krščansko moralo poslal brzojavko ministrstvu za turizem in prireditve, s katero protestira proti istemu filmu, ki ga označuje za nemoralen, bedast in ponižujoč proizvod.

Po drznosti pariški roparji ne zaostajajo za tistimi iz Ul. Osoppo

Pred bančno podružnico so trije roparji odnesli ves inkaso z nogometne tekme

Blagajnik Racing Cluba je imel potem, ko je poravnal vse stroške, še vedno dobrih devet milijonov frankov - Vse se je zgodilo v manj kot tridesetih sekundah

PARIZ, 30. — Trije drzni banditi so z orožjem v roki napadli blagajnika Racing cluba v Parizu in mu odvzeli celotni inkaso nogometne tekme Racing-Rouen, skupno nekaj čez devet milijonov frankov.

Do tega drznega ropa je prišlo včeraj pozno popoldne v središču mesta. Tekma se je končala že pred nekaj minutami s porazom Racinga, ki je tako zdrknil s prvega mesta na lestvici. Blagajnik kluba Beaujoin je že razdelil inkaso 25.000 gledalcev: en del gostujočemu moštvu, en del za stroške in eden — večji del — za Racing club. Nato je telefoniral kot vsako nedeljo podružnici pariške banke na Rue la Fontaine, kamor je običajno naložil denar za Racing, da bi obvestil uradnike o svojem prihodu.

Na blagajnikovem avtomobilu sta bila tudi dva kontrolorja društva za spremljavo, na zadnjem sedežu pa je sedela blagajnikova žena. Denar — skoraj deset milijonov — je bil delno v platneni torbi, v usnjeni mapi in v torbici za dokumente. Kot vsako nedeljo je blagajnik Beaujoin sprejel vse potrebne varnostne ukrepe in ko je zapustil stadion v Parku Princev, se je tudi prepričal, če mu nihče ne sledi. Ob 20.15 je dospel pred podružnico banke. Komaj pa se je avtomobil ustavil, so ga obkolili trije zamaskirani možje. Eden izmed njih z obrazom zakritim s črnim pokrivalom je imel v rokah brzostrelko, ostala dva, ki sta imela pod očmi privezana bela robca, pa sta bila oborožena s pištolami. Medtem ko je eden izmed treh odklopil ključek za motor avtomobila, je drugi s kladivom razbil steklo na oknu in pograbil platneno torbo in mapo, ki sta bili na zadnjem sedežu avtomobila.

Vse se je zgodilo tako bliskovito, da Beaujoin in njegova spremljevalca nista niti imela možnosti reagirati. Blagajnikova žena, proti kateri banditi niso naperili pištol, je skušala klicati na pomoč, vendar pa se je na njene krike ustavil en sam avtomobilist, tako da so ga banditi zlahka onemogočili.

V manj kot tridesetih sekundah so napadalci opravili svoje delo, in skočili na črni avto znamke «Id», ki jih je pričakoval nedaleč stran in se odstranili z veliko naglico.

«Podvig» je vrgel banditom 9 milijonov in 50.000 frankov. V torbici za dokumente, ki so jo pozabili, je bilo namreč samo nekaj več kot 200 tisoč frankov, medtem ko je bil večji del inkasa v mapi in platneni torbi.

Po prvih ugotovitvah preiskave je bil rop do podrobnosti pripravljen in organiziran, po vsej verjetnosti sporazumno s kakšnim članom Racing cluba. Banditi niso zapustili za seboj nobenega sledu in niti na kladivu, s katerim so razbili steklo na avtomobilu, ni bilo nobenih prstnih odtisov. Edino možno sled je nudil policiji šofer avtomobila, ki se je ustavil na krike gospe Beaujoin, kateremu je uspelo prebrati in zapomniti si številko evidenčne tablice na avtomobilu, s katerim so se odpeljali banditi. Ta številka je bila 5885 (O 5895) HK75. Vendar pa gre za zelo negotovo sled, ker je zelo verjetno, da so se banditi poslužili ukradenega avtomobila.

Janio Quadros, novi brazilski predsednik, ki prevzame oblast danes opoldne. se je glede ladje «Santa Maria» postavil odločno na stran upornikov. Verjetno je torej, da se bo ladja zadrževala pred brazilskimi teritorialnimi vodami do danes opoldne, nakar bo dobila zatočišče v Braziliji, kjer portugalske ladje ne bodo smele nastopiti proti njej

—«»—

Naglo dviganje delnic «Odhams»

LONDON, 30. — Kot smo že poročali, se je založniška družba «Thompson», lastnica konservativnega «Sunday Timesa» ter cele verige pokrajinskih listov, združila v močno konkurenčno skupino «Odhams Press». Tako je nastala največja delniška skupina na področju časopisnega založništva «Thompson - Odhams» s kapitalom 66 milijonov funtov šterlingov. Skupina «Daily Mirror» je začela protiofenzivo s ponudbami za nabavo delnic skupine «Odhams», tako da so njene delnice danes zjutraj na borzi dosegle rekordno vrednost 50 šilingov in 3 pense.

Mac Millanova vlada še vedno proučuje ta primer združitve, medtem ko laburisti vedno bolj odločno zahtevajo, naj vlada takoj imenuje posebno preiskovalno komisijo, ki naj prouči stanje v angleškem tisku, medtem pa naj izda ukrep o začasni prekinitvi nakupa delnic. Sam Mac Millan, ki se je včeraj vrnil iz Pariza, kjer se je razgovarjal z de Gaullom, bo verjetno jutri v parlamentu o tej zadevi prebral posebno izjavo.

—«»—

Hoteli so pobegniti iz «ljudske skupnosti»

MACAO, 30. — Okrog 700 Kitajcev naj bi bilo obsojenih na prisilno delo, ker so množično hoteli zapustiti svojo «skupnost» v Južni Kitajski, kjer vlada velika revščina. To vest so prinesli v Macao nekateri kmetje, katerim je z ukradenim čolnom uspelo pobegniti v to portugalsko posest iz njihove «ljudske skupnosti» v Tungkunu v pokrajini Kvangtung. Kmetje so povedali, da je bil poskus množičnega bega nameravan že pred časom in da bi se moral izvršiti v neki noči prve dni januarja. Možje, žene in otroci bi po tem načrtu morali prehoditi okrog 70 km, ki jih ločijo od angleškega ozemlja v Kowloonu nasproti Hong Konga, toda vojaki celinske Kitajske so jih zajeli že nekaj ur potem, ko so zapustili svojo «ljudsko skupnost». Vse osebe, ki so poskušale beg, razen otrok, so bile obsojene na prisilno delo.

Kmetje so tudi sporočili, da so bili obroki riža zmanjšani, število delovnih ur v njihovi «skupnosti» pa povečano.

—«»—

Angleže zanimajo ribiške ladje SZ

LONDON, 30. «Daily Mail» iz Londona piše danes, da je britanska obveščevalna služba sklenila poslati potapljače, da pregledajo ogrodje sovjetske ribiške ladje «Olenevad», ki se je v petek potopila v bližini otoka Shetland, pri čemer je izgubilo življenje dvajset mornarjev.

List zatrjuje, da je do tega sklepa britanske obveščevalne službe prišlo zato, da bi odkrila tajnosti sovjetskih «vohunskih» ribiških ladij in izpopolnjenost ter opremo sovjetskih radarskih naprav na teh ladjah.

—«»—

TIRANA, 30. — Na podlagi ljudskega štetja, ki je bilo 2. oktobra 1960, znaša število prebivalcev Albanije 1 milijon 625.000, kar pomeni, da se je v zadnjih petih letih prebivalstvo povečalo za 233.501.

Danes nameravajo iz Cape Canaverala izstreliti raketo, v kateri bo šimpanz. Po načrtih bi morala opica leteti 470 km s hitrostjo 6.000 km na uro in to v kabini, podobni tisti, v kateri bo človek opravil svoj prvi vesoljski polet. (Vse to seveda po načrtih Američanov, medtem ko so lahko načrti Sovjetov drugačni tako glede tega, kdo bo prvi človek, ki bo poletel v vesolje, kot glede tega, kakšna bo njegova kabina.)

Smrt med znanstvenim poskusom na lastni osebi

Preskušal je na sebi anestezijo pri tem pa ga je plin zastrupil

PARIZ, 30. — Zobozdravnik dr. Jacques Clabault, star 46 let, je včeraj po večerji na sebi poizkusil napravo za anestezijo s pomočjo svetilnega plina. Čez nekaj ura je v ambulanto vstopil njegov 14-letni sin, da bi očetu zaželel lahko noč, toda našel ga je z anestetično krinko na obrazu v nezavesti. Ko so poklicali zdravnika, je ugotovil — smrt. Preiskava je ugotovila, da si je zobozdravnik postavil krinko na obraz, da bi mogel imeti prosti obe roki. Toda pod anestezijo ni opazil, da je steklenička z dušikovim peroksidom odprta, kar je povzročilo zdravnikovo smrt med spanjem.

—«»—

Letalske nesreče

AMAGANSETT (New York), 30. — Reakcijsko letalo vrste «Boeing 707», ki je služilo za urjenje osebja, se je zrušilo v soboto zvečer v bližini Long Islanda vzhodno od New Yorka. Pri tem je bilo šest oseb ubitih, našli pa so samo eno truplo, ki je bilo grozno razmesarjeno in brez glave. Letalo je v zraku eksplodiralo. Na krovu sta bila dva pilota, en častnik instruktor, dva pilota učenca ter še en oficir poleta. Letalo je pripadalo družbi «American Air Lines».

TEHERAN, 30. — Reševalne ekipe, ki so bile poslane na kraj nesreče, so našle ostanke ameriškega vojaškega dvomotornega letala, ki je v četrtek strmoglavilo na neko goro v Južnem Iranu. Usoda dveh pilotov še ni znana.

—«»—

Folchi in cenzura

RIM, 30. — Minister za predstave in turizem, Alberto Folchi, je danes izjavil, da je bila cenzura uvedena že pred fašizmom — leta 1913 in 1914 ter da ni nobene države, kjer ne bi obstajala cenzura v eni ali drugi obliki. Dejal je, da bo kmalu prišlo do apolitičnosti cenzure in da bodo komisije sestavljene od treh do petih članov, tako da bosta v dosedanje komisije vključena še predstavnik producenta in predstavnik družbe.

Po festivalu v Sanremu. Dve glavni osebnosti med pevkami, ki so nastopile: na levi Mina, katere nastop pa ni bil na višini njenega slovesa, ter Milva, ki se je uveljavila predvsem s svojim odličnim glasom

Umrl je, ko se mu je udrl led pod nogami

MILAN, 30. — Dva dečka-bratranca iz Giusana sta odšla s kolesi na drsanje na bližnje zaledenelo jezero. Med drsanjem pa se je 14-letnemu Raffaelu Vaira led pod nogami udrl in nenadoma je izginil pod vodo. Njegov bratranec ga je hotel rešiti, toda tudi pod njim se je led udrl, tako da mu je samo glava ostala med razpoko. Dva kmeta sta priskočila takoj na pomoč z desko, katere se je deček oprijel, tako da so ga rešili. Raffaela pa so izvlekli po desetih minutah iz jezerca gasilci ter ga prepeljali v bolnišnico, kjer so ga zaman poskušali oživiti tudi s pomočjo dihalne naprave «pulmotor». Smrt ni nastopila samo zaradi utopitve, temveč tudi zaradi zmrznjenja.

—«»—

Cela družinica v vodi Velikega kanala

BENETKE, 30. — Dva ameriška zakonca in njuna hčerka so padli v vode Velikega kanala v Benetkah. Gre za 21-letnega Gerryja E. Noella iz Athensa v Georgiji (ZDA), ki je trenutno vojak v sklopu sil SETAF v Vicenzi, njegovo 22-letno ženo Eleonoro Stieglitz iz Hollywooda in njuno 6-letno hčerko Lindo. Vsi trije turisti, ki so prišli na enodnevni izlet, so se potem, ko so si ogledali razne zanimivosti, hoteli z gondolo pripeljati na Trg Roma. Ko pa so dospeli v bližino mostu Rialto, je zaradi valov, ki jih je povzročil neki motorni čoln, mala Linda izgubila ravnotežje in padla v vodo. Tako oče kot mati sta se takoj vrgla za njo v ledeno vodo kanala, da bi ji nudila pomoč. Čolnar je takoj približal gondolo in potegnil iz vode najprej punčko in nato še oba zakonca. Vse tri so zaradi živčnega pretresa in premraženosti prepeljali v bolnišnico, kjer so bili sprejeti zaradi lažjih znakov zmrznjenosti.

—«»—

WELLINGTON, 30. — Dva ameriška ledolomilca «Glacier» in «Statten Island» bosta skušala v februarju in marcu prodreti v Amundsenovo morje v Antarktičnem oceanu, ki predstavlja eno izmed poslednjih neraziskanih področij zemeljskega globusa. Debela plast ledu, ki ga pokriva, je do sedaj onemogočila vsak poskus raziskovalcev. «Glacier» je včeraj odplul iz Wellingtona v Novi Zelandiji, kjer je bil že en mesec v popravilu

Pismo slovenski in italijanski demokratični javnosti

Palamarovo rodomorno pismo še vedno ni bilo preklicano

En mesec po objavi Palamarovega pisma z rodomornimi predlogi, tega pisma še nihče ni preklical. Italijanska vlada torej odobrava in izvršuje zločinsko politiko rodomora proti slovenski manjšini!?

Priznam, da bi bil hotel to pisanje nasloviti kot odprto pismo predsedniku italijanske republike, ministrskemu predsedniku g. Fanfaniju ter v vednost zunanjemu ministru dr. Segniju. Seveda bi ga vsi ti ne čitali, ker nisem kaka kolikor toliko vidna politična itd. osebnost, ki bi ga predložila v imenu bolj ali manj vplivne organizacije, zato sem se odločil za to obliko.

Na srečo tudi nisem diplomat, ki mora govoriti in izjavljati v uglajenim ter menda z obveznim uradnim optimizmom nadahnjenim jezikom, — zato lahko govorim bolj prostodušno, in kot je v tem primeru potrebno, tudi z robato odkritosrčnostjo, ki omogoča analizirati z vso iskrenostjo ter s kritično vestnostjo zgodovinarja položaj tržaških Slovencev v sedanjem političnem trenutku, t. j. po nastopu oz. pojavu «primera dr. Palamara». Upam tov. glavni urednik, da mi boste pismo kljub temu ostremu tonu priobčili, ker menim, da se po marsikateri plati o tem vprašanju ni razpravljalo oziroma se vsaj ni razpravljalo z ono odkritostjo, kot jo ta primer zahteva. Tudi zato, da bo prav vsa naša in prizadeta javnost dobro razumela v čem je novost in vznemirljivost tega novega položaja. Tudi zato ker mislim, da ima naša javnost, posebno bolj odgovorna, ki se sicer načeloma izogiba ostrosti polemike zaradi dobrih odnosov med Italijo in Jugoslavijo, absolutno dolžnost, da v takem važnem vprašanju naredi izjemo, oziroma točno vzeto niti ne gre izjema ker je delo in skrb za varnost naše manjšine ravno pogoj za te dobre odnose in je torej jasna govorica v tem primeru nujno delo za iskreno ohranitev dobrih odnosov. Sicer pa ima naša manjšina, kot vsak živ organizem, glede na te odnose, pravico in dolžnost, da brani svoje življenje, svoj obstoj.

Naj najprej ugotovim, da sem globoko razočaran nad vsem potekom dogodkov po tem nesrečnem «primeru Palamara», ki ga smatram za največji, zgodovinski škandal v življenju tržaških Slovencev, odkar so po letu 1954 spet prišli pod upravo italijanske republike. In pomeni pravi zgodovinski preobrat v našem življenju. Razočaran sem pri tem nadalje, ker naše organizirano javno mnenje ni odgovarjajoče primerno pokazalo ono globoko razburjenje, nekak živčni pretres vse slovenske javnosti, ki ga je ta dogodek povzročil. Danes je treba priznati onim, ki že nekaj časa sem zagovarjajo kot edino pravilno nastopanje nemških južnih Tirolcev, ki so se naveličali samih obetov in čakanja (dasi so oni neprimerna na boljšem, ker so ogromno več dosegli kot mi!), in so posegli po sredstvih samoobrambe in so se obrnili na mednarodne forume za zaščito — treba jim je priznati, da so pridobili nekaj točk upravičenosti. Da, vsekakor smo že tako daleč, posebno po zloglasnem pismu dr. Palamare, kajti realistično vzeto, doslej smo živeli, po povratku Italije stalno v nekakem «režimu» demokrščanske stranke, ki za nas torej predstavlja in se istoveti z — Italijo, in za dogledno bodočnost ni pričakovati kaj drugega. In vsa ta leta demokrščanskega «režima» nam niso prinesla drugega kot — Palamaro...

Predvsem je treba ugotoviti prav izrecno, absurdnost, protislovnost, ali če hočete dvoličnost našega položaja, vsaj sedanjega, dokler se karkoli ne pojasni. Nesmiselnost, milo rečeno, je v tem, da dr. Palamara, kot najvišji in najodgovornejši upravni ter v neki meri celo zakonodajni funkcionar na tržaškem ozemlju, ki v največji meri in najbolj neposredno vedri in oblači nad našo usodo v imenu Italije, — v uradnem aktu, v izvrševanju svoje funkcije, izpoveduje in izvršuje svoje — kulturno genocidne (kakor jih je izrecno opredelil pred nedavnim dr. Kušej, univerzitetni profesor ustavnega prava, po analizi njegovega pisma), raznarodovalne namene, kakršne so v mednarodnem pravu, v mirovnih pogodbah itd., po zadnji svetovni vojni obsoditi kot — fašistično-zločinske. In vendar dr. Palamara ni morda kaka samorastna, avtonomna izvoljena oblast: on je imenovan državni funkcionar, v neposredni odvisnosti od samega ministrskega predsednika.

Doslej, t. j. nekaj tednov po odkritju onega pisma, italijanski ministrski predsednik še ni preklical, ne pojasnil akta svojega funkcionarja, niti ga ni odstranil z njegovega položaja. In to zadnje bi bilo najdoslednejše po vsem pravnem ustroju in mednarodnem pogodbenem stanju Italije. Dokler se to ne zgodi v kakršni koli primerni in zadovoljivi obliki, moramo smatrati, da tudi osrednja italijanska vlada s Fanfanijem na čelu, stoji na izpovedanih genocidnih pozicijah nasproti nam Slovencem v Italiji, v brk jasnim določbam republiške ustave in mirovne pogodbe, navkljub memorandumu in posebnemu statutu, podpisanim pred več kot 6 leti v Londonu in kljub neštetim, v svečanih oblikah izrečenim izjavam o lojalnem izvrševanju sprejetih mednarodnih obveznosti raznih italijanskih zunanjih ministrov, zadnjič še pred malo tedni, Segnija v posebno izrecni obliki.

In le v tem primeru je dr. Palamara povsem upravičen in legitimiran pri osrednji vladi, da počenja to, kar pač počenja. In to smo naštetokrat kritizirali in obsojali. To je doslej do «primera Palamara» še nekako šlo, ker so nas še vsaj z navidezno dobro vero lahko pitali z obeti za bodočnost. Po objavi zloglasnega pisma pa to ni več mogoče. krinka je padla. Odslej si prevzema sama osrednja vlada, t. j. ministrski predsednik in zunanji minister, polno odgovornost zato ako moramo mi in vsa javnost, tudi mednarodna, smatrati da so za italijansko vlado, to se pravi za Italijo, ki jo vlada zastopa, mednarodne listine in tudi osnovni državni zakoni, v kolikor zagovarjajo pravice slovenske narodne manjšine — le krpe papirja, vsa pogajanja, izjave,obljube, zagotovila tudi najodgovornejših državnih činiteljev pa prazne besede. Trda in kruta resnica pa je le ena, vedno ena in ista, ona, ki se je začela s prihodom Italije l. 1918 in se imenuje: raznarodovanje, bolj ali manj brezobzirno. zločinsko, nečloveško in nekulturno raznarodovanje pod peto fašističnih zakonov, ki za nas še vedno veljajo in se izvajajo. Za druge manjšine so ti fašistični zakoni že davno razveljavljeni: v Aosti je francoščina, na Južnem Tirolskem pa nemščina zakonito obvezni pomožni jezik. Vse to v zasmeh osnovnemu načelu moderne države: zakon je enak za vse?

Kaj sledi iz tega za našo neposredno politično ravnanje?

Razne naše vodilne organizacije in posamezne osebnosti, tudi preko meje, so v svojih protestnih izjavah vsaj vključno dali razumeti, da je pri tem odgovorna krivda osrednje vlade in ne le dr. Palamare. Vendar je bilo to premalo izrecno ugotovljeno. Zato je nujno treba to odgovornost same italijanske vlade z vsem poudarkom ugotoviti, ker sedaj, po nekaj tednih molka, ki pomeni tiho priznanje sokrivde, je že pač potrebno izzvati kakršen koli izrecen odgovor. Kako? Politika pozna za to nešteto različnih poti, ki jih pač nočem poskušati koga učiti, ker jih vsakdo dozira po svojih lastnih vidikih. Čudim se pa, da doslej noben državni poslanec, vsaj kolikor mi je znano, ne komunistični, ne socialistični, ki sicer načelno zagovarja manjšinske pravice Slovencev, ni kar naravnost in formalno naslovil na ministrskega predsednika Fanfanija, interpelacijo, če mu ni znano pismo generalnega vladnega komisarja za tržaško ozemlje dr. Palamare, pismo kulturno genocidne vsebine, ki je povzročilo globoko razburjenje in vretje med slovensko narodno manjšino, ter nadalje, ako vlada z njim soglaša, kot se zdi iz oviranja in zavlačevanja priznanja diplom jugoslovanskih univerz v Italiji itd., oziroma v obratnem primeru, kaj misli napraviti, da se končno vskladijo ukrepi in dejanja s sprejetimi obvezami in izjavami, ter z obstoječo zakonodajo, posebno z ustavo.

Prav tako pa tudi naše osrednje organizacije, ki so že protestirale pri dr. Palamari (z običajnim rezultatom: brez odgovora!), vsaj doslej pa še niso izčrpale vseh svojih možnosti, in posebno ne najbolj dosledne: niso se obrnile naravnost na najpristojnejšo instanco, na osrednjo vlado v Rimu.

Dr Dekleva je s svojim predlogom v nedeljskem «Primorskem dnevniku» o potrebi stalnega sodelovanja vseh slovenskih političnih strank, pač z oporo onih levičarskih strank, ki našo manjšinsko politiko iskreno zagovarjajo, gotovo ubral pravilno pot, ki dobro reagira na negativno ravnanje odgovornih oblasti, ki nadaljujejo nemoteno z raznarodovanjem z obstoječimi fašističnimi zakoni in z drugimi, deloma še bolj drastičnimi ukrepi, da bi se jih z neprestanim pritiskom in nadzorstvom prisililo, da prenehajo s prakso, ki diskreditira italijansko državo in jo vodi v meddržavne konflikte, ki dozorevajo v prave krize političnih in gospodarskih odnosov kot to dobro uči primer južnih Tirolcev, ki že leto dni ostro ogroža vse odnose med Italijo in Avstrijo, po drugi strani pa povzročajo pravo krizo vesti in politične zavesti slovenskih državljanov nasproti Italiji. — Vendar pa je verjetno, da bo proces koordiniranja raznih strankarskih vidikov zahteval daljšo dobo pogajanj, — medtem ko politična kriza, ki jo je povzročil «primer Palamara», zahteva takojšnji skupni nastop pri osrednji vladi sami.

J. Z.

(Nadaljevanje jutri)

Posmrtna razstava v galeriji «Teatro Nuovo»

Spacapan med nami

Fantastična občutljivost za lepotne odnose - Spacapan, Pilon, Čargo - avantgarda slovenske likovne umetnosti na Primorskem

Lojze Spacapan «Sv. Marko»

Danes, po smrti, prehaja Lojze Spacapan v redko krdelce izbranih veličin slikarskega Olympa Evrope in verjetno ostalega sveta. Že njegove risbe, ne slike, dosezajo vrtoglave cene milijona in preko. Toda po vojnem polomu Avstro-Ogrske, po povratku iz italijanskega ujetništva, se je 30-letni Lojze Spacapan podal v narodno prerojeno a še provincialno Ljubljano, kjer je v navdušenem ozračju sveže svobode po stoletjih odvisnosti zaplalo bujno kulturno življenje. Tam je upal dobiti mesto gledališkega scenografa. Da ga ni dobil je bil baje kriv njegov prekipevajoči primorski značaj, morda pa tudi duhovne posledice ruskega ujetništva, kjer je doživel revolucijo. Vsekakor je to odločilo njegovo nadaljnjo pot, kakor tudi mojo, ker v letih 1920-22 me je Spacapan izpopolnjeval v risanju na slovenski realki v Idriji. Tista leta so bili Lojze Spacapan, Veno Pilon in Ivan Čargo tesno povezani avantgardisti slovenske likovne umetnosti. Tedaj sem tudi jaz spoznal Čargov futurizem, ko je kot Spacapanov gost slikal v njegovem risalnem kabinetu. Tok življenja je nato zanesel Pilona v Pariz, Čarga v Beograd, Spacapana pa v Turin, kjer je obsedel, saj so mu kot antifašistu odvzeli celo potni list in onemogočili izvedbo dekorativnih del v zaposlitvi, ki mu jo je preskrbel arhitekt Pagani, na katerega pobudo je pravzaprav zapustil Gorico. Pikro zgovorni a dobrosrčni «Spac», kot smo ga dijaki imenovali, je moral nujnostno premeriti svojo umetniško pot v zatišju javnosti, vse do propada fašizma. In še potem se je njegovo slikarsko udejstvovanje odigravalo večinoma tako rekoč privatno brez prirejanja razstav in bučnih propagandnih člankov.

Znano mi je, kako težko ga je bilo pridobiti, da je razstavil v naši galeriji «Scorpione», kjer so mu pa odkupili samo eno risbo. To je bila njegova prva osebna razstava risb v Trstu, izvzemši one davne, ko je s Pilonom razstavil v sklopu tržaških slikarjev v paviljonu ljudskega vrta.

Sedaj pa imamo priliko občudovati izbor njegovih figuralno zasnovanih tuširanih risb od katerih jih je nekaj, ki so tu pa tam lahno obarvane z vodeno ali tempero barvo. So to dela nekako iz obdobja 1930 do 1952. leta, torej do njegovega prestopa v informalno strujo likovne umetnosti. Da se razstavljajo Spacapanove risbe, ne slike, ni pripisati slučajnosti niti ne gospodarski plati razstave, za katero so potrošili že pol milijona. Dejstvo je, da se je Spacapan v risbah najbolj sproščeno izživljal, ker mu je tekoče lagodno prepletanje črt v duhovitih stilištično prefinjenih zavojih in vzpetinah bistveno, kot mu je bistvena njegova briljantna, malce zajedava a vedno dobrodušna govorica. Zato v njegovih ekspresionistično navdahnjenih risbah ni one grobe spačenosti in tudi ne Groszovih moralnih pridig. Iz njih odseva srčna dobrota tudi v najbolj plitvih odsevih življenja. Njegovi razni «Santoni» in slične zamisli podajajo pač človeka kot ujetnika svetniške narave a vedno človeškega, gmotnega. Kaj je mislil ko je risal svoj «Nocturno» nam bo vedno uganka. Toda zdi se mi, da ga je risal s sarkastičnim nasmeškom maščevalca, kot da bi bil on sam usoda sveta, na katerega je pognal svoje režeče se okostnjake. Risba ima pomembno letnico 1941, t. j. leta napada fašistične Italije na slovanski Vzhod. Spacapanovo gledanje na napake svetaa je dobrohotno prizanesljivo. Motivi «Javne hiše» se v postopoma iz karikaturnega obračajo v nasslednjih drugače imenovanih risbah v čisto podajanje lepote oskrunjenih devic. V «Dvoboju», «Vojščakih», «Splašenih konjih», borečih se «Bikih» ne išče sadističnih odvodnih potencialov. Žene ga k temu le problem podajanja divje prvobitne lepote s prefinjeno črto in priznati moramo, da v tem odlično uspe. V svojih portretih doseza z neobičajnim neanatomskim oblikovanjem vendarle povsod občutek toplote človeške krvi. A v čudovito le črnobelo risbo «Cvetlic», ki jo je odkupil neki tržaški industrijalec za preko milijon lir, je gotovo vnesel vso ono veliko ljubezen do narave, ki jo je sicer prekrival s ponarejenim cinizmom. Spominjam se, da je iskal lepoto v najpreprostejših pojavih. Nekoč, ko je končal malico, je zamaščeni ovojni papir poravnal, vzel pero in spretno vključil oljne madeže v presenetljivo dekorativno skupnost. Sumim, da je na tak način nastala na zmečkanem pergamentnem papirju s peresom narisana in nato akvarelirana ženska glava. Mačke, ribe, golobi in mnogo konj, biki pa še akti in berači ter gledališče, tvorijo tematiko ostalih razstavljenih risb. V sliki gledališče se odraža skrajno občutena prefinjenost za intuitivno obliko igralca, ki katerem je vse maska, trup kot glava.

Na razstavi je razstavljen tudi edini Spacapanov kip v bronu glave slikarja Vena Pilona, ki nam mežika s presenetljivo življenjsko sličnostjo. V njega je Spacapan vložil vso svojo pikro karikaturno pojmovanje tega našega velikega umetnika.

Z opisovanjem Spacapanove risalne umetnosti, ki se nam odkriva na tej edinstveni razstavi, namenjeni prepotovati vso državo, bi lahko še dolgo nadaljevali, a narava in prostor dnevnika imata svoje meje tudi za tega vrednega velikega sina naše slovenske Goriške, katerega posmrtna slava se že širi celo v kulturno najbolj zahtevne predele sveta.

MILKO BAMBIC

Izkušnje na ljubljanskem Onkološkem inštitutu

Betatron v borbi proti raku

Bivši pacient od raka na pljučih živi normalno življenje - Gospodinja z Jesenic spet vrnjena svojemu domu - Uspehi, toda vendarle z rezervo

LJUBLJANA, 28. januarja. — Uvedli so nas v eno izmed ordinacij Onkološkega zavoda, kjer je pred docentom dr. Boženo Ravnikar stal večji moški šestdesetih let.

— Slika je odlična — je rekla zdravnica. — Na pljučih se ne vidi nič. Lahko se vrnete na delo.

Moški za katerega bi se po njegovem zunanjem videzu ne moglo reči, da bo v kratkem stopil v sedmo desetletje življenja, je dejansko nekdanji bolnik od rakaste bolezni. Svojo rešitev dolguje betatronu, posebni jedrski napravi, ki jo imajo v inštitutu «Jožef Stefan» v Ljubljani in ki služi tudi borbi proti tej hudi bolezni.

Kaj pravi bivši bolnik?

— Leto prej, preden sem 1956 prišel na inštitut, sem čutil močne bolečine v predelu pljuč. Včasih me je oster bodljaj prebudil tudi iz sna in redko kdaj sem nato mogel ponovno zaspati.

In nekega dne je bivši pacient med delom začel kašljati in v robčku je ves zaprepaščen opazil tudi penasto sokrvico.

— Ne razburjajte se — mu je rekel ambulantni zdravnik, na katerega se je prvega obrnil — to je zaradi prehlada...

Ker pa so se napadi kašlja ponavljali, je ponovno stopil k zdravniku, tokrat seveda, k specialistu za pljučne bolezni.

— Na Golnik boste morali, v sanatorij za tbc — je predložil zdravnik — tam boste pod zdravniško kontrolo.

Toda tu pacient ni dolgo ostal. Ker ni prišlo do pričakovanega izboljšanja, so zdravniki začeli s temeljitejšimi analizami in pregledi in ugotovili, da gre za rakasto obolenje.

— Bolezen se je bila že močno razširila, ker je od njenih prvih znakov minilo že leto dni — je rekla dr. Ravnikarjeva. — Kljub temu smo se odločili za obsevanje z betatronom.

Bolnika so obsevali z močnimi dozami. V tridesetih dneh je prejel 7500 ergov, kar bi mu, če bi jih dobil hkrati, za gotovo oškodovalo zdravo tkivo in tudi kožo, tako da bi tolikšni dozi mogel tudi podleči. Ker pa je žarke sprejemal pod kontrolo strokovnjakov in ker so bili žarki pravilno razporejeni, so delovali blagodejno.

— Kaj se v takih primerih dogaja? — smo vprašali doktorico.

— V jedrski napravi betatronu, pospešeni nevidni delci elektroni pod posebnimi pogoji povzročajo ustvarjanje zelo močnih žarkov X — je odgovorila zdravnica — Nato žarki prodirajo v notranjost organizma in na obolelo tkivo, kjer uničujejo škodljive celice.

Cloveka, ki stoji pred nami, so ozdravili vprav ti žarki. Že pet let se odlično počuti in ves ta čas opravlja ista dela, kot jih je opravljal prej, preden so mu odkrili bolezen.

Nič manj ni zanimiv primer 50-letne L. K., gospodinje z Jesenic. Za to precej rejeno in živahno žensko bi se težko reklo, da je tudi ona nekoč bila bolna za rakom. Njej je ta zavratna bolezen načela požiralnik.

— Najprej sem pri jedi občutila bolečine — pripoveduje ozdravljena bolnica. — Dogajalo se je, da včasih nisem bila sposobna požreti niti koščka kruha ali mesa.

Bolezen se je razvijala zelo naglo. Komaj tri mesece po trenutku, ko je prvič občutila bolečine v požiralniku, je že tako oslabela, da ni mogla opravljati več svojih gospodinjskih del. Mogla pa je hkrati uživati le tekočo mlačno hrano.

— Pokazala vam bom rentgensko sliko požiralnika v času, ko je bolnica leta 1956 prišla na inštitut — je pripomnila zdravnica.

Na širokem filmu, na temni podlagi, se opaža siva črta tega organa, skozi katerega prihaja hrana iz ust do želodca. Nekje v sredini se kaže nepravilno in nenormalno razširjenje te sive črte. «Ta del požiralnika je v stvari napadel rak» — je pripomnila zdravnica.

— Tudi to bolnico smo obsevali z žarki iz betatrona. Prejela je 7000 ergov. Danes je vsako hrano in ne toži nad bolečinami. Svoje opravke pa opravlja tako, kot bi ne bila nikoli bolna. Na rentgenski sliki, ki so ji jo pred kratkim napravili, ni niti sledu več o nekdanji bolezni, ki ji jo je jedrska naprava ozdravila. Če bi te ne bilo, bi verjetno podlegla že v šestih do dvanajstih mesecih po ugotovitvi bolezni.

Takoj za tem je v ordinacijo stopil 56-letni D.L., nameščenec iz Maribora.

— Prišel sem na kontrolo — je rekel. — Poglejte, žleza je izginila in mi se ni več pojavila. (Pri tem je moški s prstom pokazal pod desno uho).

Ko je pred nekaj leti ta moški prišel na zdravljenje, je malokdo verjel, da bi mogel ostati še tri do štiri mesece živ. Bolan je bil za rakom v nosnem predelu ustne votline, kar je povzročalo vrsto neprijetnih motenj, kot na pr. krvavitve, močan glavobol, nespečnost in pomanjkanje teka. Tudi njegov sluh ni bil več normalen, ker desno uho že ni več sprejemalo. In tudi način govora ni bil več normalen. Povrh tega je mož tako oslabel, da je v zadnjem času stalno ležal doma.

Zdravniki niso vedeli, s kakšnim sredstvom bi se ga lotili. V bolnišnici v Mariboru so ga že obsevali z rentgenskimi žarki, ki pa niso imeli zaželenega učinka. Potemtakem se ta način zdravljenja ni mogel več uporabiti.

— Poskušali bomo z betatronom — so sklenili zdravniki ljubljanskega Onkološkega zavoda. — Drugega nam ne preostaja.

Bolnik je prejel dozo komaj 4500 ergov, toda že ti žarki so uničili žarišče raka. Vsi nekdanji znaki bolezni so izginili, pa tudi otekla žleza pod desnim uhljem. Kontrola je tokrat pokazala, da je zdravstveno stanje D. L. dobro.

***

Betatron, ta nenavadna jedrska naprava, ki jo uporabljajo zdravniki za pobijanje raka, pa vendarle ni neko čudodelno sredstvo, poudarjajo zdravniki, kajti tako, kot pri drugih napravah, na pr. rentgenskih aparatih, kobaltovih bombah in drugih, moremo pričakovati le to, kar na sedanji stopnji razvoja more nuditi in sicer podaljšanje življenja in vračanje delovne sposobnosti tudi onim, ki jih je rak obsodil na posteljo. Toda, žal, tudi to ni možno vedno, kajti uspeh v zdravljenju je za sedaj pogosto odvisen od okoliščin, ki jih je včasih težko predvidevati.

A. M.

Protislovje in vendar ne!

Zavora, ki pospešuje hitrost pri letalu

Vsak, ki se je kdajkoli ukvarjal s problematiko aerodinamike, ve, da je eden izmed osnovnih pogojev aerodinamičnosti gladka površina vseh tistih ploskev, ki so izpostavljene trenju. Tudi najbolj aerodinamična linija določenega predmeta, na pr. avtomobila ali letala, bi ne mogla povsem zaleči, če bi ploskve, ki pridejo v trenje z zrakom, ne bile gladke, da bi zrak pri velikih brzinah ne mogel mimo ali točneje ob njih gladko drseti. To je eden osnovnih zakonov. Zato bo vsakdo, ki se na aerodinamiko spozna, obstal, ko bo na največjem ameriškem letalu na reakcijski pogon, na letalu vrste «Boeing 707», in sicer na koncu njegovega trupa in tik prek koncem kril na gornji strani opazil nekake štrleče kvadratne kovinske ploščice, ki so proti vsem pravilom in zakonom aerodinamike.

In vendar te ploščice služijo le temu, da ima letalo večjo brzino.

Kako to? Če bi vprašali za razlago tudi najboljšega strokovnjaka za aerodinamiko, kako razlaga vlogo teh kovinskih ploščic, bi vam tega teoretično ne vedel razložiti, kako gredo te ploščice v sklad z osnovnimi zakoni aerodinamike. Nasprotno, priznal bi vam, da so s temi zakoni v protislovju, hkrati pa bi vam praktično mogel dokazati, da te ploščice pripomorejo k večji brzini samo zato, ker je letalo z njimi bolj — aeredinamično.

Pri nadzvočnih brzinah zrak na gornjih ploskvah letala, «na hrbtu» letala nekako, in na gornjih ploskvah kril bolj naglo drsi kot na spodnjih, rekli bi «na trebuhu». Zato se ob stikih obeh tokov, ob stikih tokov z zgornjega in spodnjega dela letala in kril ustvarijo vrtinci, ki zavirajo brzino. Da bi se preprečilo to «neravnotežje» v brzini, služijo omenjene kovinske ploščice, ki so sicer v protislovju z zakoni aerodinamike, ki pa prav njej služijo.

HOROSKOP
ZA DANES

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Dopoldanske ure bodo za delo primerne, posebno če se ukvarjate s trgovino. Posrečen navdih čustvenega značaja. Proti večeru nerazpoloženje.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Ne bodite površni, niti pozabljivi, kajti poslovne ure bodo zelo kritične. Kar se čustvenih zadev tiče, boste danes nad vse zadovoljni.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Bolj varne se boste čutili, če boste svoje posle združili s poslovno bolj uvedenimi ljudmi. V družini bo vladal vsestranski mir.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Zamisli ne bodo slabe, toda težko si bodo utrle pot med tolikšnimi načrti, ki jih na vaš račun pripravljajo drugi. Bodite manj zahtevni.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Izredno srećo boste imeli dopoldne, ko vam bodo ponujali vsestransko pomoč. Popoldne bo šlo bolj narobe in to se bo odražalo tudi v družinskih odnosih.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Poslušajte nasvete, ki vam jih dajejo ljudje, ki se na posle spoznajo. Prilagodite se tudi razmeram in ne rinite trmasto po svoji poti.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Ne obsojajte po krivem sodelavcev, češ da niso do vas lojalni. Več odkritosrčnosti in vse bo spet prav.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Če se ukvarjate z razumskim delom, odložite vse na poznejši čas, ker ne boste razpoloženi za napornejše delo. Potrebni ste počitka.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Dan, ki bi vam znal prinesti izredno velike finančne in moralne uspehe. Možna sprememba v nadaljnjem življenju.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1. Če se ukvarjate s poklicem, da ste nujno v stiku z občinstvom, skušajte se obnašati skrajno lepo, ker nekdo kontrolira vaše početje.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Uspeh v večjem delu, neuspeh v drobnih opravkih. Vzrok, pomanjkljiva organizacija in premajhna zavzetost. Glavobol.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Potrudite se, posebno tam, kjer bo naloga najtežja. Niste si pač izbrali najboljšega dela. zato ne vzračajte krivde na druge.

RADIO TELEVIZIJA

Torek, 31. januarja 1961

Radio Trst A

7.00: Koledar; 7.30: Jutranja glasba in koledar; 11.30: Glasbeni utrinki; 11.45: Pisani odmevi naših dni; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Glasba po željah; 17.20: Pesem in ples; 18.00: Ivan Rudolf: Čudovitosti rastlinstva; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Dve simfonični pesnitvi; 19.00: Radijski tednik za najmlajše; 19.30: Znane popevke preteklih in današnjih dni; 20.00: Šport; 20.30: Obzornik zanimivosti iz filmskega sveta; 21.30: Koncert organistke Liliane Capponi — Couperin; 22.00: Italijansko sodobno pesništvo; 22.20: Plesna glasba; 23.00: Saksofonist Charlie Parker.

Trst

12.25: «Tretja stran»; 14.20: Eno uro v diskoteki; 15.20: Srečanja: Ibsen; 15.40: Orkester Franca Vallisneria.

Koper

7.15: Glasba za dobro jutro; 11.00: Otroški kotiček; 11.30: Griegove in Albenisove suite; 12.00: Glasba po željah; 13.40: V zabavnem ritmu; 14.00: S popevkami doma in na tujem; 14.30: Šola in življenje; 14.50: Otroški zbor RTV Ljubljana; 15.30: Tečaj italijanščine; 15.55: Lahka glasba; 16.00: Orkestri Martin, Luttazzi, Gold; 16.30: Tretja stran; 16.45: Iz operne sveta; 17.40: Španski ritmi; 18.00: Prenos RL; 19.00: V. Morgan pri orglah; 19.30: Prenos RL; 22.15: B. May in njegovi ritmi; 22.35: Debussyjevi nocturni; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 9.00: Klasični valčki; 9.30: Simfonična glasba; 11.00: Radijska šola; 11.30: Pojo Arigliano, Latilla, Torrielli; 12.00: Glasbeno življenje v ZDA; 12.20: Glasbeni album; 13.30: Operno gledališče; 15.15: B. May in njegov orkester; 15.55: Vreme na ital. morjih; 16.00: Oddaja za najmlajše; 16.30: Čudovita civilizacija muragov; 17.20: Zgodovina glasbe; 17.40: Zanimivosti od vsepovsod; 18.00: Bomo živeli bolj dolgo? 18.30: Enotni razred; 19.00: Oddaja za delavce; 19.30: Filmske novosti; 21.00: Manzonijeva tragedija «Adelchi».

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: Glasbeni program; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 13.45: Moda; 14.00: Superstar; 15.00: Kratek simfonični koncert; 16.00: Program ob štirih; 17.00: Pojeta G. Simionato in A. Lazzari; 17.30: «Il buttafuori»; 20.30: Vso srečo s sedmimi notami; 21.45: Večerna glasba.

III. program

17.00: Koncert za klavir in orkester; 18.00: Ekonomika prejšnjega stoletja; 18.30: Filmski pregled; 18.45: Skladbe A. Baxa in B. Blachera; 19.15: Friederik Chabod; 20.00: Vsakovečerni koncert: Haydn, Liszt, Martinu; 21.30: 22.00: Skladbe J. A. Hasseja, A. Kriegera, W. A. Mozart, in L. Mozarta; 23.00: Za radio prevedena dela; 24.00: Brahmsov kvartet op. 51.

Slovenija

8.05: Izberite melodijo tedna; 8.50: Zabavni orkester Alfred Scholz; 9.25: Anton Lajovic: Capriccio; 9.40: Ženski zbor «Svoboda» Laško; 10.15: Violinist Karoly Seneszy igra Hubaya. Wieniavskega in Paganinija; 10.55: Vedri intermezzo; 11.00: Novi posnetki svetovnih opernih pevcev; 11.40: Iz skicirke orkestra Norries Paramor; 12.00: Zadovoljni Kranjci z domačimi vižami; 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25: Zabaven opoldanski spored; 13.30: S popevkami čez kontinente; 14.05: Za šolarje — H. Ruland: Sredi noči in ledu; 14.35: Uverture in medigre; 16.00: Izbrali smo za vas; 17.25: Sergej Rahmaninov: Koncert za klavir in orkester št. 2 v c-molu; 18.15: Klavir in orglice; 18.20: Metka in Tinček v operi Kotiček za mlade ljubitelje glasbe; 18.45: Izobraževalni obzornik; 20.00: Pojo Mali galski pevci; 20.30: Radijska igra — Mile Klopčič: Mati; 21.30: Marko Tajčević: Divertimento in re; 21.40: Iz filmov in glasbenih revij; 22.15: Komorni večeri

Ital. televizija

13.00: TV šola; 17.00: TV za najmlajše: Telešport in Lassie; 18.00: Oddaja za analfabete; 18.30: TV dnevnik; 18.45: Vokalni in instrumentalni koncert; 19.30: Umetnost v Evropi od 1884 do 1914; 20.30: TV dnevnik; 21.15: Dialektalno gledališče; ob koncu TV dnevnik.

Jug. televizija

Italija 17.00: TV za otroke: Telešport Lassie. Mali Indijanček. Ljubljana: Revija na ledu — prenos z Jesenic. Graz približno ob 21.00: Weekend v pregnanstvu

Kulturne drobtine od tu in tam

Beneška grafika na razstavi v Ljubljani

V četrtek zvečer so v Moderni galeriji v Ljubljani odprli razstavo «Sodobne beneške grafike», ki sta jo posredovala «Associazione incisori veneti» in «Collegio degli accademici dell'Accademia di Belle Arti di Venezia». Na razstavi je zastopanih 38 grafikov s 131 deli. V prostorih Moderne galerije je bil tudi razgovor med predstavniki Moderne galerije in organizatorji razstave prof. Tranquillom Marangonijem, Mariom Abisom in M. Devitom.

Nagrade v Duesseldorfu

Te dni so v Duesseldorfu podelili nagrade za lani dosežene umetnostne uspehe. Corneliusovo nagrado za slikarstvo so izročili prof. Guentru Grotejv, za kiparstvo pa prof. Hansu Uhlmannu. Immermanovo nagrado za književnost so prisodili Eckartu Peterichu, Schumannove nagrade za glasbo pa niso podelili. Denar, ki je bil namenjen zanjo bodo porabili za koncerte, na katerih bodo izvajali dela avtorjev, ki so bili nagrajeni prejšnja leta.

Poljski arheologi v Egiptu

Skupina poljskih arheologov, ki je odpotovala v Egipt in se pod vodstvom dr. inž. Dabrowskega lotila izkopavanja, je prišla v mestu Aleksandriji do pomembnega odkritja. Na kraju, kjer so ostale arabske utrdbe v Kem-el-Dikka, je skupina odkrila fragmente stavb iz rimskih časov, arabske grobove in dragoceno keramiko. V odkopani obokani sobi so našli fragmente mozaika izdelanega iz kamna in stekla.

Fadjejeva dela v slovenščini

Državno založniško podjetje za književnost zaključuje natis prve izdaje izbranih del avtorja romanov «Poraz», «Zadnji iz rodu utege», in «Mlada garda» pisatelja Aleksandra Fadjejeva. Te dni je izšel predzadnji, četrti zvezek, v katerem so natisnjeni pisateljevi govori in članki. To bo prva izdaja njegovih Zbranih del.

Zgodovina bolgarske književnosti

Sofijski «Literaturen Front» je zabeležil med odmevi bolgarske literature v tujini vest iz Prage, da skupina čeških slovstvenih zgodovinarjev pripravlja obsežno Zgodovino bolgarske književnosti. Knjiga bo imela okrog 800 strani. Doslej še noben narod ni dobil v takem obsegu pregleda bolgarske literature od njenih začetkov do najnovejših imen.

Antologija šiptarske poezije

Dr. Esad Mekuli, šiptarski književnik in prevajalec, je pripravil antologijo šiptarske poezije, ki bo izšla v srbohrvaškem prevodu. To bo pomemben dogodek v jugoslovanskem literarnem življenju. Antologija bo nudila bralcu pregled razvoja šiptarskega pesništva od starih anonimnih ljudskih stvaritev do del predstavnikov najmlajše generacije.

Tožba sovjetskega pisatelja

V Lyonu se je začel proces v katerem je tožnik sovjetski pisatelj Anatolij Kuznecov, toženec pa lyonski založnik Emmanuel Vitte. Jabolko spora je prevod romana Kuznecova «Nadaljevanje legende» v francoščino. Kuznecov toži lyonskega založnika, ker je izdal prevod njegovega romana brez dovoljenja avtorske agencije, ki zastopa sovjetske pisatelje v Franciji in ker mu je prevajalec Paul Chaleil grdo izmaličil besedilo romana in samovoljno spremenil naslov, ki se v francoščini imenuje «Rdeča zvezda v megli». Sodišče je nadaljnjo prodajo Chaleilovega prevoda prepovedalo.

Osnutek programa «Dubrovniških iger»

Prireditelji letošnjih «Dubrovniških iger», ki bodo od 10. julija do 24. avgusta so objavili osnutek programa. Posebna zanimivost letošnjih iger bo nastop vseh treh svetovno znanih jugoslovanskih folklornih skupin. Kolo, Tanec in Lado. V koncertnem delu programa bodo prvič predstavili jugoslovansko zborovsko glasbo. Operni program bo v celoti izvajal operni ansambel iz Zagreba.

Pisatelj Robinson umrl

V neki newyorški bolnišnici je za hudimi opeklinami umrl angleški ugledni romanopisec Henry Monrton Robinson, star 62 let. Rodil se je v Bostonu, bil od leta 1923 do 1926 docent za angleščino na Columbia Colledgeu, nato do 1935 svoboden pisatelj, od 1935 do 1955 pa je bil vodilna osebnost v uredništvu časopisa «Readers Digest». Najbolj znana sta njegova romana «Kardinal», ki je samo v ZDA izšel v nakladi 1.300.000 izvodov in ki so ga prevedli v enajst jezikov ter Water of Life» (Življenjska voda), ki je bil 23 tednov ameriški bestseller.

Encyclopaedia Judaica

Dr. Nahum Goldmann, predsednik Svetovne židovske organizacije, je na nedavni tiskovni konferenci v Tel Avivu sporočil, da bo kmalu začela izhajati Židovska enciklopedija. V štirih letih bo izšlo deset zajetnih zvezkov. Enciklopedijo bodo tiskali v angleškem jeziku.

Menotti piše novo opero

Italo - ameriški skladatelj Giancarlo Menotti pripravlja novo opero za pariški Operno gledališče. Naslov opere bo «Zadnji superčlovek». Da bi v miru dokončal tretje dejanje opere, ki jo mora izročiti v roku treh mesecev, se je iz New Yorka odpravil na Florido. V metropolitanski Operi bo uprizorjena v sezoni 1962—63.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 7, najnižja 1.4, ob 19. uri 5.8 stopinje, zračni tlak 1022, stalen, vlage 75 odst., nebo pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 9.4 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 31. januarja Vanja
Sonce vzide ob 7.29 in zatone ob 17.09. Dolžina dneva 9.40. Luna vzide ob 17.06 in zatone ob 7.01
Jutri, SREDA, 1. februarja Ignac

Seja tržaškega občinskega sveta

Nadaljevanje razprave o resoluciji o gospodarskem položaju na Tržaškem

Odobritev sklepa o prodaji 12.500 kv. m občinskega zemljišča pokrajini za 57 milijonov lir

Tržaški občinski svet je včeraj nadaljeval razpravo o misovski in demokristjanski resoluciji o gospodarskem položaju in o ukrepih, ki so potrebni za njegovo izboljšanje. Prvi je spregovoril liberalec odv. Morpurgo, ki je dejal, da bo glasoval za demokristjansko resolucijo, ker je bolj enovita, medtem ko se misovska dotika preveč vprašanj in panog. Odv. Morpurgo je razvil samo nekatere točke resolucije in se skliceval na potrebo podobnih carinskih olajšav, kot veljajo za Gorico, in na nujnost olajšav železniških tarif, da se Trst «približa italijanskemu gospodarskemu prostoru». Že ko je bil Morpurgo pred kakimi šestimi leti z neko delegacijo v Rimu, je podtajnik Ferrari Aggradi obljubil, da bodo znižali železniške tarife v smeri Trsta. Kasneje pa je stvar zaspala in železniško ravnateljstvo je navedlo celo vrsto ovir. Morpurgo je končno dejal, da se mora ohraniti pristajališče za hidroplane, za katero so nekoč izdali toliko denarja. Za njim je spregovoril svetovalec Tržaške unije Tolloy, ki je izjavil, da bo glasoval za demokristjansko resolucijo.

Zadnji je spregovoril odbornik Gasparro (KD), ki je sicer priznal, da ni gospodarski položaj Trsta ugoden, hkrati pa dokazoval, da prevelik pesimizem ni na mestu. Trdil je, da bo železarna ILVA v Škednju peto železarsko središče v državi z integralnim ciklusom proizvodnje za Corniglianom, Piombinom, Bagnolijem pri Neaplju in Tarantom. Že s 14 milijardami, ki so jih določili za obnovitev železarne, bodo proizvajali 500.000 ton litega železa na leto namesto sedanjih 170.000 ton, zaradi česar bodo zgradili še eno visoko peč.

Glede avtostrade Videm-Trbiž je Gasparro dejal, da je ni v načrtu IRI in se tolažil pri tem tudi s tem, da ni niti avtostrade Padova - Trbiž. Zatem je priznal, da je Trst v gospodarskem zastoju v primerjavi z ostalimi severnoitalijanskimi pokrajinami. Leta 1951 je znašal delež Trsta pri celotnem narodnem dohodku 1,23 odstotka, sedaj pa znaša samo 0,91 odstotka. V letih 1951-1953 je znašal povprečni dohodek na tržaškega prebivalca 320.000 lir na leto in je bil Trst na drugem mestu v državi, v letih 1957-1958 pa je znašal dohodek 359.000 lir na prebivalca in je prišel Trst na 8. mesto. To pomeni, da je sicer dohodek narasel, toda manj kot v drugih severnih italijanskih mestih, kar pomeni torej nazadovanje. Vse to pa je Gasparro pripisal političnim vzrokom in zemljepisnemu položaju mesta ter pri tem branil vlado, češ da je storila, kar je mogla za Trst.

Po Gasparrovem mnenju ni niti možen popoln vladni program gospodarskega razvoja, marveč bi morale tak program pripraviti krajevne sile v deželnem merilu, kot so storili na primer na Sardiniji in v Kalabriji. Trst se mora prilagoditi novim zahtevam. Med drugim se mora trgovinski tranzit spremeniti v industrijskega. Dr. Gasparro je torej po eni strani priznal gospodarsko krizo, po drugi pa ni nakazal konkretnih poti za njeno reševanje, kajti načrti v deželnem obsegu so za sedaj le pobožna želja. Tudi sklicevanje na zasebno pobudo je popolnoma brezplodno, saj ne more roditi uspeha.

Na koncu seje je občinski svet odobril še nekaj upravnih sklepov. Med njimi je bil najvažnejši sklep o prodaji 12.500 kv. m občinskega zemljišča pokrajini v Škorklji za 57 milijonov lir. Gre za zemljišče in poslopja, ki jih je občina mnogo let dajala pokrajini v najem za 100.000 lir na leto in kjer bo pokrajina zgradila center za defektno deco. V razpravi so nekateri svetovalci poudarili, da mora občina za vsako nepremičnino, ki jo proda, kupiti novo, tako da ne ostane brez nepremičnin. Zato so predlagali, naj se sprejme tudi sklep o uporabi dobljene vsote za nakup nepremičnin. Župan je predlagal, naj se denar položi v kako banko, dokler ne bodo kaj kupili zanj.

Drug sklep se je tikal 3 milijonov lir izdatka za nakup in namestitev rezervnega kompresorja za plinohran v Brolettu, kar je nujno zaradi večje porabe plina v okolišu Ulice Baiamonti. Nekoliko dobre volje pa je povzročil sklep o zvišanju tarif za vzdrževanje psov in mačk, ki grizejo. V začetku seje je občinski svet počastil spomin umrlega državnega pravdnika dr. Grieba, nakar so postavili svetovalci razna vprašanja, h katerim se bomo povrnili.

Za izvajanje Posebnega statuta

20. februarja letos bo v Rimu sedmo zasedanje mešanega jugoslov.-ital. odbora

V Rimu bo 20. februarja letos sedmo zasedanje mešanega jugoslovansko-italijanskega odbora za izvajanje Posebnega statuta londonskega memoranduma. Vest je objavil včeraj tukajšnji tisk, potrdil pa jo je Tržaški urad za zvezo med zunanjim ministrstvom in Generalnim vladnim komisariatom v Trstu.

Zadnje zasedanje — šesto — je bilo v Beogradu od 27. junija do 9. julija lani. Sedmo — rimsko — zasedanje mešanega odbora se bo torej začelo z enomesečno zamudo, ker bi se moral odbor sestajati v smislu člena 8 Posebnega statuta vsakih šest mesecev. Dnevni red zasedanja še ni znan. Kot se naši čitatelji gotovo spominjajo, je odbor na beograjskem zasedanju razpravljal o izvajanju sklepov petega zasedanja, o šolstvu, o spremenjenih imenih in priimkih, o uporabi jezika in dvojezičnih napisih, o pravični zaposlitvi in o pritožbah. Beograjsko zasedanje se je zaključilo brez skupnega poročila o konkretnih sklepih, ker ni prišlo do soglasnih formulacij zaključkov o obravnavanih vprašanjih. Zato se predpostavlja, da bodo o teh vprašanjih v Rimu 20. februarja ponovno razpravljali. Pričakuje se tudi, da bo obravnava vseh teh vprašanj v duhu skupnega poročila, ki je bilo objavljeno po razgovorih v Rimu med zunanjima ministroma Segnijem in Popovičem, da bodo še nerešena manjšinska vprašanja rešena naglo v skladu s sprejetimi mednarodnimi obveznostmi in ustavnimi določbami.

Prva seja repentaborskega občinskega sveta

Izvolitev župana in odbornikov Potrditev izvoljenih svetovalcev

Kot smo že poročali v nedeljo, je bil za župana vnovič izvoljen nosilec Občinske demokratične liste Jože Bizjak, za odbornike sta bila izvoljena Veljko Guštin in Milan Purič, za njuna namestnika pa Josip Lazar in Ferdinand Križman

Kakor smo že na kratko poročali v naši nedeljski številki, je bila v soboto zvečer prva redna seja repentaborskega občinskega sveta, ki je bil izvoljen na upravnih volitvah 15. in 16. januarja. Na seji so po običajni formalnosti glede potrditve izvoljenih svetovalcev izvolili župana in člane upravnega odbora.

Za župana repentaborske občine je bil ponovno izvoljen dosedanji župan in nosilec Občinske demokratične liste Jože Bizjak, za katerega je glasovalo 12 izmed 13 prisotnih občinskih svetovalcev. Za odbornika sta bila izvoljena Veljko Guštin in Milan Purič, za njuna namestnika pa Josip Lazar in Ferdinand Križman.

Ob začetku seje je predsednik prečital imena novoizvoljenih občinskih svetovalcev večinske in manjšinske liste in sporočil, da dva svetovalca, in sicer Pavel Stok in Edvard Guštin, ki sta bila izvoljena na Slovenski listi, nista predložila izjavo o pismenosti. Nato je občinski svet z dvanajstimi glasovi potrdil izvolitev tudi omenjenih dveh občinskih svetovalcev; potrdil je torej tiste svetovalce, ki jih je ljudstvo izvolilo na zadnjih volitvah.

Na zadnjih upravnih volitvah, kakor je znano, je zmagala Občinska demokratična lista, ki bo vodila zdaj štiri leta občinsko upravo. Na tej listi so bili izvoljeni: Jože Bizjak, Veljko Guštin, Milan Purič, Jože Lazar, Ferdinand Križman, Franc Škabar, Alfonz Guštin, Ivan Škabar, Ivan Guštin, Ivan Purič, Josip Škamperle in Maks Guštin. Na Slovenski listi, ki predstavlja zdaj opozicijo, pa so bili izvoljeni Karlo Komar, Edvard Guštin in Pavel Štok.

Pred zaključkom seje se je župan zahvalil vsem volivcem, ki so pripomogli k zmagi občinske demokratične liste, občinskemu svetu pa za izkazano mu zaupanje. Obljubil je, da bo še naprej vestno deloval v korist občine s sodelovanjem občinskega odbora in vseh občinskih svetovalcev.

—«»—

Stiki med tržaško in koprsko mladino

V soboto so se sestali predstavniki nekaterih tržaških mladinskih organizacij z mladinskimi predstavniki iz Kopra, Sežane, Izole in Pirana. Razpravljali so o nujni potrebi živih stikov med slovensko mladino, ki je meja ne bi smela tako ostro ločiti. Mladinci iz Kopra so poročali o raznih pobudah in predvsem o festivalu glasbe in popevk, ki bo v zvezi z okrajno mladinsko konferenco, na katero bodo kot gostje povabili tudi Tržačane. Govora je bilo tudi o veselem programu, ki ga bo priredila mladina na pobudo radia Beograd. Zlasti obširno pa so se v razgovoru prisotni dotaknili stikov, do katerih naj bi prišlo med posameznimi vasmi obeh področij, kjer bi lahko prišlo do koristnega in zanimivega športnega ter kulturnega sodelovanja.

—«»—

1. julija poteče rok za zamenjavo patentinov

Ministrstvo za prevoze opozarja, da 1. julija letos nepreklicno zapade rok za zamenjavo starih šoferskih knjižic (patentinov) z novimi. Sedaj morajo zamenjati knjižice še osebe, katerih priimki se začnejo s črko «S», in sicer v času od 1. februarja do 31. marca, s črko «T» — v času od 1. do 30. aprila in od črke «U» do «Z» v času od 1. maja do 30. junija letos.

Vsi prizadeti naj zaradi tega pohitijo in pravočasno uredijo vse potrebno za zamenjavo starih šoferskih knjižic z novimi. To je zlasti potrebno zaradi tega, da bodo lahko osebe s priimki od «U» do «Z» pravočasno v posesti novih knjižic.

Pristojno ministrstvo je v teh dneh naročilo pokrajinskim inšpektoratom za motorizacijo in prefekturam, da poskrbijo za hitrejše izdajanje novih šoferskih knjižic, predvsem zato, da bodo vsi imetniki pravočasno dobili nove. Važno pa je, da se imetniki šoferskih knjižic držijo njim določenega roka, kajti zamudniki bodo prišli na vrsto kasneje. Kdor bo namreč zamudil rok, določen za začetno črko priimka, bo dobil knjižico zamenjano šele kasneje, ko bodo opravili z drugimi. To pa pomeni, da bo po 1. juliju lahko ostal brez nove knjižice in torej ne bo mogel voziti motornega vozila.

Rok, ki zapade 1. julija letos, ne bo v nobenem primeru podaljšan. Zato priporočamo vsem, ki še niso zamenjali šoferske knjižice, da to storijo čimprej oziroma v določenih rokih, kajti v nasprotnem primeru se bo kaj lahko zgodilo, da bodo čakali na novo knjižico še lep čas.

—«»—

O Tržaški župan dr. Franzil bo prihodnjo nedeljo ob 10. uri v kinu Astra poročal o dosedanjem delovanju občinske uprave prebivalcem Rojana, Škorklje in Grete. Do četrtka se županu lahko pošljejo pismena vprašanja na županstvo.

V nedeljo v kinu «Arcobaleno»

Proslava 40-letnice ustanovitve KPI

Predvčerajšnjim zjutraj je bila v kinu «Arcobaleno» slovesna proslava 40. obletnice ustanovitve Komunistične partije Italije, ki jo je priredila tukajšnja federacija KPI. Prisostvovali si tudi predstavniki Neodvisne socialistične zveze in PSI.

Proslavo je otvoril federalni sekretar prof. Paolo Sema, ki je povabil na predsedniško mesto Edoarda D'Onofria, člana izvršnega odbora KPI, člane pokrajinskega vodstva ter mladinske organizacije, dolinskega župana Lovriho, zastopnike v občinskem in pokrajinskem svetu ter delegacijo ustanoviteljev tržaške federacije KPI. Omenimo naj, da so prvim 84 članom stranke izročili pozlačeno medaljo z reproducirano čelno stranjo prve partijske izkaznice.

Po kratkem uvodu je prof. Sema dal besedo predstavniku mladinske organizacije KP Cicogni, ki je poudaril vlogo, ki jo ima KP pri vzgoji mladine najširših slojev prebivalstva. Za njim pa je spregovorila v slovenščini Marija Bernetič. Govornica je orisala doprinos slovenskih komunistov v borbi proti fašizmu ter poudarila potrebo, da se Slovenci opirajo v svoji borbi za enakopravnost na komuniste.

Glavni govornik na proslavi pa je bil D'Onofrio, član osrednjega vodstva partije. V svojem govoru je D'Onofrio poudaril demokratični in protifašistični značaj KPI ter prikazal odločilni doprinos KP v borbi proti fašizmu v notranjosti Italije, kakor tudi v Španiji za časa državljanske vojne.

Govoreč o zgodovinskih idealnih virih KPI je D'Onofrio dejal, da je ta izšla iz socialistične stranke ter da se naslanja na marksistična-leninistična načela Oktobrske revolucije. Njen tretji idealni vir pa je italijanski preporod iz preteklega stoletja, ki je dobil nov zamah tekom zadnje vojne.

V D'Onforiovem govoru pa se je opazila tenka, toda občutna rdeča nit konkurence s socialisti, ki so povezovale njegove razne dele. Že takoj v začetku svojega govora je govornik prikazal z močnim poudarkom razliko v razvoju in krepitvi komunistične oziroma socialistične stranke. To prikazovanje je prišlo posebno do izraza proti koncu govora, ko je D'Onofrio kritiziral naravnost različne sedanje politične poteze tajnika PSI Nennija, zlasti v zvezi z reševanjo vprašanja občinskega odbora v Milanu ter z avtonomističnimi težnjami PSI. Čeprav je govornik z druge strani večkrat poudaril sorodnost in skupnost boja obeh strank, vendar so s tega stališča njegove besede izzvenele neugodno na tiste, ki so mnenja, da med delavskimi strankami ni mesta za konkurenčne boje, temveč je treba predvsem naglasiti to kar jih druži.

Tudi D'Onofrio, kot ostali govorniki, je krepko poudaril v svojem govoru sodelovanje slovenskih komunistov in protifašistov s splošno borbo italijanskega naroda proti fašizmu.

Slovesnost je zaključil s kratkim nagovorom Vittorio Vidali.

Openci proti povišanju tarif openskega tramvaja

Podjetje je sklenilo zvišati tarife s 1. februarjem - Občina do sedaj še ni izdala o tem nobenega dovoljenja

V nedeljo dopoldne ob 10. uri je bilo v kino dvorani na Opčinah protestno zborovanje, ki ga je sklical pripravljalni odbor proti nameravanemu povišanju tarif openskega tramvaja. Ravnateljstvo podjetja «Malih železnic», ki upravlja openski tramvaj, namerava namreč s prvim februarjem povišati abonmaje za delavce, uradnike, vajence in dijake, poleg tega pa še cene delavskim listkom za vožnjo v obe smeri.

Povišanje bi koristnike openskega tramvaja zelo prizadelo. Poznamo družinskega očeta, ki ima dva sina — dijaka. Z novim povišanjem bi morali vsi trije plačati letno 12.200 lir več kot doslej, ali mesečno več kot 1.000 lir. Plača tega družinskega očeta pa se seveda ne bo zvišala niti za eno liro. Iz tega primera je razvidno, da je razburjenje prebivalstva več kot upravičeno.

Na skupščini so Openci soglasno sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo, da pristojne oblasti posredujejo in dosežejo, da se ukrep o nameravanem povišanju ne bo začel izvajati. V resoluciji tudi pozivajo občinske svetovalce, da podprejo njih zahtevo. Rečeno je tudi bilo, da se bodo v primeru nerazumevanja oblasti poslužili vseh legalnih sredstev in bodo zadevo spravili pred parlament.

Snoči pa je v občinskem svetu opozoril občinski odbor na to vprašanje svetovalec KPI Muslin in vprašal pristojnega odbornika, kaj misli občina storiti. Odbornik prof. Cumbat je odgovoril, da ni občina prejela nobene zadevne prošnje od podjetja, niti ni izdala nobenega dovoljenja za zvišanje tarif. Na to je Muslin pripomnil, da so bila obvestila o zvišanju že izobešena v tramvajskih vozovih in da ta zvišanja znašajo za abonmaje delavcev 4920 lir na leto, za abonmaje dijakov in vajencev 3.600 lir za delavske povratne vozovnice pa po 10 lir.

Izvoljeni svetovalci Občinske demokratične liste v repentaborski občini. V sredi sedi Jože Bizjak, ki je bil vnovič izvoljen za repentaborskega župana

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNIŠTVO
TRST-UL. MONTECCHI 6-II.
TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559

PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82

UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338

NAROČNINA
Mesečna 650 lir — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 40 din, mesečno 300 din — Nedeljska: letno 1920 din, polletno 960, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375

OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Izdaja in tiska ZTT, Trst

Izredni občni zbor prosv. društva v Barkovljah

Izvolitev novega odbora - Poročilo najstarejšega člana društva

Prosvetno društvo v Barkovljah je imelo v nedeljo, 29. t. m., izredni občni zbor, na katerem je bil izvoljen nov odbor, ki glede na imena novo izvoljenih odbornikov daje vsa jamstva, da bo prosvetno delo v Barkovljah na novo zaživelo in zavzelo med našimi prosvetnimi društvi tisto mesto, ki mu je pripadalo skozi več kot deset let.

V četrtkovi številki bomo podrobneje poročali o tem občnem zboru, na katerem je najstarejši član podal obširno sliko prosvetnega delovanja v Barkovljah še pred 60 in več leti do današnjih dni.

—«»—

Umrl je glavni državni pravdnik dr. T. Grieb

Pokojni dr. Grieb med govorom, ki ga je imel ob otvoritvi letošnjega sodnega leta

Včeraj zjutraj ob 7.30 je umrl v svojem stanovanju v hotelu Excelsior glavni državni pravdnik dr. Tommaso Grieb. Visokega sodnega funkcionarja je malo prej zadela srčna kap. Kljub takojšnji zdravniški pomoči je izdihnil v zelo kratkem času. Dr. Grieb je zbolel pred približno dvema tednoma. Takoj po znanem govoru, ki ga je imel ob otvoritvi novega sodnega leta, je legel v posteljo in od tedaj ni prišel več v svojo delovno sobo v sodni palači.

Dr. Grieb se je rodil leta 1897 v Neaplju. Služboval je kot sodnijski pripravnik, pretor in sodnik v Mantovi, Brescii, Ravenni in Benetkah. Leta 1942 je bil imenovan za svetnika na prizivnem sodišču v Milanu. Od leta 1943 do 1944 je bil svetnik vojaškega sodišča v Trstu. Po koncu vojne je nastopil službo kot svetnik pri prizivnem sodišču v Benetkah. Leta 1950 so ga imenovali za kasacijskega svetnika ter za sekcijskega predsednika pri beneškem prizivnem sodišču. Konec oktobra 1958 je prišel v Trst, kjer je prevzel dolžnost glavnega državnega pravdnika.

Pred nekaj dnevi je dr Grieb prejel od višjega sodnega sveta v Rimu brzojavko, s katero so ga obveščali, da je premeščen v Benetke, kjer bi moral prevzeti isto službo kot v našem mestu. Že v svojem govoru ob otvoritvi novega sodnega leta je pokojnik povedal, da je imel namen oditi v Benetke tako ali drugače.

Dr. Grieb je sodeloval vseskozi pri raznih italijanskih pravnih revijah.

Ob 14. uri včeraj so dr. Grieba položili na mrtvaški oder v veliki dvorani sodne palače. Pogreb bo danes ob 15.30. Prisotne bodo najvišje civilne in vojaške oblasti ter razni oddelki vojske in policije. V znak žalosti se včeraj niso vršile sodne razprave. Tudi danes se razprave ne bodo vršile.

—«»—

Na ovinku je nenadoma zgubil oblast nad vozilom

Po Miramarskem drevoredu se je v nedeljo zvečer 37-letni Giuseppe Bressanutti iz Ulice Torricelli 4 peljal z motorjem proti Barkovljam; na zadnjem sedežu pa je sedel 45-letni Eugenio Poletti iz Ulice San Lazzaro 16. Vse je šlo v redu do ovinka pri «Piccolo Mondo», kjer je Bressanutti zgubil nadzorstvo nad vozilom. Oba motorista sta zletela na tla in se poškodovala. Bressanutti, ki so ga sprejeli na I. kirurški oddelek in se bo moral zdraviti 40 dni, si je prebil lobanjo in se pobil po obrazu ter rokah; Poletti pa si je zlomil levo nogo, zaradi česar so ga sprejeli na ortopedski oddelek in se bo moral zdraviti dober mesec.

Mnogo smeha včeraj v 'Verdiju'

«Okna na Pad» z Macariom in Campaninijem

Po nedavnem nastopu neke komične skupine revijskega tipa, ki ni bil kdove kako primeren za gledališče «Verdi», bi lahko bil kdo nekoliko skeptičen pred nastopom Macaria z njegovo skupino. Toda včeraj je občinstvo gledališče dobro zasedlo in ni bilo razočarano. Zabavalo se je od začetka do konca in to predvsem na račun Macaria, pa tudi drugi igralci so želi aplavze.

Mogoče bi sicer preprosto, toda sveže in jasno delo Testonija tako ne zablestelo, če ga ne bi vzel v roke Macario, ki ga je najprej nekoliko priredil, potem pa ustvaril tako klasično figuro hribovskega duhovnika, preprostega, precej klepetavega, nič kaj gorečega za delo in tudi ne preveč navdušenega za družbo svojih nadrejenih, pač pa velikega častilca namiznih dobrot. Macario je s to svojo vlogo dokazal, da je velik komik. Komiko izraža vsak njegov gib, vsaka njegova grimasa, kar pa nikoli ni samo sebi namen, temveč vedno podčrtava komičnost tistega trenutka in tistih besed. Ako bo šel Macario naprej po poti, ki bi ga vodila nekoliko vstran od preteklosti revijskega igralca in ga bo vedno bolj približevala pravi gledališki igri, potem bo italijansko gledališče bogatejše za izredno komično figuro.

Poleg Macaria je bil prisrčno pozdravljen že ob svoji prvi pojavi na odru tudi Carlo Campanini. Pa tudi ostali so prispevali k uspehu: Wilma Casagrande, Angela Cavo, Nuccia Galimberti, Cesare Bettarini, Leo Gavero, Corrado Sonni, Rosetta Pedrani, Franco Pecchia, Maria Teresa Vianello, Giulio Platone, Anny Girola (tudi njej so ploskali na odprtem odru), Isabella De Yoldi in Giasone Girola.

—«»—

Planinski večer SPDT

V sredo, 1. februarja ob 20.30 priredi SPDT v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa 9 svoj planinski večer s predvajanjem barvnih filmov Aljoše Žerjala s potovanja po Grškem. Sledila bo družabna predpustna zabava za naše zveste planince.

RAZNA OBVESTILA

Prosvetno društvo «Igo Gruden» v Nabrežini vabi Nabrežince in okoličane na predpustno zabavo s plesom, ki bo v soboto 4. februarja t.l. ob 21. uri v dvorani prosvetnega društva v Nabrežini. Igral bo orkester. Za prigrizek in pijačo poskrbljeno.
Odbor

GLEDALIŠČA

VERDI

Komična skupina Macaria ponovi danes delo «Okna na Pad» Alfreda Testonija v priredbi Erminia Macaria. Poleg Macaria nastopajo Carlo Campanini, Angela Cava, Wilma Casagrande, Cesare Bettarini in drugi.

To pot se popularni turinski komik prvič pojavlja na odru v Trstu kot gledališki igralec. Svojo skupino ima za idealno nadaljevanje sijajne komične tradicije, povezane z imeni Galli, Falconi in Gandusio. Po tej poti namerava nadaljevati.

Po sijajnem uspehu včerajšnjega večera bo gotovo občinstvo tudi danes napolnilo gledališče. Vstopnice se prodajajo pri gledališki blagajni.

TEATRO NUOVO

Drevi ob 21. uri dvanajsta predstava Shakespearove igre «Dvanajsta noč» za abonma ... Cene 650, 450 in 250 lir.

KONCERTI

V petek ob 21. uri bo zadnji koncert Tržaškega filharmoničnega orkestra v Avditoriju po ljudskih cenah. Dirigiral bo Julius Karr Bertoli, solistka pa bo pianistka B... Antonioni.

Spored:
Alderighi: «Poklon», (Prva izvedba v Trstu).
Chausson: «Poem» op. 25.
Ravel: «Tzigane». Koncertna rapsodija za violino in orkester.
Boccherini: Simfonija. (Prva izvedba v Trstu).
Menotti: «Sebastian», Baletna suita, (Prva izvedba v Trstu).
Prodaja vstopnic pri Centralni blagajni — Galleria Protti.

KINO

Fenice 15.30 «Suzana, agencija deklet na telefonski poziv», Judy Holliday, Dean Martin, technicolor.
Excelsior 15.00 «Noč», Marcello Mastroianni, Jeanne Moreau, Monica Vitti. Prepovedano mladini.
Filodrammatico 16.00 «Ta ljubezen ob meji sveta». Prepovedano mladini.
Grattacielo 16.00 «Velika olimpiada», eastmancolor. Največja predstava sveta.
Arcobaleno 16.00 «7 poti ob zaponu», A. Murphy, B. Sullivan.
Supercinema 16.00 «Garsonjera», Raf Vallone, Eleonora Rossi Drago. Prepovedano mladini.
Alabarda 15.30 «Prehod Rena». Nagrajen v Benetkah. Prepovedano mladini.
Aurora 16.30 «Veliki plen».
Capitol 16.30 «Do zadnjega vrag...ljaja», Jean Paul Belmondo. Prepovedano mladini.
Garibaldi 16.00 «Sindikat greha», Mammie Van Doren. Prepovedano mladini.
Cristallo 16.00 «Lepa, prijazna, nedolžna išče se», Tony Perkins.
Impero 16.00 «Delfini». Prepovedano mladini.
Italia 15.30 «Prehod Rena». Nagrajen v Benetkah. Prepovedano mladini.
Massimo 16.00 «Tolpa Miau Miau». Slikanice v technicolorju. Zadnji dan.
Moderno 16.00 «Konec sveta», Harry Belafonte, Mel Ferrer.
Astra 16.00 «Bele sence».
Astoria 16.00 «Vampirji», Magali Noel, Robert Hossein. Prepovedano mladini.
Vittorio Veneto 15.30 «Pod ... čim soncem», technicolor, A. Delon. Prepovedano mladini.
Marconi 16.00 «Sredi noči», K. Novak, Fredric March.
Ideale 16.00 «Pod desetimi zastavami», Van Heflin.
Savona 16.00 «Zadnji Comanchesov», technicolor, Julie Adams.
Odeon 16.00 «Vdovec», Alberto Sordi, Franca Valeri.
Skedenj 16.00 «Ferdinand I., neapeljski kralj», De Filippo, Marcello Mastroianni, Rossana Schiaffino.

LJUDSKA PROSVETA

Prosvetno društvo Barkovlje. Danes zvečer seja novoizvoljenega odbora.

V baraki pri openskem strelišču je našel sotrpina zmrznjenega

Oster mraz in burja sta bila usodna za ubogega upokojenca

V nedeljo popoldne je 25-letni Leo Jogan, ki stanuje v mali baraki poleg nekdanjega strelišča na Opčinah, kar ostrmel, ko se je ob 16.30 vrnil v barako in je zagledal truplo svojega 69-letnega sotrpina Giuseppa Devescovija. Takoj je obvestil komisariat javne varnosti; legalni zdravnik pa je ugotovil, da je revež zmrznil 24 ur prej.

Jogan živi že precej časa v omenjeni baraki. Pred nekaj meseci pa je sprejel Devescovija, kateremu je nudil tudi hrano. Devescovi, ki je bil upokojeni pomorščak, je živel v veliki bedi in se je Joganu zasmilil, saj se nikakor ni mogel preživljati z nekaj tisočaki pokojnine. Te dni je moral Jogan odpotovati in je bil odsoten dva dni, medtem pa je pritisnil mraz in je pihala ostra burja, kar je bilo usodno za ubogega upokojenca.

—«»—

Lonjerec trčil z lambreto

Okrog 11. ure se je včeraj 17-letni Anton Kranjec iz Lonjerja 222 peljal z lambreto po Ulici Volta. Ko je prispel do Ulice Cologna je na križišču zadel ob avto, ki ga je po Ulici Cologna vozila 47-letna Bruna Antonini por. Cerne iz Ulice Cologna 49, ki je bila namenjena v središče mesta. Kranjec je zletel na tla in se pobil ter ranil v gleženj desne noge. V ambulanti glavne bolnišnice so mu nudili prvo zdravniško pomoč; zdraviti pa se bo moral nekaj dni.

—«»—

Z motorjem v pešca ko je prečkal cesto

V Ulici Udine je včeraj popoldne 41-letni Eugenio Zerial iz Ulice Matteotti 4 povozil z motorjem 72-letnega Antonia Bulla iz Ulice Udine 3, ki je blizu svojega doma prečkal cesto. Bullo si je zlomil zapestje leve roke in se pobil po levi nogi, ki si jo je verjetno tudi nalomil. Sprejeli so ga na ortopedski oddelek in se bo moral zdraviti od 30 do 40 dni.

Zerial je dejal, da je pešec zadel ob motor in da ni pazil, ko je prečkal cesto.

—«»—

O Danes zapade rok za plačanje naročnine za radijske in televizijske sprejemnike. Naročnina se lahko plača v vseh poštnih uradih.

V četrtek vnovič stavka v vseh obratih CRDA

Na sestanku vseh sindikatov so sklenili zaostriti stavkovno gibanje

Včeraj se je nadaljevala enotna stavka delavcev in uradnikov vseh obratov CRDA v Trstu in v Tržiču, katere se je udeležilo preko deset tisoč zaposlenih v tem podjetju. FIOM-CGIL je med stavko organizirala včeraj dopoldne dve dobro obiskani zborovanji, na katerih je bilo govora o razlogih, ki so privedli do stavke in na katerih so delavci podčrtali nujnost odločne borbe za dosego upravičenih zahtev.

V soboto so se v Tržiču sestali sindikalni predstavniki vseh prizadetih organizacij. Na sestanku so bili prisotni iz Tržiča predstavniki FIOM-CGIL, FIM-CISL in UILM, iz Trsta pa predstavniki FIOM-CGIL in sindikata kovinarjev Delavske zbornice. Na sestanku so sklenili, da bodo v podjetju CRDA stavkovno gibanje zaostrili in da bodo zato delavci od danes dalje prenehali z opravljanjem vseh nadur, odnosno da se bodo držali normalnega delovnega urnika, ki predvideva 44 delovnih ur na teden.

Istočasno so sindikalni predstavniki tudi sklenili, da bodo delavci in uradniki vseh obratov CRDA v Trstu in v Tržiču ponovno stavkali 24 ur in sicer od 6. ure zjutraj v četrtek 2. februarja pa do iste ure naslednjega dne. V četrtek popoldne pa se bodo sindikalni predstavniki ponovno sestali ter razpravljali o nadaljevanju stavkovnega gibanja.

Tudi v obeh manjših tržaških industrijskih podjetjih se stavka nadaljuje in je bilo tako včeraj delo ustavljeno tako v podjetju AFA kot v podjetju SAIFAC. V AFA traja stavka že dva dobra tedna in nič ne kaže, da se bo prenehala. V SAIFAC pa je do stavke prišlo ob zaključku preteklega tedna in kaže, da bo tudi ta stavka ostra in dolgotrajna. Delavci obeh podjetij se bodo danes dopoldne sestali na skupščinah, ki bodo tokrat v sindikalnih prostorih v Ul. Duca D'Aosta.

IZLETI

Smučarski izlet SPD v Trstu v Crni vrh

Slovensko planinsko društvo v Trstu priredi v nedeljo 5. februarja smučarski izlet v Crni vrh. Informacije in vpisovanje v Ul. Geppa 9-II. nadstropje v večernih urah. Snežne razmere ugodne, 40 cm snega pršiča na podlagi pinji pod ničlo.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 29. in 30. januarja 1961 se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrlo pa je 27 oseb.

RODILI SO SE: Milan Coloni, Mario Rocconi, Serena Fonda, Mauro Cattaruzza, Daniele Giacovani, Giuliano Hlavaty, Wilma Trobec, Alessandro La Porta.

UMRLI SO: 50-letni Giuseppe Sturgena, 92-letni Giovanni Iacobini, 57-letni Vittorio Rovis, 76-letni Giovanni Desko, 87-letna Viktorija Turk por. Jazbec, 81-letna Ivana Svagel por. Jurkič, 80-letna Alessandra Spongia vd. Mahrer-Capponi, 68-letna Giustina Afrodisio por. Rugliano, 78-letna Grazia Cabas por. Mikulič, 82-letna Antonija Milac por. Cernigoj, 84-letna Giustina Scholz por. Bertocchi, 84-letna Antonia Vattovaz por. Vatovec, 85-letna Marija Skerlj, 80-letni Mario Parisi, 67-letna Elizabeta Sancin por. Furlan, 81-letni Giovanni Stopar, 73-letna Ermenegilda Gherbaz por. Sentieri, 82-letna Teresa Predonzani por. Silleni, 73-letni Luigi Zangrando, 83-letna Eleonora Gorob vd. Oppel, 80-letni Antonio Scarpa, 92-letni Giuseppe Pelos, 73-letna Marija Bon vd. Zgonc, 82-letna Rosa Simonovich vd. Turco, 84-letni Giorgio Rismondo, 66-letni Francesco de Milleri, 67-letni Tommaso Grieb.

OD VČERAJ DO DANES

VČERAJŠNJE CENE NA TRGU NA DEBELO

(V prvem stolpcu so najnižje cene, v drugem najvišje, v 3. prevladujoče)

pomaranče	47	188	65
limone	129	153	141
mandarini	65	188	94
jabolka I.	71	141	129
jabolka II.	24	106	53
hruške I.	118	176	129
hruške II.	29	118	36
pesa	71	94	83
artičoke	30	40	35
cvetača	53	71	59
ohrovt	47	106	71
zelje	41	71	47
cikorija	29	47	36
čebula	94	118	100
koromač	50	83	59
razna solata	75	150	125
krompir	26	71	41
rdeči radič	225	438	238
zeleni radič II	125	225	200
zelena	65	235	83
špinača	138	175	150

Večina blaga se prodaja po prevlad. ceni (3. stolpec).

—«»—

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Barbo-Carniel, Trg Garibaldi 5; Benussi, Ul. Cavana 11; Al Galeno, Ul. sv. Cilina 36 (Sv. Ivan); Alla Minerva, Trg sv. Frančiška 1; Ravasini, Trg Libertà 6.

Valute

	Trst
dolar	624.75
švicarski frank	145.20
funt šterling	1752.75
francoski frank	126.30
marka	149.92
šiling	23.97
dinar	—.70
marengo	4950.—
zlato	710.—

Javljamo žalostno vest ... nas je v starosti 81 let ... no zapustil naš dragi

Ivan Stopar

Pogreb pokojnika bo ... 31. januarja ob 15.45 iz ... bolnišnice v cerkev in ... kopališče v Škednju.

Žalujoči otroci, brat, sestre, snaha, zeta, nečaki in ostalo sorodstvo

Škedenj - Trst - Brdo, 31.1.

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, ... nas je zapustil v starosti ... naš dragi mož, oče, tast in ...

Ivan Čuk

Pogreb nepozabnega pokojnika bo danes dne 31. januarja ob 15. uri iz hiše žalosti, Trebčah štev. 81.

Žalujoči: žena Tereza, sinova Edvard in Evgen, ... vnuki in ostalo sorodstvo

Trebče, Nova Gorica, 31.1.

Po delni odobritvi občinskega sklepa

Nadzorni organ je skrčil zvišanje staleža smetarjev

Občina je zahtevala zvišanje staleža za 82 smetarjev, medtem ko je prefektura pristala na zaposlitev 52 novih stalnih smetarjev in 15 nestalnih

Te dni je pokrajinski upravni odbor prefekture končno odobril sklep tržaškega občinskega sveta od 19. septembra lani, s katerim se zviša stalež uslužbencev mestne čistoče, to je smetarjev. Toda občinski svet je odobril sklep, s katerim se zviša število za 84 enot, to je od sedanjega staleža 361 na 445, medtem ko je prefekturni nadzorni organ to predvideno zvišanje skrčil na 52 smetarjev v stalnem staležu ter dodal še kakih 15 nestalnih smetarjev, to je okrog 65.

To ne bi bilo nič čudnega, saj pokrajinski upravni odbor vedno ravna tako, to je «reže». A v tem primeru je njegov kriterij zgrešen, ker je občina že predlagala minimalno zvišanje staleža. Sindikati smetarjev so namreč zahtevali, da se število smetarjev zviša za 130, kajti le tako bodo lahko popolnoma v redu opravljali svoje delo, tako da bo mesto čisto, da se bodo smeti vedno redno odnašale iz hiš ter da ne bodo smetarji z nadurnim delom kvarili svojega zdravja, kar gre konec koncev le v breme skupnosti.

Zadnji, to je sedanji stalež službe mestne čistoče, je bil določen pred 10 leti. Takrat je znašala površina, ki so jo morali čistiti smetarji v mestu, 1.800.000 kvadratnih metrov, sedaj pa znaša kar 2.800.000 kv. m, to je 1 milijon kv. m več; hiš pa je bilo takrat 15.200 s 70.000 stanovanji, sedaj pa jih je 17.000 z 81.000 stanovanji. Kot se torej vidi, je bila zahteva predstavnikov smetarjev popolnoma upravičena, to je sorazmerna z večjimi potrebami in delom. Občinska uprava, ki ve, kako pokrajinski upravni odbor vedno krči njene sklepe, je hotela biti to pot popolnoma stvarna in se ni ravnala po običajni «kravji kupčiji», ter je že sama znižala svoje zahteve na minimum. Toda to ni nič pomagalo; prefektura je vseeno «rezala».

Pri določanju novih številk bi morali nadzorni organi upoštevati tudi vrsto dela. Znano je, da je delo smetarjev zelo naporno, saj morajo delati ob vsakem vremenu na prostem ter jih zato vedno mnogo zboli. Razen tega pa je bila doslej povprečna starost smetarjev zelo visoka, kar je še večji razlog za njihovo nagnjenost k obolenjem. Zato ni bilo nikoli zaposleno polno število niti že tako maloštevilnih smetarjev. Posledica tega je, da so morali delati povprečno po 10 ur na dan, da skoraj sploh niso mogli nikoli na dopust ter da v mnogih primerih niso uživali niti predpisanega dne tedenskega počitka. Vse to pa konec koncev tudi mnogo stane. Prišlo je celo tako daleč, da so smetarji tolikо presegli število nadur, da so kršili predpise o nadurnem delu in je moral občinski svet s posebnimi sklepi odobravati izjeme za izplačilo odvečnih nadur, prefektura pa ni potem niti hotela potrditi teh izdatkov, tako da je pretila nevarnost, da smetarjem ne bodo mogli niti plačati nadur, ki presegajo določeno število. To se je dogodilo lansko poletje in so bili zato odnosi med občinsko upravo in nadzornim organom precej napeti.

Po drugi strani pa je prejela občina od 1952. leta kar 6.800 prošenj za sprejem v smetarsko službo, kar kaže, kako pri nas primanjkuje dela, saj ni smetarski poklic med ravno najbolj zavidljivimi. No, sedaj bodo morali vse te prošnje pretresti. Toda vprašanje je, ali bo občinski svet odobril spreminjevalni predlog prefekture, kajti le v tem primeru postane sklep dokončno veljaven in se lahko prične konkretni postopek za najetje omenjenih 52 stalnih in okrog 20 nestalnih smetarjev. Drugače pa bo občinski svet postavil nove protipredloge in sklep bo še enkrat romal na pokrajinski upravni odbor in vprašanje je, kdaj se bo položaj službe mestne čistoče vsaj nekoliko normaliziral.

PISMO UREDNIŠTVU

Spoštovano uredništvo!

V zvezi s člankom z dne 27. 1. 1961, ki graja upravo okrajnega muzeja v Kopru, zaradi dodelitve razstavnih prostorov nezrelim umetnikom in jih odklanja akademskim slikarjem, bi rad pripomnil sledeče:

Pred približno štirimi leti sem na prigovarjanje prijateljev iz Kopra vložil prošnjo na upravo muzeja, da bi mi dovolila razstaviti moje slike.

Čakal sem zaman odgovora, tako ugodnega kakor neugodnega in ob priliki svoje pete osebne slikarske razstave poslal ravnatelju muzeja vabilo. Ta je prišel na razstavo in tudi na moj dom in mi obljubil, da mi bo pismeno sporočil izid rešitve moje prošnje. Od takrat so prešla že gori navedena leta in na odgovor še sedaj čakam.

V resnici povedano jaz nisem slikar z akademskim naslovom, ampak lahko rečem, da sem imel že več osebnih slikarskih razstav v Trstu, enkrat v Tržiču in sem se udeleževal več kolektivnih razstav v drugih italijanskih mestih kakor v Firencah, Ravenni, Viareggiu in Milanu in tudi kritike so bile ugodne.

S spoštovanjem

SILVESTER GODINA
Ul. Soncini 141 - Skedenj

Razpored razprav porotnega sodišča

15. marca bo pred sodniki morilec 19-letnega mladeniča

23. marca pa Lionello Dri, ki je v prepiru z udarcem s pestjo povzročil smrt svojega znanca

Porotno sodišče je določilo razpored razprav za prvo zasedanje letošnjega leta. Prvi na vrsti 6. marca Glauco Turco, ki je v priporu od 12. junija lanskega leta in je obtožen upora proti javnemu funkcionarju, težkih telesnih poškodb ter žalitve italijanske nacije. Branil ga bo odvetnik Amodeo.

8. marca bodo prišli na vrsto Emanuele Abbondanza, Pietro Papagna in Johannes Herman Kallensee. Prva dva sta obtožena poskusa izsiljevanja, vdora v neko stanovanje in ropa. Papagna in Kallensee pa se bosta morala zagovarjati zaradi spolnih dejanj. Brani jih bodo odvetniki Bologna, R. Bologna in Morgera.

13. marca se bo znašel na zatožni klopi Ferruccio Gorupi, ki je obtožen žalitve italijanske nacije, oboroženih sil, javnih funkcionarjev in drugih prekrškov. Branil ga bo odvetnik Amodeo.

15. marca se bo zagovarjal Raffaele Mariano iz starega mesta, ki je obtožen znanega uboja 19-letnega Gustinčiča. Zagovarjal ga bo odvetnik Presti.

20. marca bo razprava proti beguncem Josipu Kokašu, Venceslavu Blažiču in Cirilu Zbotatvine. Zagovarjali jih bodo v njihovi odsotnosti odvetniki Presti, Fischer in Fissotti.

23. marca bo razprava proti Lionellu Driu, ki je obtožen, da je ubil v novembru lanskega leta mesarja Raimondija. Branila ga bosta odvetnika Presti in Berton.

5. aprila bodo sedli na zatožno klop Salvatore Pintus, Tullio Gaspari in Carmelo Scoccimarro, ki so v priporu od 29. novembra lanskega leta zaradi poskusa izsiljevanja. Branili jih bodo odvetniki Girometta, Strudhoff in Ghezzi.

10. aprila bo razprava proti Armandu Scialinu, ki je obtožen žalitve italijanske nacije. Zagovarjal ga bo odvetnik Presti.

11. aprila pa bo sedel na zatožno klop tajnik tržaške federacije KPI Paolo Sema, ki je obtožen dveh žalitev italijanskih oboroženih sil.

Motorist hudo ranjen

V nedeljo ponoči se je v Istrski ulici hudo ponesrečil z motorjem 19-letni Renato Prinčič s Trga Giarizzole 19. Okrog polnoči se je Prinčič peljal z motorjem s Trga Pestalozzi proti Sv. Soboti. Pri hišni številki 75 pa je iz neznanih vzrokov zgubil nadzorstvo nad vozilom in treščil ob avto, ki je parkiral na cesti.

Prinčič je zletel z motorjem na cesto in se hudo pobil po čelu in levi nogi. Neki avtomobilist, ki je privozil mimo, mu je priskočil na pomoč in ga odpeljal v bolnišnico, kjer so ga sprejeli s pridržano prognozo na I. kirurški oddelek.

Goriško-beneški dnevnik

V občinah Štaverjan in Sovodnje so izvolili svete bolniških blagajn

V občini Štaverjan je glasovalo 70 od 87 upravičencev, v občini Sovodnje pa 103 od 149 upravičencev

Včeraj ves dan so se vršile volitve svetov vzajemnih kmečkih bolniških blagajn v sovodenjski in štaverjanski občini. Družinski predstavniki so že kmalu po 7. uri začeli prihajati na volišči, ki sta bili nameščeni na županstvih, kjer so brez velikega čakanja opravili svojo dolžnost.

Sovodenjska volilna komisija je bila sestavljena iz predsednika Andreja Tomsiča in podpredsednika Cirila Češčuta, ostali skrutinatorji so bili Karel Butkovič, Franc Novak in Jože Gulin. Prisoten je bil tudi Franc Plesničar, ki je upravni tajnik kmečke blagajne.

Volitve so se zaključile ob 20. uri. Pol ure kasneje so že prešteli glasovnice. Od 149 volilnih upravičencev so glasovali 103 družinski predstavniki. Ogromna večina volilcev je oddalo glas listi, nekaj pa jih je oddalo tudi preference. Izvoljeni so bili vsi predlagani kandidati.

V Štaverjanu so bili v volilni komisiji Ciril Klanjšček in Stanislav Klanjšček, za skrutinatorje pa Bruno Štekar, Danilo Bajt in Ferdinand Skok. Prisotna je bila tudi tajnica kmečke blagajne Marija Pintar.

V štaverjanski občini je bilo 87 volilnih upravičencev, od katerih jih je prišlo glasovat 70. Ena glasovnica je bila razveljavljena. Preštevanje preferenc se je zaključilo ob 22 uri.

V 9 dneh po volitvah se bo sestal svet, ki je bil izvoljen včeraj in bo na prvi seji izvolil predsednika in pa tri odbornike.

Volitve so bile tudi v številnih občinah v Furlaniji, kjer so zabeležili porast glasov liste «Demokratične zveze» na kateri so bili kandidati Vsedržavne kmečke zveze in UIL. Ta lista je bila predstavljena v vseh občinah razen v Štaverjanu, Sovodnjah in v Gradežu. Po približnih podatkih se je število glasov povečalo od 5 do 10 odst.

V nedeljo bodo volitve kmečke bolniške blagajne v Gorici, nakar bodo predsedniki vseh občinskih blagajn izvolili pokrajinskega predsednika.

—«»—

Predlog za preureditev lovskih rezervatov

Na sedežu pokrajinske zveze lovcev v Vidmu je bil preteklo soboto sestanek predsednikov pokrajinskih lovskih zvez iz Gorice, Trsta in Vidma, ob prisotnosti predstavnika vsedržavne lovske zveze odv. Ceronija iz Milana.

Na sestanku so podrobno proučili lovski zakon od 18. maja 1940 ter ugotovili številne pomanjkljivosti in protislovja, ki bi jih bilo treba odpraviti. Med drugim so bili slavljeni predlogi, naj bi se odpravili sedanji lovski rezervati v obsegu občin in naj bi o lovskih rezervatih odločala neposredno pokrajinska lovska zveza. Obenem naj bi odpravili tudi naslov občinskih rezervatov in ga nadomestili z naslovom: lovski rezervati alpskega področja.

Na sestanku so tudi postavili zahtevo, naj bi bil ministrski komisiji za reformo lovskega zakona dodeljen tudi eden od predsednikov treh pokrajin naše dežele.

Županovo poročilo pri Sv. Jakobu

Številni podatki o delovanju raznih občinskih oddelkov

Še nič konkretnega o pokriti tržnici na Trgu Giuliani

V nedeljo je tržaški župan dr. Mario Franzil pri Sv. Jakobu drugič poročal o delovanju sedanje občinske uprave v dveh letih njenega obstoja. Kot smo že pisali, je imel prvo poročilo na Opčinah, kjer je na splošno govoril o istih vprašanjih kot predvčerajšnjim; razlika je bila le v tem, da je to nedeljo odgovarjal na nekatera vprašanja, ki so mu jih postavili nekateri občani oziroma člani KD, od Sv. Jakoba, Pončane, Magdalene itd.

V splošnem delu poročila je župan najprej omenil razne težkoče, na katere naletava občina pri izvajanju svojih sklepov. Glavni oviri za njeno delo sta neustrezni zakon o krajevnih financah, ki utesnjuje občinsko avtonomijo in popolna odvisnost občine od pokrajinskega upravnega odbora, ki je njen nadzorni organ. Pokrajinski upravni odbor sicer nadzira vse občine, toda ravna mnogo strože, če so pasivne in če mora kriti primanjkljaj država, kot se dogaja ravno pri nas.

Župan je nato orisal delo raznih občinskih oddelkov in navedel pri tem precej zanimivih podatkov. Tako je dejal, da se je število občinskih uslužbencev nekoliko znižalo, in sicer od 2.784 dne 30. novembra 1958 na 2.684 dne 1. decembra 1960. Za gradnjo šol so v zadnjih dveh letih porabili ali namenili milijardo lir, pri čemer prispeva država za kritje obresti. Za vzdrževalnine revnih občanov v bolnišnicah je občina izdala v tem času 800 milijonov lir.

Oddelek za zdravstvo in higieno je po svojih uslužbencih stalno nadzoroval živila in pijače, delovna mesta in stanovanja. Za brezposelne bodo v kratkem odprli štiri delovne centre, kjer se bo zaposlilo nad 100 delavcev. Mnogo dela je opravil oddelek, ki skrbi za mestni promet, saj je bilo treba ponovno postaviti razne prometne znake, prepleskati prehode za pešce, preurediti vprašanje parkiranj itd., vse to v zvezi z novim prometnim zakonikom. Glede tržnic je župan obljubil, da bodo razširili pokrito tržnico v Ul. Carducci.

Oddelek za socialno skrbstvo, ki ga bodo preuredili, je posvečal med drugim skrb stanovanjskim izgnancem. Prejel je 4.761 prošenj izgnancev in namestil po skupnih bivališčih, hotelih in stanovanjih 395 družin. Izpraznil je tudi 7 nevarnih hiš ter namestil 68 družin s 189 člani. Občinski svet je 1. februarja odobril sklep o ustanovitvi občinske potrošne ustanove, toda prefekturni organ še ni odobril tega sklepa. V občinskih menzah, ki bodo morale spadati v to ustanovo, se je število izdanih obrokov nekoliko znižalo, to pa predvsem, ker se je znižalo število beguncev, ki so hodili v menzo v Ul. Gambini. V šolskem letu 1958-1959 je dobivalo hrano v šolskih kuhinjah 6.550 učencev, in sicer skupno 892.463 obrokov.

Župan je zatem orisal delovanje mestne čistoče in omenil sklep o povečanju staleža njenega osebja. Na dolgo je našteval razna dela pri obnavljanju cestišč in odtočne kanalizacije ter omenil tudi novi regulacijski načrt, o katerem bodo kmalu razpravljali v občinskem svetu. Glede zamude pri delih v naselju INA-Casa pri Sv. Alojziju je pripisal vso krivdo inženirjem, ki so prepozno pripravili načrte oziroma ustanovi INA-Casa.

V zvezi z vprašanji občanov je povedal, da bo Acegat zgradil čakalnico v Ul. Doda, da bo popravil cestišče Ulice Sv. Pantalejmuna novi občinski delovni center, da so za povečanje otroškega vrtca pri Sv. Soboti zaprosili ministrstvo za 15 milijonov prispevka itd. Glede pokrite tržnice na Trgu Giuliani, ki jo Sentjakobčani že toliko časa čakajo, je dejal, da proučuje sedaj občinski tehnični urad možnost, da bi zgradili pri Sv. Jakobu tudi malo športno palačo, je župan odgovoril, da bodo z novim regulacijskim načrtom pridobili na krju, kjer se stikajo ulice sv. Marka, D'Alviano in Elizejskih poljan precejšnji prostor, kjer bi se lahko zgradila tudi mala športna palača.

—«»—

Da bi se izognil avtu je padel v jarek

Včeraj okrog opldne je 17-letni Fulvio Poklej iz Stramarja štev. 20 šel peš ob robu ceste v Zavljah. Nenadoma je zapazil, da je za njim privozil avto in se je ustrašil, da ga bo povozil. Zaradi tega je naglo skočil vstran, pri tem pa je padel v obcestni jarek in se pobil po glavi in levi nogi. Odpeljal se je v Milje, kjer so mu v ambulanti RK nudili prvo zdravniško pomoč. Zdraviti se bo moral dober teden.

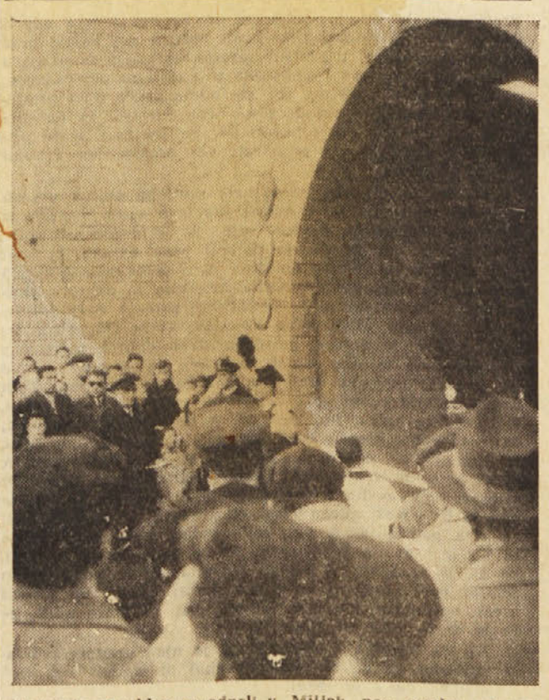

V soboto popoldne so odprli v Miljah nov predor za enosmerni avtomobilski promet

Važno za briške vinogradnike

Tipična vina raznih področij bodo zakonsko zaščitena

Predpogoj pa je vsaj delna standardizacija raznih sort, kar bi se dalo v Brdih doseči z zadružno kletjo

Prejšnji teden je minister za kmetijstvo Rubinacci predložil v rimskem parlamentu poseben zakonski osnutek, ki ga je že odobrila vlada, glede zaščite tipičnih vin. Ta zadeva je bila do sedaj v naši državi še neurejena in briškim vinogradnikom je n. pr. znana tožba Madžarske zaradi vina tokaj, za katero si lastijo tamkajšnji vinogradniki izključno pravico tega imena, podobno kakor Francozi za konjak.

Z novim zakonom bodo od strani države zaščitene tipične sorte vin, in sicer glede na kraj njihove proizvodnje (kot n. pr. chianti, ali naša briška vina), ali zaradi njihovih tehničnih posebnosti in drugih značilnosti. Pogoj za tako tipizacijo pa je vsaj minimalna standardizacija proizvodnje na posameznih področjih, ki pridejo za tipizacijo v poštev.

Z novim zakonskim osnutkom so omiljeni nekateri dosedanji predpisi za prodajo tipičnih vin, kot n. pr. ne bo več veljal predpis, da je treba taka vina prodajati v steklenicah, ki so bile zapečatene na kraju proizvodnje.

Za nadzorstvo glede izvrševanja novih predpisov, ki imajo namen olajšati prodajo tipičnih italijanskih vin tudi v inozemstvu, bo postavljen poseben vsedržavni odbor, ki bo imel v letu 1961-62 na razpolago 150 milijonov za praktično izvedbo tega zakona, pozneje pa po 20 odst. od prodaje posebne državne zaščitne značke.

Glede tega zakonskega osnutka so se že ugodno izrekli ugledni strokovnjaki, ki menijo, da bodo z njim preprečili številne zlorabe, ki so se doslej porajale pri prodaji slabšega vina na škodo boljših tipičnih sort.

Ta zakon je važen tudi za naše briške vinogradnike, ki bodo po njem laže zaščitili tipična domača vina. Seveda pa bo treba pomisliti na standardizacijo proizvodnje, kar bi se lahko doseglo z novimi nasadi določenih vrst trt in pa z zgraditvijo zadružne kleti za vse področje Brd, ker bi na ta način lahko najbolje tipizirali briški vinski pridelek, zlasti pa njegove najžlahtnejše sorte.

Z roditeljskega sestanka slovenske nižje srednje šole

Sodelovanje med starši in šolo je koristno za napredek učencev

Teden dni za roditeljskim sestankom na slovenski strokovni šoli, je bil v nedeljo dopoldne na šoli v Ul. Randaccio prvi letošnji sestanek med profesorji in starši učencev nižje slovenske srednje šole. Udeležilo se ga je res lepo število staršev iz mesta in podeželja, kar je znak, da so starši uvideli veliko korist takih sestankov in razgovorov z vzgojitelji njihovih otrok.

To je ugotovil tudi ravnatelj, prof. Nemec, ki je pozdravil vse udeležence in povedal, da so na slovenskih šolah začeli z organiziranjem roditeljskih sestankov pred osmimi leti. Od takrat so se pokazali vidni uspehi tudi v napredku učencev, saj je sodelovanje šole in staršev nujno potrebno za njihovo vzgojo. Zato bo tudi v bodoče poskrbljeno, naj bi bili taki sestanki vsaj dvakrat ali trikrat med šolskim letom. Vzgoja otrok v šoli in doma ne sme iti vsaka po svoji poti, ampak naj se dopolnjujeta. Da bodo starši čimbolj poučeni o napredku svojih otrok v šoli, je poskrbljeno z dijaškimi knjižicami, vpisi profesorjev v šolske zvezke in z dijaškimi dnevniki, ki bodo menda s prihodnjim letom postali celo obvezni.

Govornik je priporočal staršem, naj bodo pri razgovorih s profesorji glede svojih otrok odkriti in naj jim ničesar ne prikrivajo, ker le tako bodo lahko sprejeli vse tiste ukrepe, ki so za njihov napredek pri učenju najbolj potrebni in koristni, potem ko bodo ugotovili prave vzroke za eventualne napake.

Sledil je razgovor staršev s posameznimi profesorji o dosedanjih šolskih uspehih, ki niso prav zadovoljivi, kot je to že običajno v začetku leta in jih bo treba popraviti v drugem tromesečju.

Goriški šport

Zmaga Sovodenjcev z 2:0 na blatnem igrišču v Kaprivi

Sovodenjci so se spet vrnili zmagoviti. Igrali so v Kaprivi, kjer so se lepo izkazali ter zmagali z rezultatom 2:0. Zmagati na tujem igrišču ni tako lahko in to še posebno ne v Kaprivi. Kajti tu je igrišče slabo. Leži namreč na preveč mehkem terenu in zato je celo zimo blatno. Pravilno bi bilo, da bi sploh ne dovolili igrati na takem igrišču.

Sovodenjci se niso takoj znašli in v začetku so igrali bolj oprezno in so le redko prodrli pred nasprotnikova vrata. Toda proti koncu prvega polčasa so že pospešili ritem in začeli sistematično napadati. Pri enem izmed takih prodorov je branilec Kaprive ustavil žogo z roko. Sodnik je brez obotavljanja prisodil 11-metrovko, katero je Podgornik točno realiziral. V drugem polčasu pa so belo-modri igrali še bolj sproščeno in izvajali odprto igro. Podajanja so bila hitra in precej točna in tako so izvedli nekaj lepih napadalnih akcij, katere je obramba Kaprive s težavo odbijala. V 30' pa je prišlo do drugega gola. Zasluga zanj Petejanu I., ki je iz skoraj nemogoče pozicije streljal v vrata ter tako presenetil vratarja. Na splošno lahko rečemo, da so se vsi dobro izkazali ter da so si zmago zaslužili. Če pa bodo še tako igrali kot v nedeljo, bodo gotovo želi še lepe uspehe.

Sovodnje: Šuligoj; Devetak, Kovic; Tomšič, Hess, Podgornik; Petejan I., Ferfolja, Marson, Petejan II., Marinič.

Standreška Juventina je včeraj počivala in zato od tam nimamo tokrat nobenih novosti.

Posvečati več pozornosti delovanju občinskih mož

Iz poluradnih demokristjanskih krogov je prišla vest, da bodo upravne volitve 7. ali 14. maja. Ob tej priliki se bodo izvolili občinski sveti v Gorici, Štaverjanu, Sovodnjah in Doberdobu ter pokrajinski svet. Izvolila se bodo občinska in pokrajinska predstavništva, ki bodo za nadaljnja štiri leta vodila tukajšnje krajevne ustanove.

Nočemo se spuščati v predvidevanja ali pa načenjati s tem člankom volilno kampanjo, pač pa bi se hoteli ozreti nazaj in na kratko pregledati, kako je doslej potekalo upravno-politično življenje v naših občinskih upravah.

V malokaterem delu države so imeli volivci kmalu po končani vojni, ko so pričeli po toliko letih premora pod fašizmom in osvobodilno borbo obnavljati upravne organe oblasti, tako jasne pojme kot prav pripadniki naše manjšine. Pravkar so izšli iz hude preizkušnje, iz velike politične šole, kakršna je bila osvobodilna borba in pa borba za priznanje naših pravic takoj po letu 1945, in zato so bila vsa njihova dejanja prežeta z pogledi, predvsem pa so bila plod nezadržnega elana, ki je bil značilen za tista leta.

V takšnih pogojih političnega delovanja so imele tudi upravne volitve svojstven pečat. Bile so odraz visoke politične zavesti in predanosti naših ljudi.

Kaj pa danes, ko je minilo deset let, odkar so bili prvič po vojni izvoljeni naši okoliški občinski sveti?

Občinski sveti niso več tisto središče javnega življenja, kot so bili v začetku. Njihovi sklepi ne izražajo več v tolikšni meri kot poprej naših potreb in našega razpoloženja. Njihova funkcija se je vse bolj omejila na strogo upravno politiko, ki v veliki večini primerov ni nič drugega kot izvrševanje navodil prefekture. Na takšen način se ni samo odvzela krajevnim ustanovam sleherna avtonomija v njihovem odločanju, ampak se je vcepilo ljudem, ki so bili izvoljeni v krajevne organe oblasti, nesprejemljivo prepričanje o nepomembnosti takšnih krajevnih ustanov kot so danes v veljavi, o njihovi nemoči in tudi o nemoči občinskih predstavnikov, da bi vodili politiko, ki bi bila v skladu s potrebami občanov.

Če se takšno prepričanje pričenja polaščati naših občinskih predstavnikov, tedaj temu ni kriv samo državni ustroj, v katerem ima prefektura odločujoč položaj in diktira občinskim ustanovam, kaj smejo napraviti in kaj ne (to dokazuje decembrska okrožnica prefekture, s katero se prepoveduje krajevnim ustanovam sprejemanje sklepov, ki ne spadajo v strogo področje upravne zakonodaje), ampak je treba vzroke za nastajanje takšnega stanja poiskati tudi v subjektivnih odnosih, ki obstajajo med občinskimi predstavniki in pa predstavniki skupin, ki so na en ali drugi način pomagale v pripravah za izvolitev občinskih mož, ki so dajali smernice v občinski politiki in s tem prevzeli nase določeno odgovornost.

Če smo si to upali zapisati, smo imeli svoje razloge, ki so zakoreninjeni v vsakdanji stvarnosti, ki so dozoreli na podlagi razgovorov z občinskimi svetovalci, odborniki in župani vseh treh slovenskih občin, ki se čutijo zelo osamljeni in nimajo pri upravljanju občinskih zadev zadostne pomoči: pomagajo si sami kot vedo in znajo, ostalo napravijo tajniki, ki zaradi svojega položaja na županstvu ob marsikateri priliki igrajo prvo violino.

Takšnemu stanju bi se dalo odpomoči samo s pogostimi stiki, ki bi jih odgovorni ljudje morali imeti z občinskimi predstavniki skozi vso upravno dobo, da bi jim lahko svetovali in pomagali, kajti zavedati se moramo, da so vsi občinski predstavniki doberdobske, sovodenjske in štaverjanske občine delavni in predani ljudje, ki si s trdim delom pri stroju ali na polju služijo svoj vsakdanji kruh. Takšni stiki pa se ne smejo manifestirati vsako prestopno leto.

Podobno pomanjkljivost nahajamo tudi v goriškem občinskem in pokrajinskem svetu, katerih delovanje bi lahko v večji meri kot doslej odražalo vsakodnevne potrebe in skrbi naše manjšine.

Če bi hoteli, bi lahko napisali dolg članek, v katerem bi navedli, koliko stotin sej in ur so izgubili ti občinski predstavniki pri reševanju zadev svojih občin, koliko dobrih stvari so napravili za svoje občane-pripadnike naše manjšine, toda vseeno smo sklenili pokazati na hudo pomanjkljivost, ki se ne bi smela več ponavljati.

—«»—

Konvencija o socialnem zavarovanju med Italijo in Jugoslavijo

Poročali smo že o podpisu in objavi konvencije glede socialnega zavarovanja, ki sta jo podpisali Italija in Jugoslavija. Določila te konvencije zanimajo številne delavce z goriškega področja in zlasti iz Tržiča, saj se jim lahko na osnovi določil konvencije priznajo socialni prispevki, ki so bili plačani v sosedni državi. Vendar pa se ta konvencija še ni pričela v praksi izvajati, ker pristojni organi še niso izdali lokalnim zavarovalnim ustanovam potrebnih navodil.

Kljub temu pa je prav, da vsi prizadeti vlože čimprej pri zavodu za socialno zavarovanje INPS zadevno prošnjo, da zaščitijo svoje pravice.

Vsa potrebna navodila in pomoč pri sestavi prošnje lahko dobijo prizadeti na pravnem oddelku Delavske zbornice (INCA). Ta urad ima svoj sedež v Ul. XXIV maggio 1-I. v Gorici, kjer je odprt vsak dan, V Tržiču posluje vsak ponedeljek, sredo in soboto popoldne, posebne oddelke pa ima tudi pri Delavski zbornici v Gradiški in Krminu.

—«»—

Pri padcu s tovornika si je poškodoval nogo

Ob 18. uri je padel s tovornika na dvorišču tehnične šole na Verdijevem korzu 9 18-letni Franco Mazocco iz Vidma, ki dela pri videmskem podjetju Francesco Mesina, ki je prevzelo v tej šoli neka dela. Pri padcu si je poškodoval piščal in palec leve noge. Z rešilnim avtom so ga odpeljali v civilno bolnišnico.

Žena iz Rupe je prišla pod avto

Sredi ceste se je ustavila in to je bilo zanjo usodno

V nedeljo popoldne je prišlo na državni cesti iz Trsta v Gorico in sicer na kraju, kjer se od nje odcepi občinska cesta proti Sovodnjam, do avtomobilske nezgode, ki bi lahko imela mnogo hujše posledice.

Takrat je na tem mestu prečkala cesto 34-letna Zora Petejan iz Rupe, Ul. Buonarotti 46. Vtem pa je prišla s svojim avtom iz tržaške smeri 62-letna učiteljica Ada Grinovero, stanujoča v Cornu di Rosazzo. Petejanova ni vedela, ali bi šla naprej ali nazaj in je neodločna obstala sredi ceste. To pa je bilo zanjo usodno in avto jo je podrl. Na srečo je Grinoverova vozila zelo počasi in je takoj pritisnila na zavore.

Petejanovo so odpeljali v goriško bolnišnico, kjer so ji ugotovili več manjših poškodb na rokah in nogah, ki pa ne bodo imele posledic in bo lahko okrevala v nekaj dneh.

—«»—

Padel je z motorja

Včeraj dopoldne nekaj pred 10. uro se je peljal 19-letni dijak Gaetano Schif iz Chioprisa, Ul. Oberdan 8, z motorjem po cesti od Ločnika proti Gorici. Na višini Doma onemoglih pa je iz neznanih vzrokov izgubil kontrolo nad vozilom in padel na tla. Z avtom Zelenega križa so ga odpeljali v goriško bolnišnico, kjer so mu zdravniki ugotovili lažjo rano nad levim očesom in pretres možganov. Okreval bo v sedmih dneh.

—«»—

Nesrečen padec z voza

Včeraj okrog 13. ure je bila 46-letna kmetica Regina Cafor iz Villesse z vozom na polju. Ko je hotela voz s konjsko vprego obrniti, je po nesreči padla z njega in pri tem odnesla poškodbe na rebrih. Odpeljali so jo v goriško bolnišnico, kjer so jo pridržali na zdravljenju za 10 dni.

—«»—

Dve lažji poškodbi

Včeraj popoldne okrog 14. ure je 33-letni Marino Piri, stanujoč na goriškem Gradu, delal kot običajno v tovarni SAFOG. Pri tem pa mu je težak kos litega železa padel na hrbet. Odpeljali so ga z rešilnim vozom v goriško bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč in ga poslali domov, ker poškodba ni bila huda.

Druga nezgoda se je pripetila 4-letnemu Germannu Cabissu s Travnika št. 23. Pri igranju doma je padel in se poškodoval na levi nogi. Tudi njega so v bolnici obvezali in ga poslali takoj domov.

—«»—

Danes pogreb Marije Boškin

Danes ob 14. uri bodo odpeljali iz mrtvašnice civilne bolnišnice v Ul. Vittorio Veneto k večnemu počitku na pevmsko pokopališče 74-letno Marijo Boškin, vdovo Sošol. Pokojnica je bila zavedna Slovenka in je v duhu vzgojila tudi svoja sinova in hčer s katero je živela. Marljiva kot je bila, je dolga leta vse do zadnjega dne prodajala sadje in zelenjavo na pokritem trgu. Tri dni pred smrtjo ji je začelo srce pešati. Odpeljali so jo v bolnišnico, vendar ni bilo več pomoči. Umrla je zaradi srčne kapi.

Prizadetim svojcem izrekamo svoje globoko sožalje.

OD VČERAJ DO DANES

Vozni red vlakov

2. oktobra je stopil v veljavo naslednji vozni red vlakov:

ODHODI

Za Trst: 0.11 (D), 5.50 (A), 6.44 (A), 7.43 (D), 8.05 (A), 8.36 (D), 10.52 (A), 14.02 (A), 15.51 (A), 17.12 (DD), 18.37 (A), 20.05 (A), 21.35 (D), 22.24 (A).

Za Videm: 4.32 (A), 6.25 (A), 6.59 (D), 7.30 (A), 8.35 (D), 10.53 (A), 13.00 (D), 13.42 (A), 15.34 (A), 17.26 (A), 18.55 (A), 19.51 (D), 21.03 (D), 21.36 (A), 22.39 (A).

Gorica - Nova Gorica: 7.20, 14.15, 20.20.

PRIHODI

Iz Trsta: 4.31 (A), 6.23 (A), 6.57 (D), 7.28 (A), 8.34 (D), 10.49 (A), 12.59 (D), 13.39 (A), 15.32 (A), 17.24 (A), 18.51 (A), 19.49 (D), 21.02 (D), 21.32 (A), 22.38 (A).

Iz Vidma: 0.10 (D), 5.46 (A), 6.42 (A), 7.41 (D), 8.02 (A), 8.23 (D), 10.50 (A), 13.59 (A), 15.49 (A), 17.10 (DD), 18.35 (A), 20.0. (A), 21.34 (D), 22.22 (A).

Nova Gorica - Gorica: 8.18, 15.08, 21.13.

KINO

CORSO. 17.00: «Hudičeva maska», B. Steel in J. Richardson. Ameriški film. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

VERDI. 17.00: «Ekstaza» (življenje Franca Liszta), D. Bogarde in G. Page; cinemascope v barvah.

VITTORIA. 17.00: «Peterburške noči» (Oči čarnija...), J. Desaj in J. von Koczian. Nemški film v barvah.

CENTRALE. 17.15: «Kri na kilometru 148», B. Bucijančič in B. Ivetič. **Jugoslovanski film v italijanskem prevodu.**

MODERNO. 17.00: «Kitajsko obzidje». Barvni celovečerni film.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 7,4 stopinje nad ničlo ob 13.30 in najnižjo 5,8 stopinj pod ničlo ob 8. uri zjutraj. Vlage je bila 84%.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna S. Giusto, Korzo Italia št. 106, tel. 31-51.

Šport Šport Šport Šport

Zadnje kolo prvega dela prvenstva nogometne A - lige

Inter sam v vodstvu pred Milanom in Romo

A LIGA

IZIDI

*Atalanta-Udinese	1-1
Juventus-*Bari	1-0
*Inter-Catania	5-0
*L. R. Vicenza-Milan	1-0
*Lecco-Lazio	2-1
*Padova-Napoli	2-0
Fiorentina-*Roma	3-1
*Sampdoria-Bologna	2-1
*Torino-Spal	3-2

LESTVICA

Inter	17	11	4	2	42	11	26
Milan	17	9	5	3	39	20	23
Roma	17	9	4	4	39	24	22
Juventus	17	9	4	4	32	24	22
Catania	17	9	4	4	26	21	22
Sampd.	17	7	5	5	23	27	19
Fiorentina	17	7	4	6	29	19	18
Atalanta	17	5	7	5	20	20	17
Napoli	17	5	7	5	18	18	17
Bologna	17	7	3	7	25	26	17
Vicenza	17	6	5	6	16	26	17
Padova	17	7	2	8	23	22	16
Torino	17	4	6	7	17	24	14
Lecco	17	4	6	7	16	27	14
Spal	17	4	4	9	19	32	12
Udinese	17	3	5	9	17	31	11
Bari	17	3	4	10	12	24	10
Lazio	17	2	5	10	14	31	9

Prihodnje tekme (5.2.1961)

Inter-Atalanta, Roma-Bari, Lecco-Fiorentina, Napoli-L. R. Vicenza, Bologna-Lazio, Catania-Milan, Padova-Spal, Sampdoria-Torino, Juventus-Udinese.

B LIGA

IZIDI

*Triestina-Genoa	2-1
*Alessandria-Parma	0-0
*Brescia-Simmonza	0-0
*Catanzaro-Verona	1-0
*Marzotto-Como	1-0
*Novara-Messina	3-1
*O. Mantova-Reggiana	5-1
*Palermo-Foggia	3-0
*Prato-Pro Patria	0-0
*Sambened.-Venezia	1-0

LESTVICA

Mantova	10	10	4	5	24	14	24
Palermo	18	5	12	1	22	13	22
S. Monza	18	7	8	3	17	10	22
Messina	19	6	9	4	24	18	21
Como	18	8	5	5	20	16	21
Samben.	19	6	8	5	18	19	20
Novara	19	7	6	6	15	17	20
Venezia	19	7	5	7	20	19	19
Triestina	19	6	7	6	14	19	19
Alessand.	18	6	6	6	22	20	18
Reggiana	18	6	6	6	25	25	18
P. Patria	19	6	6	7	19	19	18
Prato	19	6	6	7	19	21	18
Parma	19	5	7	7	18	16	17
Catanzaro	18	6	4	8	19	21	16
Genoa	19	8	7	4	24	21	16
Verona	19	5	6	8	17	25	16
Foggia	19	4	7	8	17	23	15
Brescia	19	4	6	9	18	21	14
Marzotto	19	5	3	11	17	32	13

Prihodnje tekme (5.2.1961)

TRIESTINA-Pro Patria, Catanzaro-Como, Marzotto-Genoa, Ozo Mantova-Messina, Reggiana-Novara, Prato-Parma, Brescia-Sambenedettese, Alessandria-Simmenthal Monza, Foggia-Venezia, Palermo-Verona.

Športne stave

TOTOCALCIO

Atalanta-Udinese	(1-1)	X
Bari-Juventus	(0-1)	2
Inter-Catania	(5-0)	1
Lanerossi-Milan	(1-0)	1
Lecco-Lazio	(2-1)	1
Padova-Napoli	(2-0)	1
Roma-Fiorentina	(1-3)	2
Sampdoria-Bologna	(2-1)	1
Torino-Spal	(3-2)	1
Catanzaro-Verona H.	(1-0)	1
Triestina-Genoa	(2-1)	1
Entella-Biellese	(1-4)	2
Pisa-Viareggio	(2-0)	1

KVOTE:

13 — 1.508.000

12 — 46.000 lir

TOTIP

1.	—	1.	Masina	X
	—	2.	Tornese	1
2.	—	1.	Riccioletta	2
	—	2.	Sun Valley	X
3.	—	1.	Arizona	X
	—	2.	Cencio	X
4.	—	1.	Efula	2
	—	2.	Splendidus	1
5.	—	1.	Turner	1
	—	2.	Bonita II	1
6.	—	1.	Istrago	1
	—	2.	Poblet	1

KVOTE:

11 — 426.852

10 — 29.156 lir

«Samomorilna» taktika Catanie - Fiorentina uspešna v Rimu - Delen uspeh Udinese v Bergamu

Inter je zopet sam v vodstvu. Nedeljsko, toliko pričakovano srečanje s Catanio je zaključil z visokim rezultatom v svojo korist in ker sta tudi Milan in Roma spodrsnila, so Herrerovi igralci zaslužili z nedeljsko zmago več kot so pričakovali.

Inter je zmagal s 5:0, vendar se lahko reče, da bi bila razlika še večja, če ne bi Herrerovi igralci v drugem polčasu namenoma popustili in niso več tako pogosto silili v ospredje. Sicer je bilo njihovo delo precej lahko in jim ni bilo niti treba misliti na gole. Prve tri so jim namreč zabili igralci nasprotne obrambe, ki so v živčnosti presenečali lastnega vratarja in ga spravljali v obup. Inter je rezultat samo še zaokrožil in zadeva je bila rešena. Samomor pač Catanie, katerega dolgo ne bodo pozabili ne v Milanu ne na jugu.

Tudi Milan je padel na kolena: v Vicenzi je dobro začel in domačini so bili na pragu katastrofe, toda gostje so se kaj kmalu upehali in so popolnoma odpovedali, medtem ko je moštvo Lanerossi postajalo vedno bolj živahno in hitro dokler ni doseglo s Pinijem samo sedem minut pred koncem igre zmagoviti gol.

Brez dvoma je najbolj presenetila Fiorentina, ki si je v samem Rimu privoščila zmago nad Romo. Ta uspeh ni sad sreče ali naključja, temveč rezultat praktične, hitre in živahne igre gostov, ki so končno pokopali nade Rimljanov, da bi prišli do naslova prvaka. Tak je bil namreč njihov prvotni namen, a po začetnih uspehih je sedaj nastopila utrujenost, ki bo, kakor se je videlo v nedeljo, odločilnega značaja.

Juventus pa si je šel po zmago kar v Bari. Sicer je zmaga pičla, a vendar takšna, da je pripomogla Juventusu više proti vrhu. Za goste je bil uspešen vedno odlični Charles, ki je v drugem polčasu z glavo pretresel mrežo dobro zavarovane mreže borbenih in vztrajnih domačinov.

Malo je manjkalo, da se Lazio in vrnil iz Lecca s kakim presenetljivim neodločenim rezultatom. Domačini so sicer prišli v vodstvo in ga obdržali, vendar so se morali v zadnjih minutah igre stisniti v obrambo in se nervozno braniti pred divjimi napadi gostov, ki so upali vsaj na delitev točk.

Ko je kazalo, da se bosta moštvi sporazumeli za delitev točk, so Padovanci s hitrimi napadi spravili neapeljske goste kar dvakrat na kolena. In to v zadnjih petnajstih minutah igre. Domačini so ves čas srečanja prevladovali na igrišču, vendar niso mogli najti prave poti do gola. V 29' je Crippa vendarle zadel v cilj in dve minuti pred koncem je Rosa še povečal rezultat.

Ni izključeno, da se je Bologna z avtogolom sama obsodila na poraz. Njeni nedeljski nasprotniki Sampdorie so sicer prvi prišli v vodstvo z Ocwirkom, a Bolonjčani, namesto da bi zmanjšali razliko, so jo povečali v korist domačinov, ki v nadaljevanju tekme niso mogli več priti do gola. Prišli pa so gostje, vendar jim en sam gol ni zadostoval in so se morali sprijazniti s porazom.

Precej vroče je bilo v Turinu, kjer so domačini komaj spravili na kolena izredno borbeno Spal. Dolgo je trajalo preden so si domačini priborili vodstvo, katero so jim gostje vedno ogrožali. Končno so le vodili z dvema goloma razlike. To razliko pa so gostje znižali z enajstmetrovko. Več pa niso mogli storiti in so morali obe točki prepustiti boljšim domačinom.

Videmčani so tudi v nedeljskem kolu presenetili. Šli so v Bergamo prepričani, da za njih ne bo točke na razpolago, a v resnici se je na igrišču izkazalo, da so jo vredni. Udinese je napravila vse sama: najprej je Sassi nehote spremenil smer žoge in s tem presenetil lastnega vratarja, ki ni mogel več ubraniti Magistrellijevega strela, kasneje pa je Bettini izenačil. Ta rezultat bi lahko zadovoljil Videmčane, toda gostje so hoteli verjetno še več in ker je bila priložnost pri roki, so vztrajali v napadu. Do dosežka pa niso mogli več priti, ker je bila obramba domačinov vedno na mestu in je budno pazila.

* * *

MILAN, 30. — Tiskovni urad nogometne zveze javlja, da bodo 1. februarja odigrali dve zaostali tekmi B lige in sicer:
v Alessandriji:
Alessandria - Como
v Catanzaru:
Catanzaro - Reggiana.

SMUČANJE

ASPEN, 30. — Avstrijec Christian Pravda je zmagal v prvi smučarski tekmi za profesionalce, ki je bila v ZDA. Tekmovanja se je udeležilo 20 smučarjev, ki so ob vpisu plačali po 20 dolarjev. Zmagovalcu je pripadlo 1.000 dolarjev, drugoplasiranemu Avstrijcu Moltererju pa 400.

Zaključek smučarskih tekem za pokal Kurikkala

Italija na prvih mestih z dvema štafetnima ekipama

V končni razpredelnici Italija pred Francijo in Zahodno Nemčijo - Jugoslavija na petem mestu

COGNE, 30 — S tekmo moških štafet na 4X10 km so zaključili letošnje — že deseto — tekmovanje najboljših srednjeevropskih smučarskih tekačev za pokal Kurikkala.

Na startu je bilo 14. štafet. Jugoslovani so šli v boj predvsem z željo, da premagajo Avstrijce in se tako plasirajo pred njihovimi sosedi tudi v zaključni oceni za pokal.

Favoriti za prvo mesto so bili Italijani, Francozi in Poljaki. Takoj po startu pa je presenetljivo prevzel vodstvo Švicar Kronig, ki pa je tekel tako hitro, da so strokovnjaki kar zmajevali z glavami. In res se mu je ta tempo hudo maščeval. Naposled je namreč omagal, da ga je do cilja prehitel še jugoslovan Hlebanja. Na prvi predaji so imeli Italijani že precej prednosti. Saj Steiner ni bil najhitrejši le med prvimi tekači, marveč sploh med vsemi, ki so šli s štafetami v smučino. Italija II. je bila druga, Francija tretja in Poljska četrta. Zanimivo je, da se ta vrstni red sploh ni več spremenil.

Italijani so bili tudi v vseh ostalih predajah brez konkurence. Poljska štafeta je v nadaljnjem v tretji predaji prehitela francosko. Kot zadnja sta za svoje barve tekla Poljak Rysula in Francoz Mermet, njun obračun pa je moral dokončno odločiti o tretjem mestu. Ta boj je tekel takole: Mermet se je prilepil Poljaku za pete in se ni ganil vso 10 km dolgo progo. Tik pred ciljem pa je v silovitem finišu pustil Poljaka sedem sekund za seboj. To je bila imenitna taktična poteza rutiniranega tekača, ki je še zmerom zelo nevaren.

Jugoslovani so obdržali deveto mesto.

TEHNIČNI REZULTATI:
1. Italija I (Steiner, Di Bona, Fattor, De Florian) 2;27:36, 2. Italija II 2;29:55, 3. Francija 2;30:46, 4. Poljska 2;30:53, 5. Zahodna Nemčija 2;32:53, 6. Italija III 2;33:43, 7. ČSSR 2;34:56, 8. Italija IV, 9. Jugoslavija 2;37:25, 10. Avstrija 2;38:31, 11. Švica 2;38:55, 12. Avstrija II, 13. komb. francosko - švicarska ekipa, 14. Španija.

V uradni razvrstitvi za pokal Kurikkala je med štafetami prva Italija, druga Francija, tretja Zahodna Nemčija, četrta Jugoslavija, peta Avstrija in šesta Švica.

V zaključnem plasmanu ekip v celotnem tekmovanju za ta pokal pa je zaporedje naslednje:

1. ITALIJA, 2. Francija, 3. Zahodna Nemčija, 4. Švica, 5. Jugoslavija in 6. Avstrija.

——«»——

UMETNO DRSANJE

Dijkstrovi naslov evropske prvakinje

BERLIN, 30. — Nizozemka Soujkje Dijkstra je obdržala naslov evropske prvakinje v umetnem drsanju.

Lestvica prvih treh je naslednja:

1. Soujkje Dijkstra (Nizozemska) 1.681,5 točke
2. Regine Heitzer (Avstrija) 1602,9
3. Jana Mrazkova (Češkoslovaška) 1.586,3.

——«»——

Med mitingom v Bologni

Nenadna smrt amaterskega boksarja

BOLOGNA, 30. — Amaterski boksar Oride Matteuzzi, ki je prvič nastopil v težki kategoriji, je nocoj umrl potem ko je že v prvi rundi odpovedal borbo. Že v začetku je bil precej preplašen in ko ga je nasprotnik napadel z vrsto udarcev, se je umaknil v svoj kot. Ko so mu jemali rokavice z rok je padel v nezavest in gasilci so ga nemudoma odpeljali v bolnišnico, pa je že med prevozom izdihnil.

Smučarske tekme v Megevu in St. Gervaisu

Tudi v kombinaciji Perillat in Hecher

V slalomu je med moškimi zmagal Avstrijec Stiegler

MEGEVE, 30. — Z nedeljskim slalomom moških so zaključili velike tekme alpskih smučarjev za pokal Emila Allaisa. Štirje dnevi bojev (za moške) in St. Gervaisu (za ženske) so bili zares lepi, rezultati pa so pravzaprav samo potrdili premoč Francije in Avstrije.

Daleč najboljša sta bila tudi tokrat 17-letna Avstrijka Traudl Hecher in 21-letni Francoz Guy Perillat. Zmagovalka Hahnenkamma je tudi v St. Gervaisu zase odločila obe preizkušnji, Guy Perillat pa je bil spet premočen zmagovalec v smuku, z drugim mestom v slalomu pa si je zagotovil prvi lovor tudi v alpski kombinaciji.

Zadnja točka sporeda je bila nedeljska izkušnja moških v slalomu. Prvi je bil zmagovalec iz Wengena Avstrijec Stiegler, Šumi pa je bil 31. Sicer pa je vredno še posebej opozoriti na uspeh Kranjčana v smuku, ki je zaostal samo 5 mest (in prav toliko sekund) za današnjim prvakom.

REZULTATI SLALOMA: Stiegler (Av.) 118,6, 2. Perillat (Fr.) 119,8, 3. Mathis [illegible] 121,5, 4. Gacon (Fr.) [illegible] Zimmermann (Av.) [illegible] Schranz (Av.) 122,8, [illegible] (Šv.) 122,9, 31. Šumi [illegible] med 43 tekmovalci.

Zaključna razvrstitev v [illegible]ski kombinaciji:

ŽENSKE

1. Hecher (Avstrija) [illegible] 2. Biebl (Zah. Nemčija) [illegible] 3. Gertsch (Švica) 2,65, [illegible] slovanke — 26. Ankele [illegible] 27. Rutar 20,46, 31. Fanedl [illegible]

MOŠKI

1. Perillat (Francija), 2. [illegible]villard (Francija), 3. Zimmermann (Avstrija).

Po znatno boljši igri Genoe

Zmaga Triestine s spornim golom

Strelci - Fogar in Secchi za Triestino, Pesaola za goste - Mantova zmagovalec prvega dela prvenstva?

STRELCI: v 7' prvega polčasa Fogar (T), v 41' Pesaola (G); v drugem polčasu v 23' Secchi (T).

TRIESTINA: De Min, Bernard, Brach; Larini, Marangon, Degrassi; Fogar, Trevisan, Secchi, Cazzaniga, Fortunato.

GENOA: Gallesi; Corradi, Beraldo; Occhetta, Baveni, Pique; Frignani, Rivera, Bean, Marmiroli, Pesaola.

SODNIK: Politano iz Cunea.

KOTOV: 7:6 (1:5) za Triestino. GLEDALCEV 12.000.

POLITANO NI VIDEL...

Triestina je premagala Genoo. O tem ne more biti nobenega dvoma, dvom pa je lahko o tem, če je bila njena zmaga zaslužena, predvsem pa legalna, da uporabimo ta juridični izraz. Ko je Secchi v 23' drugega polčasa poslal usnje drugič v mrežo Gallesija, so igralci Genoe kot obsedeni obkolili sodnika Politana, ki je gol brez oklevanja priznal in pokazal na belo piko na sredini igrišča. Po sodbi gostujočih igralcev, predvsem Pesaole, Occhette in Beralda, je bil Secchijev gol dosežen iz offsidea in če hočemo biti iskreni, moramo priznati, da se je tudi nam zdelo tako, čeprav dopuščamo možnost optične prevare.

Zgodilo se je tako. Fortunato je po uspelem driblingu poslal žogo z desnega krila pred vrata. Zajel jo je Larini in jo iz obrata usmeril proti vratom. Vse to se je dogajalo kake 3 m od vrat. V trenutku ko je streljal Larini sta bila za njim najmanj dva igralca Genoe in Secchi, v trenutku pa, ko je njegov strel prestregel oziroma podaljšal v mrežo Secchi, je bil ta sam pred vrati. Če se žoge ni medtem dotaknil noben igralec, je offside očiten, če pa se je je dotaknil, potem je bil Secchi zopet v igri in je gol povsem regularen. Na vsak način pa je njegova veljavnost sporna in drug, bolj vesten sodnik, bi ga morda tudi ne priznal, ali pa bi vsaj interpeliral stranskega sodnika, ki bi moral bolje videti s strani. Politano tega ni storil, ne glede na to, da smo imeli vtis, da je bil tudi stranski sodnik bolj naklonjen sodnikovi odločitvi kot pa igralcem Genoe, ki so ga obkolili.

Pa ne samo zaradi te «nesreče», tudi sicer Genoa ni zaslužila poraza. Bila je nesporno boljše moštvo, ki je mordа od vseh kar smo jih do sedaj videli, edino zrelo za A ligo. Njena igra je tehnično dognana in precizna. Vse linije delujejo kot dobro ubran stroj, manjkajo pa ji dobri strelci, čeprav ima v svojih vrstah taka imena kot so Bean, Frignani, Pesaola in Marmiroli. Najbolj solidna je v krilski vrsti, kjer je izstopal Occhetta, ki pa je bil skupno s Pesaolo po nerazumljivem naključju skoraj vedno prost, tako da je lahko gospodoval na sredini igrišča. Z izjemo Gallesija, ki je prav gotovo kriv za prvi, kot delno tudi za drugi gol (zaradi prepozne intervencije) je tudi obramba igrala dobro. Celotnemu kolektivu bi morda lahko očitali samo preveliko hladnost in akademičnost ter premajhno podjetnost, s katero se je odlikoval samo Pesaola.

IN VENDAR NE BREZ ZASLUG...

Toda kljub spornemu golu Secchija in kljub boljši igri Genoe, ni mogoče trditi, da bi Triestina zmago ukradla. Trevisanovi fantje so igrali požrtvovalno in poletno in v tem svojega nasprotnika prav gotovo prekašali. Glavni delež za zmago nosi vsekakor obramba, v kateri sta Brach in Bernard popolnoma nevtralizirala Frignanija in Beana, De Min pa je posebno v zaključni fazi tekme branil z izredno intuicijo in učinkovitostjo. Marangon je svojo nalogo opravil zadovoljivo, od obeh stranskih krilcev pa je treba zopet dati prednost Lariniju. V napadu je izstopal Cazzaniga, vendar samo kot organizator igre. Boril se je kot lev in s svojo zaviralno taktiko je bil tokrat izjemoma bolj koristen kot pa škodljiv.

Od ostalih odličen Fogar, povprečna Secchi in Trevisan, izpod običajne forme pa Fortunato, katerega vključitev po treh mesecih od operacije, je bila po našem mnenju preuranjena.

Triestina je prišla nepričakovano v vodstvo že v 7' z golom, ki ga je hladnokrvno realiziral Fogar na Cazzanigov predložek. Gallesi je stekel iz vrat do roba kazenskega prostora, toda Fogar je bil hitrejši, mu žogo izmaknil in jo s 15 m poslal v prazno mrežo. Reakcija Genoe je bila ostra, vendar ne dovolj odločna in šele v 40' je izenačil Pesaola s strelom iz daljave, ki je povsem presenetil De Mina.

V drugem polčasu je bila igra bolj izravnana do že opisanega Secchijevega gola, po njem pa je Genoa pritisnila domačine v obrambo iz katere so izšli, predvsem po zaslugi De Mina in Bracha ter Bernarda, brez posledic.

* * *

V ostalem je zadnje kolo prvega dela prvenstva prineslo razen enega ali dveh, dokaj predvidene rezultate.

Mantova si je vsaj trenutno zagotovila simbolični jesenski naslov z visoko zmago nad Reggiano, vendar pa ga ji lahko izpodneseta Palermo in Monza, ki imata pri dveh točkah manj tudi eno tekmo manj in v primeru zmage tudi bolj ugoden količnik. Palermo je na svojem igrišču z avtoriteto obračunal s Foggio. Monza pa je rešila točko proti nevarni Brescii. Zmagi Sambenedettese nad Venezio in Catanzara nad Verono sta bili predvideni, manj pa velja to za viden uspeh Novare nad Messino ter zadnjega Marzotta nad Comom.

Zaradi popolnih ali delnih neuspehov vodilnih proti poslednjim so se razlike na lestvici še bolj zmanjšale in do konca prvenstva bi bilo še vse prezgodaj govoriti o zanesljivih kandidatih za napredovanje.

Košarkarsko prvenstvo v vseh ligah

TUDI V MILANU poraz Ginnastice

V moški A - ligi zmaga Don Bosca - Prvi uspeh ženske ekipe Hausbrandt

Tržaška Ginnastica je v nedeljo gostovala v Milanu in tako začela dolgo vrsto srečanj z najmočnejšimi ekipami, katerim verjetno ne bo mogla odščipniti nobene točke. Začetek je bil za Tržačane kaj malo obetajoč: izgubili so z ogromno razliko proti moštvu, ki je bilo sestavljeno s celo vrsto rezervnih igralcev.

Čeprav ni nihče pričakoval zmage, je bil marsikateri gledalec gotov, da se bodo Tržačani borili do skrajnosti in prisilili nasprotnike na klonitev. V resnici pa je Ginnastica kljubovala Milančanom le pet minut, ko je bila dvakrat v vodstvu, nato pa so domačini delali z njo kar se jim je zljubilo. To ni prvi poraz Tržačanov, vendar to pot so nas igralci Ginnastice popolnoma razočarali. Po tem kar so v Milanu pokazali, se jim ne obeta nič dobrega niti v nedeljski tekmi z Lancom, ki je v prejšnjem kolu premagala s precejšnjo razliko močno Biello.

Tržačani so v Milanu začeli razmeroma dobro, a brž ko so se nasprotniki vigrali so začeli popuščati in čeprav so na središču igrišča kolikor toliko držali, so bili pred koši brez moči. Milančani so izrabili to priložnost in so poslali na igrišče celo kopico mlajših igralcev, ki so se zelo dobro izkazali in so tako prišli tudi oni do svojih pet minut slave. Triestina je nastopila z naslednjo postavo: Damiani 8, Magrini, Natoli 6, Poli 4, Cepar 4, Tarabocchia 2, Clai 9, Steffe 2, Zudetich 2.

Na ostalih igriščih so domačini povsod zmagali razen v Livornu, kjer je Fonte Levissima premagala domačo petorko.

Nedeljski rezultati košarkarskega prvenstva moške A lige so naslednji:

Simmenthal-Ginnastica	84-37
Idrolit. Virtus-Petrarca	89-70
Ignis-Stella Azzurra	95-69
Lanco-Biella	72-51
Lazio-Gira	68-61
Fonte Leviss.-Livorno	67-64

MOŠKA A LIGA

Zaradi gostovanja Ginnastice v Milanu je bila v našem mestu osrednja točka programa srečanje Don Bosco-Soia iz Ravenne. Don Bosco je, pa čeprav z majhno razliko v koših, prepričljivo premagal nasprotnike, ki so se kot domačini izkazali s hitro in duhovito igro, ki je navdušila razmeroma maloštevilno občinstvo. V nedeljo smo imeli redko priložnost, da bi videli dve ekipi, ki sta se borili za zmago s tem, da sta pokazali vsega česar sta zmožni.

ŽENSKO PRVENSTVO

Ker so tekmo med Ginnastico in CMM odigrali že v soboto (zmagale so prve 42:30), smo imeli v nedeljo v našem mestu samo eno tekmo najvišjega ženskega prvenstva. V tem srečanju je ekipa Hausbrandta končno le prišla do svoje prve zmage.

Ekipa Hausbrandta je vodila skozi celo tekmo, tik pred koncem pa so jo nasprotnice Julie dohitele. Kazalo je, da se bo ta tekma končala kot v prvem srečanju, vendar je Longova še pravočasno s prostim metom izenačila in obe ekipi sta morali odigrati podaljšek.

Tekma je bila precej [illegible] gibana, pa čeprav je [illegible] la v znaku popolne [illegible] ve in dezorganizacije, [illegible] od sodnikov, ki so [illegible] lastnih pravilih, pa [illegible] teljev društev, ki [illegible] dobro vedeli koliko [illegible] majo na razpolago. [illegible] je, da je Hausbrandt [illegible] le s štirimi igralkami [illegible] lju (3 so morale zapustiti igrišče zaradi petih prekrškov) medtem ko je še [illegible] va igralka sedela in [illegible] ba polja prisostvovala [illegible] nemu dogajanju pod koši [illegible] havost sodnikov je imela [illegible] ke posledice tudi za [illegible] ker se je morala v [illegible] minuti odpovedati [illegible] gralkama, s čimer [illegible] več enakovredno [illegible] nasprotnicam, ki so [illegible] šle v vodstvo. Končni [illegible] tega srečanja:

Hausbrandt-Julia 54:50

——«»——

Po Brumelovem rekordu

Izredno zanimanje za dvoboj «indoor» Brumel-Thomas

MOSKVA, 30. — V[illegible] Brumel, ki je pred [illegible] segel s skokom v višino [illegible] tastično znamko 2,25 m [illegible] zagotovil prvo rundo v [illegible] hem dvoboju, ki traja [illegible] mesecev s sedanjim svetovnim prvakom Američanom [illegible] Thomasom, piše dopisnik [illegible] cije Tass Jurij Kromov.

Moskovski študent je [illegible] samim skokom dosegel [illegible] lja: dosegel je višino, [illegible] tere še noben človek ni [illegible] in je izboljšal svetovni [illegible] «indoor».

Njegov rezultat je [illegible] pomogel k večjemu [illegible] za prihodnji direktni [illegible] med Brumelom in Thomasom, ki bo v februarju v ZDA, [illegible] bodo gostovali trije [illegible] atleti.

Novi rekord je presenetil [illegible] di najbolj optimistične [illegible] ce. Nihče ni pričakoval, [illegible] kdo dosegel v 1961. letu [illegible] višine. Danes je jasno, [illegible] Brumel možnost že v [illegible] atletske sezone izboljšati [illegible] ni Thomasov rekord ki je [illegible]

Brumelov rezultat je [illegible] vinskega pomena, ker je [illegible] jasno, da lahko človek [illegible] či 2,30 in morda tudi [illegible] če ne more namreč [illegible] se bo ta komaj 18-letni [illegible] ki je v začetku svoje [illegible] kariere, ustavil pri 2,25 [illegible]

Skakalne tekme švicarske turneje

Pečar izboljšal rekord skakalnice

Prvo mesto Fincu Immonenu, drugo pa Italijanu De Zordu

LE LOCLE, 30. — Pred približno petnajsttisočglavo množico se je z nedeljskimi skoki na skakalnici Gombe da Girard končala letošnja švicarska skakalna turneja. Finci so dobili tudi to četrto preizkušnjo in si s tem zagotovili tudi zmago v generalnem plasmaju.

Jugoslovani so bili tudi tokrat v ospredju pozornosti. Pečar se je sicer zaradi padca pri prvem skoku uvrstil slabše, zato pa je z drugim skokom navdušil vse gledalce.

Po vzornem letu je pristal pri znamki 70,5 m in tako postal novi rekorder skakalnice. Malo prej je bil Italijan Gino De Zordo s skokom 70 m potolkel prejšnji rekord naprave (Zandanel — 69 m) in nihče ni več pričakoval, da bo še kdo «daljši». Toda prav to se je posrečilo Pečarju! Velika škoda je, da je pri prvem skoku podrsal. Zamudil je pri odrivu, se v zraku lovil ter nezanesljivo doskočil, nato pa z rokami podrsal po snegu.

Izmed ostalih Jugoslovanov sta bila zanesljiva Oman s skokoma 61,5 in 64 m ter 205,5 točke in Zajc 200 (59,5, 64), medtem ko je Eržen skočil prvič 65 m, a pri drugem skoku 66 m podrsal.

REZULTATI

1. IMMONEN (Finska) 224,5 točke (66, 66),
2. G. De Zordo (Italija) 222,5 točke (65, 70),
3. Kirjonen (Finska) 221,0 (65, 65,5), 4. Berg (Norveška) 219,5 (65, 67), 5. Aimoni (It.) 218,0 (65, 69), 6. Rey (Francija) 217 (66, 67,5), 7. Zandanel (It.) 216,0 (66,5, 67), 8. B. De Zordo (It.) 215,5 (66, 65), 9. Helldahl (Norveška) 212,5 (64, 66). 10. Ukkonen (Finska) 210,5 (63, 66).

In tudi nasploh lahko švicarsko turnejo ocenjujemo samo s priznanji. Bila je izredno zahtevno in močno tekmovanje (tako je o njej dejal tudi predsednik FIS Marc Hodler, ki je bil danes sam na prireditvi). Jugoslovanom in seveda zlasti Pečarju pa je prinesla prodor v svetovno elito.

BORIS PAHOR: 60.

Onkraj pekla so ljudje

Roman

«Saj,» je rekel in jo tesneje prijel. Si kar živ deklič, si misli. A vidi začudeni Arlettin obraz; ko da bi se nenadoma zavedla nepričakovanega nesporazuma. In zadovoljen je nad tem prebujenjem; čas je, da odrase. Hkrati ji dela krivico, ko pa niti ne vé za svojo krivdo niti ni odgovorna zanjo. Tako da mu je všeč zavest samostojnosti, a obenem si misli, da ni pravilen takšen občutek olajšanja. In ker Marie občuteno pleše, je ves v objemu vonja njenih črnih las, prav zaradi te tesne bližine pa ni več niti rahle slasti upora v njem. Nobenega mika nima bližina ženskega telesa, ki ni njeno, Arlettino. Vsa druga so znana, navadna, pravilna ženska telesa. Njeno je še neodkrito kakor prvi dan. In vse se mora šele začeti, kakor tisto noč, ko je tekla skozi mesečino s sandalami v rokah. Ob spominu na zbranost mirnega gozda v tišini poletne noči pa mu je zdaj odveč vsa številna druščina in vse mrzle luči, ki mečejo skozi vrsto steklenih vrat svetlobo na osmrcano, rogovilasto drevje. Ko da se je truma vgnezdila na samo njunem prostoru.

XLVI.

Zelo očarana je videti. In Don Juan je bolj slok poleg majhne, postave, ki je prižeta k njemu. Da ji ni vseeno, da pleše z njim, o tem ni treba dosti besed.

«Sam?»

«Vi, gospodična Gilbert!» In zadovoljen je, da ga rešuje iz zadrege.

«Jaz.» Prikimala je in se skromno nasmehnila; sedi na sedežu ob zidu kakor bolnik, ki čaka v ambulanti pred zdravnikovimi vrati. Še bolj je prozorna in ranljiva takò brez belega predpasnika; a gosti plavi lasje zdaj oživljajo ozki in bledi obraz, ki je brez bele rute manj bled.

«Potem vas lahko prosim za ples?»

In si misli, da bi bila čisto v redu žensko bitje, če bi se mogla do kraja pozdraviti, namesto da streže bolnikom, ki so večkrat manj bolni kakor ona. Kakor pena je lahka.

«In gospodična Dubois?»

«Z Don Juanom pleše.»

«Vi ste mi pravi.» A njene sive oči se že bolj živo ozrejo nanj izpod belega čela.

«Malo moških je,» je rekel. «Poklicati bi morali na pomoč naše fante iz drugega paviljona.»

«Ojoj, ne govorite mi o njih.»

«Saj so pridni bolniki.»

«Ravbarji, ne bolniki.»

«Jojo bi šel v ogenj za vas.»

«Ne govorite mi o Jojo-ju!»

«No, malo preglasen je.»

«Pravi brdavs.»

«Samo na videz. V resnici mehek ko smetana.»

A odgovarja samogibno, ko da odgovarja na besedno igro, ki se je že vnaprej pripravil nanjo. Pogledal je na Arlette; Don Juan zelo pomembno pripoveduje, ona ga zamišljeno posluša. Zaverovana je vanj ko v orakelj.

«Ne govorite mi je o njem,» je rekla gospodična Gilbert.

«Ves, kakor je visok in močan, bi šel v ogenj za vas.»

Takò ga gleda, si misli, ko da je odločilnega pomena njegovo priznanje njene izrednosti. Takò gleda Yvesa.

Spremil jo je k njenemu sedežu. Skoraj že kakor trudna, a zadoščena plesalka, je pomislil. A odšel je iskat Arlette.

Zatrjeval si je, da je ne vidi, ker jo skrivajo pogovarjajoče se gruče. Hkrati v sebi sluti gotovost da je ni. Pa tudi razločno prepričanje, da ni niti njenega plesalca. In ko se zave tega, se ves njegov nemir strne okoli tega dvoma; nič mu namreč ni več mar, da ni nje, če je le on v dvorani. In z očmi išče njega, čeprav občutek gotovosti sproti prehiteva potrebo po iskanju. Ni ju. In obenem se upre nenadni megli poraza, ki ga počasi obkroža. Kakor da ga oblega iz zasede napad, ki ga s svojo nizkotnostjo razorožuje in hromi. In vidi podobo njene sobe v nadstropju in v preblisku mu je vse jasno. A naslednji hip se sramuje svoje misli. V veži se sprehajata, šla sta na zrak, to je razumljivo ob ti presneti vročini.

Pravzaprav bi bilo najbolje, ko bi za nekaj časa odprli steklena vrata. In napoti se proti veži, a gre nalašč brez naglice. Umika se, ti igri in zavesti klavrnega položaja, a toliko bolj mora biti ravnodušen in kazati na pol prisrčen, na pol odsoten smehljaj, ker gre mimo gruče, kjer kraljuje kakor matica v panju, gospodična Renard. In narahlo se ji prikloni, ko da je hkrati ne sme motiti s svojo pričujočnostjo, in ko da je hkrati ves prezaposlen z zanimivim iskanjem.

V veži ni nikogar; samo bela svetloba obliva prazno stopnišče in uhaja skozi odprta steklena vrata v park, iz katerega v zamemo hladno veje. To je dobro, si misli, navsezadnje ima še zmeraj najbolj prav narava. In spet tisti vtis, da se je vsa množina luči kakor nalašč zbrala tam, da bi sredi noči osvetlila Arlettino in njegovo skrivališče v parku. Postarna bolničarka prihaja zdaj dol po stopnicah. «Ste prišli malo na zrak, kaj?» Odgovoril je: «Prav zares je človek potreben dveh dobrih požirkov.» In nasmehne se ji, a hkrati si pravi, da je prav gotovo šla pokazat novemu uradniku bolničarski paviljon. Tudi druge bolničarke so gori. Slišati je glasove v nadstropju. A to se mu upira. Ne, tega ne. A naslednji hip si misli, da je to soba, kjer je vsak dan gost. In samogibno, hitro, se vzpenja po stopnicah. Tu in tam je slišati smeh. A njena soba je zaklenjena. Tako se hitro vrača. Prvič in zadnjič, si v mislih ponavlja, prvič in zadnjič. In zdi se mu, da bo v veži mirno odšel skozi vrata ter se takò rešil občutka ponižanja. A prej hoče videti njen obraz. Kako se bo spet vrnila v dvorano. To bo zadostovalo. In čuti, ko da je nazadnje v posesti potrdila, ki je podzavestno zmeraj vedel zanj. In zdaj mu skoraj ni več do vzroka njene odsotnosti, topo jo sovraži, ker ne more oditi, ne da bi se poslovil od nje.

Ko sta vstopila v dvorano, ga je njen uradnik zadržano pogledal, ko da ne razume, zakaj ju moti.

«Lahko noč,» je rekel.

«Ne.» In je odkimala. «Ne še tako hitro.»

Stopila je za njim v park, in to je bilo prav, ker je bilo videti, ko da hočeta biti za slovo sama, ne v razsvetljenem vhodu.

«Zato, ker sem bila odsotna?»

«Pusti zdaj to.»

«Naš paviljon sem mu pokazala. Svojo sobo.»

«V tvoji sobi ni bilo nikogar.»

«Prej sva bila pri Claire.» A njene besede [illegible] zagona. In čuti, da je verjetno res, kar trdi, a hkrati resničen tudi občutek, ki ga ima o svoji [illegible]

«Kar takò greš,» je zamrmrala.

A ko stopa po ozki poti stran od luči proti temi, je ko da je tiha ugotovitev «Kar tako greš» [illegible] ljavila vse dvome, takó je bila plaha in trpka. [illegible] ni nič kaj prida uprla njegovemu odhodu. Bolj [illegible] kakor presenečenje, da ji njegovo zadržanje kaže [illegible] doživetje.

Zavedel se je, da je sam in da visi vsenaokoli [illegible] ogoljenim drevjem tih in porazen nesmisel. In po[illegible] korak.

XLVII.

Bolj ko vse drugo je porazen občutek praznine, ki ga ima rad kot sam vir življenja, se na mah [illegible] v nezanimivo osebico, na katero ga veže pred[illegible] drega, da ji je dal v varstvo vse svoje sanje o [illegible] svetu. V naročje punčke, ki mirno drži ročico [illegible] nočnega čuvaja, ko da jo je položila v udobno zibko. Michel je pretop, da bi se tega zavedel. A ni[illegible] zmeraj znova prehajati iz vere vanjo in vase v [illegible] klavrnosti in samote. Je, ko da bi pri gledanju [illegible] ga filma nekdo zaporedoma ugašal svetlobo v [illegible] in se v temi posmehljivo režal. «Ti si veliko [illegible] rekla nekega dne. Ne, menda trpljenje ni bilo [illegible] veliko, sam okostnjake je nekaj mesecev nosil [illegible] na plano. Nikdar ni mislil: «Jutri bo vrsta na [illegible]

Se nadaljuje